

Fabrikalardan makine sesinden
Önce *İşçinin Sesi* gelecek
Yıl:16 Sayı:400

İŞÇİNİN SESİ

Gün örgütlenme ve
hazırlık günüdür!
13 Ağustos 1990

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLİŞİMİ KARŞI KARŞI HEMÜ WELATAN YEKİMİ BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLİŞİMİ KARŞI KARŞI HEMÜ WELATAN YEKİMİ BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLİŞİMİ KARŞI KARŞI HEMÜ WELATAN YEKİMİ

YAŞASIN KOMÜNİZM, YAŞASIN PARTİM

İşçinin Sesi 400. sayısına ulaştı. Şubat 1974'ten beri, 1978-1979'da yaklaşık bir yıllık ara dışında, sürekli çıktı. Yani, *İşçinin Sesi*'nin yayın yaşamı 15 yılı aştı.

Başlıbaşına bu süreklilik, *İşçinin Sesi* hakkında çok şey anlatıyor. Ama bu süre içinde içeriğinin ne olduğuna, ne yönde geliştiğine vb. bakınca, bu sürekliliğin anlamı daha da derinleşir. Bu süreklilik, yalnızca kendi içinde bir tutarlılık olarak değil, doğrulara, gerçeklere bağlılık temelinde gerçekleşmiştir.

İşçinin Sesi, hem kendi içinde, hem yaşanan somut gerçeklerle, hem yaşamın gerçeklerinin birikiminden süzölmüş doğrularla tutarlı ve üstelik yerinde sayan değil, bu yönde gelişen bir eğri çizmiştir. Yanlış yaptığında açıkça düzeltmeyi bildiği için, yanlışları pırl pırl eğrisini lekeleyecek, onu yokuş aşağı çevirecek boyutlara erişmemiştir.

İşçinin Sesi'nin işi bazı yönleriyle çok zor ve ağırdır. Ama bir yönüyle, belki de tüm öteki yayınlardan daha kolaydır. *İşçinin Sesi*'nin tek yaptığı, yaşamın kendisini derinlemesine ve doğru olarak kavrayıp, bunun sonuçlarını ve

gereksinimleri, partimizin siyasal mücadelesi açısından ve onun doğrudan denetiminde yansıtmak olmuştur. Bu kadar basit! Basit ya, zaten Marksizm-Leninizm, komünist partizanlık bunun ötesinde birşey değildir.

İşçi sınıfı, başka sınıfları ezerek, kendisi ezen konumuna geçerek değil, kendisi dahil tüm sınıfları yok ederek, hem kendini, hem toplumu, gerçekte insanlık dışı olan ilişkilerden kurtaracaktır. Bu Marks'ın, Engels'in kafasından çıkmış bir reçete değil, tarihsel toplumsal gelişmenin gittiği ve engin bir kültür birikimine oturan Marksizmin görüp işaret ettiği bir gerçektir.

Bu temeldedir ki işçi sınıfının, gerçekten, doğrudan, bilimden korkması, sorunlara aman sonuç ya işime gelmezse diye bakması için hiçbir neden yoktur. İşçi sınıfı önyargısızdır. Tarihin tekerleği zaten ondan yana dönüyor, ya da başka bir deyişle onun çıkarları tarihin tekerleğinin döndüğü yönün ta kendisidir.

Gorbi modası çıktı çikalı, kimileri Marksizmi "dar sınıfsal çıkar" olarak göstermeye çalışıyorlar. Bunlar kendileri burjuva dar

kafalıdır. Marksizm ya da işçi sınıfının çıkarları, yalnızca Marks'ın, Engels'in, Lenin'in yazdıkları kitaplar değildir. Bilim, doğru, gerçek — yani tüm zenginliğiyle ve gelişmesiyle yaşam Marksizmdir. Marksizmin çok küçük bir parçası kitap sayfaları içindedir.

İşçinin Sesi, yıllardır bu yaklaşımı taşıdı, kendini bu yönde geliştirmeye çalıştı, kendi çapında bunu uyguladı. Dilinin içtenliği, sadeliği de bunun sonucunda doğdu. Bu anlamda gerçekten işçinin sesi oldu.

Burjuvazi bunun farkındadır. *İşçinin Sesi* belli burjuva odaklarca dikkatle okunur. Yani sınıfsal arenada, burjuvazinin karşı kutbu olmuştur.

Ama bunların hiçbiri yetmez! *İşçinin Sesi*'nin çizgisini maddi güce dönüştürmek, onu milyonlarca işçinin fiilen, güncel, pratik, siyasal açıdan da sesi, burjuvazinin potansiyel değil reel kabusu durumuna getirmek gereklidir. Bu ise tüm parti örgütümüzün varlık nedenlerinden biri, temel bir hedeftir.

400 sayısında *İşçinin Sesi* tüm yoldaşlara çalışmalarında başarılar diler, "yaşasın komünizm, yaşasın partim" der.

400 SAYI

İŞÇİNİN SESİ

Türkiye'den 4 kitap gönderilerek abone olunabilir. Yazışma adresi: PO Box 513, London N16 5QB, England Baskı: Multiline Systems Ltd. (TU) Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kurulundadır. Hiçbir yazı geri gönderilmez.

Biz işçiler çalışmasak yaşam da durur

Sevgili yoldaşlar, Biz emekçilerin sorunları yazmakla bitmiyor, her gün yenileri ekleniyor. Bizler aldığı haftalık ya da aylıktan başka geliri olmayan işçileriz. Benim işyerimin bulunduğu sokakta, bazı işyerlerinde çalışan işçi arkadaşların bir kısmının haftalığı işveren tarafından kesilerek veriliyor. Bu üç

oldu.

Geçen bayramda 8-9 gün tatil olmuştum. Bu çalışmadığımız haftanın parasının da bize ödenmesi gerekirdi, ödenmedi. Sadece haftalıkların yarısı verildi. Artık bu verilen bayram parası mı, yoksa çalışmadığımız haftanın parası mı bilmiyorum.

Yoldaşlar, bu şartlar altında, çalışarak bile geçimimizi zar zor sağlıyoruz. Genellikle yakınlarımızdan, arkadaşlarımızdan borç almak zorunda kalıyoruz. Ben bayramda akrabalarımın borç aldım. Şimdi ne yapıp yapıp borcumu ödemem gerekli, bunun için çalışıyorum.

Genelde ücret artışları enflasyonun altında, bunu herkes biliyor. Bu yüzden yaşam standartlarımız gün geçtikçe düşüyor.

Burjuvazi yasaları ve kurallarıyla bizim elimizi kolumuzu bağlamaya çalışıyor. Bu şartlar altında, hani nerede demokrasi?

Yasalar burjuvazinin çıkarları için, onları korumak için konmuş. O zaman bu çark kırılmalı.

Biz işçiler için, özgür bir şekilde proletaryanın zaferi için çalışmaktan başka çıkar yol yok.

Bizler aciz değiliz. Ülkemizde yaşamı devam ettiren biz emekçileriz.

Tarlalar ekilip ürün kaldırılmasa, fabrikalar çalışmasa, milyonlarca emekçi çalışmasa yaşam da durur. O zaman, demek ki yaşamı devam ettiren, önemli görevi olan, biz işçileriz. Gücümüz büyük. Bu gücü proletaryanın iktidara gelmesi için kullanalım, zaferin proletaryanın olması için çalışalım.

Tek yol devrim!
Zafere kadar savaş!
Cengiz Aydınoğlu, Ege

Bizim işçi arkadaşlar

Hep koşturur hiç durmazlar
Hainlik nedir bilmezler
Patrona aman vermezler
Bizim işçi arkadaşlar

Onlar bizim için öldü
Toprağa tohum saldı
Tam devrim zamanı geldi
Bizim işçi arkadaşlar

Kötüleri affetmezler
Yanlış yoldan hiç gitmezler
Zalime boyun bükmezler
Bizim işçi arkadaşlar

Uzaklardan gelen sesler
Devrim ateşini besler
Hep ezilen çilekeş işçiler
Bizim işçi arkadaşlar

İşçi köylü bir oldular
Ağa patronu kovdular
Kelepçe zincir kırdılar
Bizim işçi arkadaşlar

Yaşasın işçi sınıfının
devrimci mücadelesi
Çağdaş Yılmaz, Londra

Reşat Fuat Baraner yoldaşın ölüm yıldönümü

Ölümünün 22. yıldönümünde Reşat Fuat Baraner yoldaşı saygıyla anıyoruz.

1926'da parti üyesi olan Baraner yoldaş, hücre üyeliğinden, Merkez Komitesi ve politbüro üyeliğine, genel sekreterliğe kadar her türlü görevi başarıyla yerine getirdi.

Baraner yoldaş ömrünün yaklaşık 20 yılını hapiste geçirdi. Parti saflarında, oportünizme karşı da kararlı bir mücadele verdi.

Ölüm yıldönümünde onu saygıyla anıyoruz.

İnanç toprağa düşeli tam 10 yıl geçti

İnanç yoldaş,
seni ölümünün
10. yıldönümünde,
sevgiyle, saygıyla ve ortak
davamıza duyduğumuz
ortak inançla anıyoruz

İnanç Seçic yoldaşımızın menşeviklerce öldürülmesinin üzerinden tam 10 yıl geçti.

İnanç, gencecik fidanken partiyeye girdi, kısacık ömrünün en güzel yıllarını partisine verdi. 1979'da parti içi kavga açığa çıktığında *İşçinin Sesi*'nin yanında yer aldı. Kararlı, militan ve çalışkan bir yoldaş. Bütün benliğiyle oportünist görüşlere karşı çıktı.

1980'de, örgütün 4. Özveri Taarruzu eylemi sırasında İnanç bir görevden ötekisine koşarken, onun yüzüne bakmaktan bile korkan oportünistler onu kahpece, sırtından vurarak öldürdüler.

İnanç'a sıkılan menşevik kurşun, menşevik anlayışın karşıdevrimci sosyal demokrat evriminin daha o günden habercisiydi. O kurşunu sıkı tabanca, bugün TBKP olarak ortada boy gösterdi, namluyu işçi sınıfına çevirdi.

Türkiye devrim tarihinde ilk kez İnanç'ın cenazesi orak-çekiçli kızıl bayrağa sarılı tabutla, namaz kılınmadan, *Enternasyonal* marşıyla uğurlandı. Bu da işçi sınıfımızın olgunlaştığını, tam faşist darbenin öncesinde kendi sınıf değerlerine sıkı sıkıya sarıldığını, 1980 yenilgisini atlattıktan sonra çok daha bilinçli, deneyimli bir kavga yürüteceğini o günden simgeliyordu.

İnanç yoldaş, seni ölümünün 10. yıldönümünde, sevgiyle, saygıyla ve ortak davamıza duyduğumuz ortak inançla anıyoruz.

Ahmet Hakan yoldaşı anıyoruz

Ahmet Hakan yoldaşı ölümünün 11. yılında saygıyla anıyoruz.

1952 yılında yoksul bir ailenin çocuğu olarak doğan Ahmet Hakan, çocuk yaşta işçiliğe başladı. 1976'da Tekel'in sigara fabrikasına işçi olarak girdi ve fabrikaya girdiği günden itibaren devrimci kavganın ön saflarında yer aldı.

Ahmet, komünizme inanıyordu. Bir yandan kendisini geliştiriyor bir yandan da çevresindeki işçileri örgütleyordu. O bir komünistin partiziz olamayacağını biliyordu. Bu inançla 1978'de TKP'ye üye oldu. Ama ne yaz ki, 17 Ağustos 1979'da Gürçeşme'de bir eylemin örgütlemesi sırasında vuruldu.

Ahmet Hakan yoldaş toprağa düşerken onun da son sözleri "yaşasın Türkiye Komünist Partisi" olmuştur. Anısı kavgada yaşamıştır, yaşayacaktır.

Bu "yıkıcı" kitabı mutlaka okuyun

İKİNCİ BASKI

OKUNACAK EN BÜYÜK KİTAP İNSANDIR TARİHTE VE GÜNÜMÜZDE ALEVİLİK

R. Yürükoğlu

İsteme adresi:
Alev Yayınları Piyerloti Caddesi 17/4-C
Çemberlitaş — İstanbul
Tel: 516 8464
320 sayfa. Fiyatı: 12,500TL
(Toplu isteklerde indirim yapılır — Alev Yayınları)

ÇIKTI

BİN YILLIK YÜRÜYÜŞ

Yürükoğlu yoldaşın yönetiminde çalışan
Talipler Halk Müziği Topluluğu
çalışmalarını mütevazı bir ürüne dönüştürdü

YAPIMCI: Londra Türk Halk Müziği Çalışmaları Merkezi
YÖNETMEN: R. Yürükoğlu
MÜZİK YÖNETMENİ: Cemal Tekin
STÜDYO: Islington Music Workshop
KAYIT: Gez Prior
ÇOĞALTMA: Reflex Audio Systems Ltd, Huntingdon

VOKALLER: Fatma Yılmaz, Nurten Keskin, Ömür Aydın,
Gamze, Metin Yener, Sadık Murtaza Köksal, Yusuf Coşkun,
Civan Kurteli, Ali Haydar Hataylı, Cemal Tekin

SAZLAR: Cemal Tekin, R. Yürükoğlu, Sadık Murtaza
Köksal (Divan), Gülen Erdilek, Nurten Keskin, Metin Yener,
Ali Haydar Hataylı (Darbuka)

Ödemeli isteme adresi:
Londra Türk Halk Müziği Çalışmaları Merkezi,
86 Balls Pond Rd., London N1, England.
Fiyatı: 5 Sterlin.

Not: Bu kasetten satmak isteyen yoldaşlar,
adresimizden toplu istek yapabilirler.

400. sayımızda can yoldaşımızı sevgiyle, saygıyla ve özlemle anıyoruz. Onsuz 400. sayı olamazdı

Seninle 400. sayıya ulaştık

Yakalandığı amansız hastalıktan kurtulamayarak, en verimli çağında aramızdan ayrılan üstün insan, örnek komünist Bedir Aydemir yoldaşımızın örnek partililiği, çalışkanlığı, militanlığı, özverisi, *İşçinin Sesi*'nin gelişiminde de önemli bir yer tutmuştur.

Gazetemizin 400. sayısında onu bir kez daha sevgiyle, saygıyla ve özlemle anıyoruz.

Seni aramızda yaşatmaktan onur duyuyoruz.

İnanır mısın?

Ölümün ardından yazamıyorum dersem inanır mısın?

Bilincime koydum seni, ikrarımın Dolunay ışığında yürüyorum
Gönlümde ay Bedir Bedir.

Mercan Köklü
15 Nisan 1990

***İşçinin Sesi*'nin yarattığı birikimi layık olduğu örgütsel güce dönüştüreceğiz**

400'üncü sayıya s lam!

İşçinin Sesi içeriği, sürekliliği ve işlevi ile devrimci hareket içinde onur duyulacak bir örnek oluşturmuştur. Her yeni sayıyı daha çok dağıtalım, okuyalım, okutalım ve gördüklerimizi, duyduklarımızı, yaşadıklarımızı gazeteye yazalım.

Sosyalist sistemin çöktüğü, karşı devrimin güçlendiği ama ülke-mizde sınıf savaşımının keskinleşmekte olduğu bir dönemde merkez organımız *İşçinin Sesi*'nin 400'üncü sayısını çıkardık.

Bugüne kadar, merkez organımız dünya ve ülke koşullarının her döneminde, doğru devrimci siyasal hedefler gösterdi ve her seferinde yaşam bunları doğruladı. *İşçinin Sesi* bağımsız ve doğru siyasal çizgisini her zaman duru bir teoriyle aydınlatmış, derinleştirdi.

İşçinin Sesi her alandaki tutarlı komünist tutumuyla ülke yaşamında burjuvazinin karşıt ucu olarak siyasal yelpazede yer aldı. Devrimci görüşlerini sıcak, sade ve açık bir dille işçi sınıfına taşıdı. Kollektif propagandist-ajitator ve örgütleyici görevlerini başarıyla yerine getirdi.

İşçinin Sesi 1 Şubat 1974 yılından beri usanmadan, düzenli bir şekilde çıktı. Parti kararı ile yayınına ara verdiği kısa bir dönem dışında 15 günlük gazete olarak çıktı. *İşçinin Sesi*, değişen Türkiye ve dünya koşullarında, partimizin iyi gününde de, kötü gününde de partimize ve devrimci harekete güvenilir bir kılavuz olmuştur.

İşçinin Sesi dünyadan, Türki-

ye'den, partiden ve sınıftan hiç kopmamıştır. Partimizin bağımsız siyasal ve ideolojik konularını ve parti çalışmasını yansıtmış ve yönlendirmiştir. Komünist ve devrimci hareket içinde ileri bir odak oluşturmuştur. Partimizin örgütsel gücünü aşan bir konumu vardır.

Bu durum merkez organımızın başarısını anlatırken, örgütsel olarak *İşçinin Sesi*'nin yarattığı birikimin layık olduğu nesnel güce dönüştürülmesinin hâlâ kadrolarımızın önünde ciddi bir görev olarak durduğunu da anlatmaktadır. Bu görev, ancak, merkez organı parti çalışmasının belkemiği yapmakla gerçekleştirilir. *İşçinin Sesi*'nin düzenli çıkıyor olması çalışmalarımızı düzenli yapmamızı da gerektiriyor.

İşçinin Sesi 15 günde bir çıkıyor, dolayısıyla şu temel görevler en azından 15 günde bir parti toplantılarının temel maddeleri olmalıdır: Gazetenin eğitimi, yazı, haber, bilgi, fotoğraf vb. gönderme, gazete dağıtımı ve ilişkilerin görüşülmesi, yayın gelirlerinin merkeze iletilmesi. Bu canalcı konularda merkezi bilgilendirmek de önemlidir. *İşçinin Sesi* çalışmanın göbeğine böyle oturtulursa, gazetenin kendisinin

çalışmaları yönlendirdiğini görürüz. Örgütsel gücümüzü de kat ve kat artırdığımızı görürüz.

Her parti örgütümüzün merkez organı çalışmalarının göbeğine oturup oturmadığını anlamak için somut birkaç sonuca bakmak yeterlidir. Örneğin, eğitimler düzenli yapılıyor mu, dağıtılan gazete sayısı ve artışı, merkez organı gönderilen yazı, haber ve materyalin sayısı vb.

Ayrıca unutmayalım ki, *İşçinin Sesi*'ni renklendirecek olan değişik yörelerden gelecek haber, yorum ve fotoğraflardır. Merkez organın işçi sınıfının nabzını elinde tutması parti örgütlerinden gelecek olan bu materyallerin doğruluğu ve tazeliğiyle bağlıdır. Dolayısıyla her haberin ve bilginin en hızlı bir şekilde merkez organa ulaştırılması da önemlidir.

İçinde bulunduğumuz dönemde, karşı-devrim ile girişilen yıpratma savaşında, yeni yoldaşlarımızın partinin siyasal ve ideolojik hattını süratle öğrenmelerinde ve parti içine sızmaya çalışacak liberal eğilimlere karşı durmada merkez organımızın rolü daha da arttı.

Haydi yoldaşlar, *İşçinin Sesi*'nin yarattığı birikimi layık olduğu nesnel güce dönüştürelim. Hep şunu aklımızda tutalım ve övünelim: *İşçinin Sesi* içeriği, sürekliliği ve işlevi ile devrimci hareket içinde onur duyulacak bir örnek oluşturmuştur. Her yeni sayıyı daha çok dağıtalım, okuyalım, okutalım ve gördüklerimizi, duyduklarımızı, yaşadıklarımızı gazeteye yazalım.

Ahmet Fırat

400. sayımız partimize kutlu olsun!

Gazetemiz ödün vermeyen çizgisi ve sürekliliğiyle 400. sayıya ulaştı. Bu büyük başarıyı gerçekleştiren tüm yoldaşlarımızı, onların şahsında tüm partimizi kutlarız. Önümüzdeki daha nice yüzlerce sayıyı da kutlamak istiyoruz.

İşçinin Sesi TKP'nin temel direğidir.

İşçinin Sesi'nin basımına, dağıtımına, eğitimine hep bu temel açıdan bakmalıyız. Unutulmamalıdır ki, daima yükseltilmesi gereken *İşçinin Sesi*'dir, çünkü o partiyi yükseltmektedir. Bu anlamda, yoldaşlarımızın merkez organını çok iyi kullanabilmeleri gerekiyor. *İşçinin Sesi* yoldaşlarımızı geliştiren, onları her sayıda yeniden örgütleyen bir örgütçüdür. İçeriginden basımına ve dağıtımına kadar her yönüne bu düşünceyle yaklaşılmalı, o tümüyle böyle değerlendirilmelidir. Bu görüş ve doğrultudaki örgütsel çalışmalarda yapılacak en ufak bir savsaklama *İşçinin Sesi*'nin sesini kısmaya yönelir ve parti çalışmasını sekteye uğratar.

İşçinin Sesi'ni daha da güçlendirelim.

Bilincin, özverinin ve alınterinin yoğunluğuyla ortaya çıkan gazetemizin tek bir sayfasını bile boşa harcamaya kimsenin hakkı yoktur. *İşçinin Sesi*, ambalaj kağıdı olarak kullanılan ve sonra da yırtılıp atılan burjuva gazeteleriyle eşdeğer değildir. *İşçinin Sesi* partimizin bayrağıdır. Bu bir zorunluluktur.

Partimizi her bakımdan güçlendirmek, karşılaştığımız karmaşık politik sorunları çok daha etkin olarak çözecek duruma

getirebilmek için teorik seviyemizi yükseltmeliyiz. Bunun anahtarı merkez organdır. Onun yazılarından basımına, eğitiminden özellikle de dağıtımına kadar her yönünü güçlendirmeliyiz.

"Sınıf kavgasının dalgalı sularına yelken açmak" istiyorsak, "bir köşede beklemeyi, havanın düzelmesini, kabaran dalgaları gözlemeyi" istemiyorsak bunların hepsini yapabilmemiz gerekiyor. Bütün bu zorunlulukları gerçekleştirmeli, bütün zorlukları aşmalıyız. Bunları gerçekleştireceğiz, hem de en mükemmel şekilde. Biliyoruz ki, bunları yapmayanlar Heraklitos'un güneşi gibi, bir günde söner giderler, hem de bir daha parlamamak üzere! Ama biz, hep birlikte başaracağız, bu kavgayı kazanacağız!

TKP'nin özgürlüğünü, *İşçinin Sesi*'ni daha etkin kılarak yükseltelim! Kuşun özgürlüğü uçtukça büyür diyoruz.

Yükselt *İşçinin Sesi*'ni!
Tek silah TKP, tek yol devrim!
Yaşasın partimiz!

İllegal alan — Çalışkan birimi

Seninle

Gelecek seninle
Gelecek partimizle
Savaşarak
Bilinç yayararak
Sarsılmaz disiplinle
Komünist fikirlerle
Biz komünistler
uzanır işçilere
Seninle 400'ler
uzanır 4000'lere

Zaliha Zorlu, Londra

400 çıktı

Hani şimşek olup yerlerde ses çıkaran
Hani sesin bir deyip aklında olanlar
Gününün sonbaharında bile şafaksız olmayan geceler.
Sen neredesin deyip bekleyen işçiler

Hani sabah olunca
İşçiler fabrikaya gidince
Hep senin yolunu bekleyen işçilere
Sen bir anda çıkarsın ortaya

Çalışarak zorluklar aşılır
Sen çıkarsın da biz çalışmaz mıyız!
Her yerde adını haykırınız
"İşçinin Sesi 400. sayısını çıkarttı"

Fabrikalarda bir siren sesi
Herkesi bir anda durduran bir simge de
"İşçinin Sesi 400. sayısını çıkarttı"
Militanları her yerde haykırıyor bu sesi.
İşçinin Sesi 400. sayısına devam ediyor.

TKP'nin kızıl sancağı arkasında kenetlenmiş bütün yoldaşlarımızı selamlıyoruz!

Özverimizi daha kızıla boyamaya

Emperyalizmi, karşı-devrimcileri tarihin çöplüğüne gömme yolunda önümüzde önemli bir fırsat var: Anadolu'da devrimin çiçek açmasını sağlamak. Bunun da tek yolu TKP'yi güçlendirmektir.

Komünist olmanın, işçi sınıfının devrimci varlığından dolayı bir nesnellığı olduğu açıktır. Ama komünist olmada daha çok öznel-lik ağır basıyor. Çünkü, komünistlik, herşeyi güze almışlık gerektiriyor, karmaşık toplumsal ilişkileri çözebilme ve tüm pisliklere karşı yığıtçe, dinamik ayakta durmayı gerektiriyor.

Yoldaşlarımız dışıyla, turnağıyla, kafa göz yaparak komünist oldular. Biliyoruz. Çünkü bizler de aynı süreçlerden geçtik, geçiyoruz.

Yoldaşlarımız, faşizm döneminden alınlarının aklıyla çıktılar, zoru başardılar. Bunlar, herkesin işi değil, zorlu insanların yani TKP'li komünistlerin işidir.

Her zaman ve her yerde, ilkelerinden ve savaşı kişiliğinden taviz vermemiş, TKP'nin kızıl sancağı arkasında kenet-

lenmiş bütün yoldaşlarımızı 14. Özveri Taarruzumuz öncesi selamlıyoruz!

Gericilik dönemindeyiz. Ve yıpratma savaşı gibi zor bir taktiği uygulayabiliyor olmamız gerekiyor.

Emperyalizm ve onun işbirlikçileri, zora ve çirkefliliğe başvurarak, komünizmi ve komünistliği kitlelerin gözünden düşürmeye çalışıyorlar. Hatta komünistlerin mezarlarına bile göz dikiyorlar. Bugün Dimitroff mezarından çıkarıldı. Yarın sırada Lenin var.

1 Mayıs'ta Kızıl Meydan'da İsa dolaştı. Şimdi alanlarda Çarlık bayrağı dalgalanıyor.

Kısacası gelişmeler hızlı. Karşı-devrim gemi azya aldı. Emperyalizmin ahırlarında beslenen karşı-devrimciler ağızlarından köpükler saçarak, tüm dünyada

komünizme saldırmaktadır.

Bütün bu pislikleri, emperyalizmi, karşı-devrimcileri tarihin çöplüğüne gömme yolunda önümüzde önemli bir fırsat var: Anadolu'da devrimin çiçek açmasını sağlamak. Bunun da tek yolu TKP'yi güçlendirmektir. Ve ancak böylece karşı-devrim yanıtını bulacaktır.

Komünistlerin en büyük özelliklerinden biri adanmışlıksa, diğeri de özverileridir. Yoldaşlarımızın yaşantıları özverilerle doludur. Komünist özverili insandır. Önümüzde 14. Özveri Taarruzumuz var.

Mali sorun hâlâ büyük bir sorun olmaya devam etmektedir. Bu sorunun, sınıflı toplumda yaşadığımız sürece başımıza bela olacağı açıktır. Bunun için bu soruna sarılmayı sürekli kılmalı, onu hiçbir zaman geri plana atmamalıyız. Kaynakları ve olanakları, burjuvazinin en az maliyetle en çok kâr ilkesi gibi, en az kaynakla en çok ürün olacak şekilde verimli hale getirmeliyiz.

"Komünizm öldü" nidalarının burjuvazinin sadık sözcüleri kadar, "komünist" partilerinden de duyulduğu bugünlerde bize ağır bir görev düşmektedir: Devrimci Marksizmin temel ilkelerininin tekrar tekrar vurgulanması gerekmektedir. Bunun en güçlü silahı TKP'dir. Herşey devrim, her özveri parti için diyerek bu silahı güçlendirelim.

Yaşasın yoldaşça özverimiz!
Yaşasın partimiz!
İllegal alan — Çalışkan birimi

Taarruzun başarısı burjuvaziye vuracağımız balyozların sayısını artıracaktır

Bizim yarışı hep işçi sınıfı kazanır

Taarruzun, yoldaşlar arasında tatlı bir yarışa dönmesinin sevinci de ona ayrı bir anlam veriyor. Bu insanlar zengin olma yarışında değil, zam yapma, zulüm yapma, işkence yapma yarışında değil, milli piyango-toto-loto yarışında hiç değil! Bu insanlar karanlığın ucundaki kızıl güneşe, bayrağa ulaşmak için hep beraber yarışıyorlar.

Burjuvazi tüm gücüyle emperyalistleşme sevdasının peşinden koşmaktadır. O, bizzce ulaşmaz olduğuna göre "kara" diyeceğimiz bu sevdasının peşinde koşarsun bizim de onun kesin başarısızlığını hızlandırabilmek, kendi çalışmalarımızı sürdürebilmek için büyük paralara ihtiyacımız olduğu bir gerçektir. Peki bu parayı biz nasıl bulacağız? Burjuvaziden değil elbet.

Bize gereken parayı, yine biz kendimiz bulacağız. Tabii ki özveriyle, alınteriyle, alınterinden ayırdığımızla. Ama bu her zaman yapılagelen, yapılan. Bir de bazı dönemler var ki, "komünist cumartesi"ler gibi, olağandan daha fazla özveri göstermek, bütçemizden verdiğimiz yüzdesini artırmak ek işler yapmak vb.

gerekiyor. Bu döneme biz parti olarak özveri taarruzu dedik.

Taarruzun başarısı burjuvaziye vuracağımız balyozların sayısını artıracaktır. Taarruzun, yoldaşlar arasında tatlı bir yarışa dönmesinin sevinci de ona ayrı bir anlam veriyor. Bu insanlar zengin olma yarışında değil, zam yapma, zulüm yapma, işkence yapma yarışında değil, milli piyango-toto-loto yarışında hiç değil! Bu insanlar karanlığın ucundaki kızıl güneşe, bayrağa ulaşmak için hep beraber yarışıyorlar ve kesin kazanacaklar.

Bu yarışa tüm gücümüzle katılalım, bizi anlayan herkesi de katalım. Sonunda bu yarış işçi sınıfı kazanacaktır.

Yoldaşça selamlar.
Kurtuluş Volkan, İzmir

Özveri taarruzu geleneğimiz, parti için özveri yapan yoldaşlarımızın sayısız yaratıcılığıyla yüklüdür

Özveri, yaratıcılığı da körükler

Özveri Taarruzu'nun başarısı, yoldaşlarımızın çok önemli ve değerli özverisinin yanında, yığın bağının gücüne, yığınsal katılıma da çok bağlıdır. İşin özü, olanakların elverdiği kadar eylem değil, eylemin, hareketin gerektirdiği kadar olanak yaratmaktır. Bu da halkın gönlünü kazanarak gerçekleştirilir.

Özveri taarruzlarımız, partili ve sempatican yoldaşlarımızın derin özverisiyle, bu özveri ruhunun körüklediği yaratıcılığın ürünleriyle doludur. Yeni yoldaşlar, 14.Özveri Taarruzu'nda ne yapacağız, diye telaşlanmasınlar. 13 savaşım yılının şimdi sıralayacağımız bazı deneyimleri, yeni önerilere hız verecektir.

Özveri yapacak olanda yaratıcılık sınırsızdır

13 yılın birikimi içinde yoldaşlarımız, Türkiye'de ve Avrupa'da, partiye mali kaynak aktarabilmek için sayısız uygulama geliştirmişlerdir. Bunların bazılarını, uzunca bir liste çıkarmak pahasına sıralayabiliriz:

— Fazla mesai yapmak, hafta sonu, bayram günlerinde fazladan çalışmak ve bunun gelirini taarruza aktarmak.

— Fabrikalarda işe girmek. Konfeksiyon atelyelerinde işe girmek. Garsonluk yapmak. Amelilik yapmak.

— El hünelerine dayalı ürünler (halı, kilim, seramik eşya, biblo, tablo, vazo, kül tablası, gemi, abajur, örgü işi, vb.) yaratarak satmak.

— Varolan işin dışında ek iş (işler) yaratmak, gelirini partiye bağışlamak.

Bunlar arasında: *Kentlerde* yük taşımak, tost-sandöviç, simit-lahmacun satışı, köftecilik, çiçek satışı, kuruyemiş ve meyve satışı, plaj ve piknik yerlerinde su, içecek satışı, oto tamiri-elektrikli eşya tamiri yapmak, odun kesmek, kömür taşımak, ev boyamak, ayakkabı boyacılığı, temizlik işi almak, kaset satışı, çocuk bakmak, öğrencilere ders vermek, futbol maçlarında gelir getirecek şeyler satmak, turistlere rehberlik yapmak vb. sayılabilir.

Kırsal alanda ise, tarlada, bahçe işlerinde, sebze-meyve toplamasında çalışmak, hasat zamanı işlerinde çalışmak, traktör sürücülüğü yapmak, odun kesmek, şifalı otlar toplayıp satmak...

— Bunların dışında evlerden eski eşyaları, giysileri, yoldaşların bağışladıkları şeyleri vb. toplayarak dışa açık kermes düzenlemek. Açık artırma örgütlemek.

— Bir araç edinme olanağı olanların, araçtan (taşımacılık, arabadan satış vb. gibi), para kazanmada yararlanması.

— Hem yakın çevremizle daha sıkı kaynaşmayı sağlamak, hem de gelir getirmek üzere piknik, gezi, yemek, vb. örgütlemek. Sazlı, sözlü eğlenceler düzenlemek.

Bunlar, taarruzlardan, ilk elde aklımıza gelen bazı girişim örnekleridir. Bunların dışında, çe-

şeyini, ziynet eşyasını satarak, kan bağışında bulunarak özveri taarruzuna katılan yoldaşlarımız da oldu.

Öte yandan, bazı yoldaşlarımız, masrafları kısma doğrultusunda çeşitli önerilerle geldiler. Sigarayı taarruz süresince bırakıp, sigara paralarını taarruza bağışlamak, toplu kalarak ev kirasından, toplu yiyerek kişisel yemek masraflarından tasarruf yapmak, kısa mesafelerde otobüse, minibüse para vermeyip yürümek vb. gibi. Bunların amacı, tasarruf edilen miktarları örgüte aktarmaktır.

Listelenen bütün önerilerin amacı, yoldaşlarımıza fikir vermek, yaratıcılıklarını zorlamak içindir. Yaşamin yeni önerilerin ortaya çıkartılması açısından olağanüstü zengin olduğu unutulmamalıdır.

Güçlü yığın bağı, geniş yığınsal katılım

Özveri taarruzunun başarısı, yoldaşlarımızın çok önemli ve değerli özverisinin yanında, yığın bağının gücüne, yığınsal katılıma da çok bağlıdır. İşin özü, olanakların elverdiği kadar eylem değil, eylemin, hareketin gerektirdiği kadar olanak yaratmaktır. Bu da halkın gönlünü kazanarak gerçekleştirilir.

Gazete dağıtımı yapılan en güvenli halkadan başlamak üzere, işçi çevreyle yakın, sıcak bağlar kurmak, ev ziyaretleri yapmak, onları günlük yaşamları içinde tanımak ve dostlukları geliştirmek, onların yardımına yetişmek, onlara budanmamış komünist ideolojimizi taşımak, günlük yaşamın sayısız örneği

içinde komünist partisinin siyasetiyle onları tanıştırmak, grev boylarında gösterilerde yığınsal olarak onlarla omuz omuza olmak, özveri taarruzunun ötesinde olağan parti çalışması açısından büyük önem taşır.

Marşlarımız, türkülerimiz, yayınlarımız, video filmimiz yakın çevremizde devrimci coşkuyu artırıcı rol oynar. Marşlarımızın öğrenilmesi, parti kültürümüzün aktarılması bile, çevremizde "biz" psikolojisini geliştirir.

Hele spor faaliyetlerinin, yarışmaların kazandıracağı dostluklar, özel önem taşır. Sporun seyirlik spor olmanın ötesine gidemediği Türkiye'de, özveri taarruzunun bir parçası olarak gençler, kadınlar, hatta çocuklar için spor faaliyetlerinin örgütlenmesi, yığın bağlarını olağanüstü genişletici etki yapabilir. Turnuvalar örgütlenmelidir.

Kadınları kazanmayan bir devrimin başarıya ulaşması olanaklı değildir. Olabildiğince geniş kadın çevrenin özveri taarruzuna katılması, hem özveri örneklerini sayısız ölçüde çoğaltabilecek, hem de parti çalışmasını güçlendirecektir.

Özveri taarruzunun çocuklara da kazandıracağı çok şey vardır. Vietnam devrimi, partinin çocuk ekiplerinin kahramanlıkları ile doludur. İngiltere'de bir Sosyalist Çocuk Kulübü deneyimi vardı. Çocuklar, kendi hedefleriyle taarruza katılarak, büyükler kadar olgun ve özverili olduklarını göstermişlerdi.

Taarruz çalışması kolektif, sürekli, düzenlidir

Özveri taarruzunda mali hedefin,

ideolojik ve siyasal hedeflerin gerçekleştirilmesi, birbiriyle çelişen değil, birbirini tamamlayan, biri ötekini destekleyen, güçlendiren yönlerdir. Başarılı bütün taarruzlarda bu böyledir.

İdeolojik eğitimin yükseltilmesi, buna yardımcı olmak üzere örgüt kitaplıklarının vb. kurulması, defter tutup not olarak merkez organ temelinde haftalık eğitim çalışması yapılması, özveri taarruzunun çalışmalarını aksatmaz. Tersine, yığın çalışmasını güçlendirerek taarruzun hızını, coşkusunu artırmaya yarar.

Düzenli ev ziyaretleri, düzenli eğitim çalışması, düzenli taarruz toplantısı, başarıyı etkiler. Başarının ödüllendirilmesi, (hafta ve taarruz birincilikleri, en çok katkı yapan, en düzenli katkı yapan, en çok dış bağış toplayan kolektif ve yoldaşlara, armağanlar verilmesi), çalışmayı kırbaçlar, taarruzun ivmesini hızlandırır.

Taarruz toplantılarında gelen önerilerin dikkatle kaydedilip değerlendirilmesi, yapılabilirliklerinin araştırılması, bağış yapabilecek, taarruza her hafta, her ay taahhütlü katkıda bulunabilecek, ya da kenarından köşesinden katılmaya istekli insanların listesini çıkarmak ve bu çevreyle *sürekli* ilgilenmek önemlidir.

Kısacası, partimizin özveri taarruzu, devrimci savaşında özveri ağacının bin çiçek açtığı, yoldaşlarımızın bin deneyim yaşadığı, parti kültürünün merkez organa gönderilen haber ve yazılar eliyle, deneyim alışverişiyle zenginleştiği bir eylemdir.

Haydi, işçi sınıfının devrim için özveri coşkusuyla paylaşmaya! Haydi taarruza!

Salih Can

İzmir'deki "memur" eylemleri çok şeyi gösterdi

"Memur" değil işçiyiz

Kim nasıl nitelendirirse nitelendirsin, işçi sınıfının önemli bir parçasını oluşturan kamu işçisi "memurlar" artık duruma daha ileri bilinçle bakıyorlar ve önlere örgütlenme hedefini koyuyorlar.

F. Dinç, Ege

"Memur" değil işçiyiz örgütlülüğümüzle güçlüyüz. Türkiye'de eylemlilik artık sürekli olarak ve hızlı bir ivmeyle yükseliyor. Her gün yeni bir işkolunda, yeni bir ilde grevler başlıyor, direnişler yapıyor, yasa-dışı gösteriler artık olağan hale geliyor.

Geçtiğimiz günlerde, devletin ve basının "memur" olarak nitelendirdiği kamu kesimi çalışanlarına yüzde 25 dolayında yılın ikinci yarı zammı yapıldı. Zammın düşük olmasını engellemek için önceden başlayan eylemler zam oranının yüzde 25 olarak açıklanmasının hemen ardından zam oranını protesto etmeye yöneldi. Doktorların, hemşirelerin, mühendislerin belediye, PTT'de, vergi dairelerinde çalışan birçok kamu personelinin katılımıyla eylemler çoğalmaya başladı. Yiğinsallaştıkça da eylemlerin siyasallaşması, siyasal bir nitelik kazanması netleşmeye başladı.

Türkiye toprağında en basit hak arama eylemi, ülkenin içinde yaşadığı keskin sınıfsal çelişkiler nedeniyle, siyasallaşmadan, siyasal haklar istemeye yönelmeden, hak arayana devleti ve onun ordusunu, polisini karşı karşıya getirmeden edemezdi. "Memur" eylemlerinde de aynı böyle oldu. Zamları protesto ile başlayan eylemler, zamların ötesinde şeyler istemeye başladı. Artık "bu zam yetmez, geçinemiyoruz" türü belgelerin yerine, "sendika hakkımız söke söke alırız" "657'ye hayır" "işçi-memur elele, genel greve", "memur değil sağlık işçisiyiz", "sendikalaşma için ileri" belgileri geçti. Hak için başlayan eylemler siyasallaşarak ve yer yer polisle karşılıklı itişme ile devam etti.

İşçi sınıfımız yer yer eylemlerin içine katılarak diğer işçi kesimlerinin sorunlarına sahip çıktığını gösteriyor. Burjuva basın ise, işçi

sınıfının çeşitli kesimleri arasında dayanışmanın gelişmesini engellemek için, kamu işçisini adını inatla hep "memur" diye öne çıkarıyor.

Memurlar artık geneliyle ücretli işçi konumundadırlar. Her ne kadar bir fabrikada vb. olduğu gibi bir sömürü ilişkisi söz konusu değilse de, işgücünü satarak geçinen emekçi "memur" kendisini ücretli emek içinde örgütleyen sistemle sınıfla sömürü ilişkisi ve çelişkisi içindedir.

Burjuva basın onların özellikle memur olduklarını vurgulamaya çalışıyor, çünkü burjuvazi gibi o da işçi sınıfının dayanışmasından korkuyor, bilinçleri bulandırmaya çalışıyor. Buna sol içinden destekçi de buluyor. Bazı sol guruplar, işçi sınıfını nicel ve nitel olarak küçük göstermek, halkçılığa ve köylülüğe sarılmak için kamu işçisini "memur" olarak niteleyip memuru küçük burjuvazi içine katıyorlar. (TDPK, TKP/ML Hareketi, TKİH vb.) İşçi sınıfının var olduğunu ve öncülüğünü kabul etmelerine karşın, bazıları ise aynı şeyi, geçmişten kalma alışkanlıkların etkisiyle yapıyorlar. (Ekim gibi).

Kim nasıl nitelendirirse nitelendirsin, işçi sınıfının önemli bir parçasını oluşturan kamu işçisi "memurlar" artık duruma daha ileri bilinçle bakıyorlar ve önlere örgütlenme hedefini koyuyorlar. Bu süreçte Eğitim-Der gibi Bem-Der gibi dernekler oluştu. Şimdi Eğitim-İş kuruldu. Belediye-İş belediye "memurları"ni kendi bünyesinde örgütlemek istiyor. Diğer kamu çalışanları da sendikalaşma konusunda istemlerini öne çıkarıyor. TMMOB gibi, Tabip Odaları gibi kuruluşlar sendikal çalışmalar sürdürüyorlar. Artık işçileşmenin sınıfa vermiş olduğu bilinç, örgütlemeyi önüne koydu ve bu İzmir'deki son yürüyüşte de kendini hissettirdi.

İzmir'de 17 Temmuz'da kamu çalışanları, zamları ve sürgünleri protesto için yaklaşık 3 bin

Türkiye kaynayan bir kazan

"M mur" da öfk li

17 Temmuz 1990, "memur"lar güzel eylemler koydular. Yüzde 25'lik zammı protesto etmek amacıyla İzmir Cumhuriyet Meydanı'nda toplanan kamu çalışanları, alkışlarla protesto gösterisinde bulundular.

Bu gurup 2. Kordon'dan Konak Büyükşehir Belediyesi önüne yürüdü, yürüyüş sırasında halktan çok sayıda katılan oldu.

1000-1500 kişilik bir başka gurup Montrö Meydanı'ndan Cumhuriyet Meydanı'na doğru yürümeye başladı. Meydana 100m. kala polis engellemesiyle karşılaşan gurup burada polislin uyarılarına rağmen dağılmadı, "açız", "sendika hakkımız, söke söke alırız" sloganlarıyla oturma eylemi gerçekleştirdi.

Meydana girmesi engellenen bu gurup alkışlı protestolara, "Kahveci istifa", "hükümet istifa", "işçi memur elele, genel greve" sloganlarıyla Basmane Meydanı'na kadar yürüdü. Yine polislin engellemesiyle karşılaşan gurup burada oturma eylemine başladı. Polislin uyarısına rağmen dağılmadı, polislin tutumunu eleştirdi.

Eyleme "sendika hakkımız, söke söke alırız" sloganıyla son verildi.

Türkiye tam bir kaynayan kazan. İşçisi, "memur" işçisi, köylüsü herkeste hoşnutsuzluk ve kızgınlık var. TKP bu yığınları kucaklamayı bilmelidir. Yığınların önünde TKP olsun!

Ferya Güler, İzmir

(kimileri 4 bin olduğunu söylüyor) kişinin katılımıyla yürüdüler. Cumhuriyet Meydanı'ndan Konak Meydanı'na kadar olan yürüyüş, İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin altına kadar önce 2. Kordon'dan, sonra 1. Kordon'dan geçti. Önceleri polislin "dağın slogan atmayın" uyarısına karşın slogan atan ve dağılmayan işçileri, polis yürüyüş sırasında bölerek, yürüyüşün kitlesel olmasını engellemek istedi, 3 yerden bölmeyi de başardı. Polis barikatını aşan gurup hızlı bir ön guruba katılmaya çalıştı. Polislin asil önemli "başarısı" Karşıyaka ve B.Çiğli'den otobüslerle gelen, çok daha hazırlıklı, radikal ve deneyimli gurubun Montrö Meydanı'ndan Cumhuriyet Meydanı'na girmesini panzer ve barikatla engellemesi oldu.

Bu eylemlerde görülen oydu ki, artık kamu kesiminde eylemleri yönlendirmek için de örgütlenmeye ihtiyaç vardır. Mücadele ancak örgütlü boyutlarda olduğu sürece, bir örgütlülüğe dönüştüğü sürece kalıcılaşır.

Örgütlenme için çabayı hızlandıralım. Sendikal örgütlenmeyi öne alıp, burada durmayıp, daha ileri örgütlenmelere yönelelim.

"Memur" değil işçiyiz, örgütlülüğümüzle güçlüyüz!

Sol hareket bu işçiyi bir yere varılmaz diyor.

Evet onların istediği yerlere varılmaz, ama:

Devrime varılır

Türkiye'de devrimci mücadele yükselir işçi eylemleri dev boyutlar kazanırken bunu görmezlikten gelen Türkiye solu saplantılarından hâlâ kurtulamadı. El açıp yakınmalar ve hakaretler, hakaretler. Genellikle herşeyi onlar yapıyorlar, örgütüyorlar, yürüyorlar, mitingler düzenliyorlar, slogan atıyorlar, pankart asıyorlar, imza topluyorlar. Ölüm orucuna gidiyorlar, halk için savaşıyorlar, ama işçiler var ya, ah o işçiler, bilinçsiz işçiler, korkak işçiler, nemelazımcı işçiler, arkadan dürtmesen yürümüyorlar. Sendikalarına sahip çıkıyorlar, yayın okumuyorlar, bağış yapmıyorlar, örgütleri desteklemiyorlar herşeyi hazır bekliyorlar. Birileri gelsin de bizi kurtarsın biz de gün görelim diyorlar. Bu işçiyi bir yere gidilmez. Bizim milletimiz uyanmaz. Nice önderler, yiğit mert savaşılar verdik zindanlarda işkenceler gördük ama bizim işçilerimiz bizi hep yalnız bıraktı. Bu işçiyi bir yere varılmaz, diyorlar.

Akadaşlar!

12 Eylül öncesinde ve sonrasında Türkiye'de dev militan eylemlere tanık olduk. Grevler, barikat savaşları, direnişler, yemekte boykotları, bahar eylemleri... Bu eylemleri yaratan Türkiye işçi sınıfıdır. O, eylemlerin anasıdır adeta. 1977 Mayıs'ında 36 şehit verip, 1988'de 1989'da, 1990'da 1 Mayıs 1 Mayıs alanına "1 Mayıs 1 Mayıs alanında kutlanır" diyen odur. O halde bunca hakaret niye? 12 Mart'ta 12 Eylül'de gerici, faşist darbelerle sarsılan, mağlup olan onlar, tekrar başkaldırıp, "işçiler birleşin iktidara yerleşin" diyen yine onlar. Mitinglerde en

Sosyal demokrat belediyelerde imzalanan sözleşmeler iyiyse

Neden işçinin mücadelesidir

Yoldaşlar, Sizlere belediye yapılan toplu sözleşmeyi halkımızın bilinçli olmayan kesiminin kurtuluş umudu olarak gördüğü sosyal demokratların nasıl entrikalar yaptıklarını, kitlelerin duygularını nasıl sömürdüklerini, kendi gördüğüm kadarıyla anlatmaya çalışacağım.

Belediyedeki sözleşmeyi yeterli bulmuyorum. Ama günümüz Türkiye'si'nin şartlarına baktığımızda, buna yapılan toplu sözleşmelerin en iyilerinden biri diyebilirim. Ancak bu sözleşmeyi sosyal demokrat başkanlar kendi istekleriyle, severek imzalamadılar. Karşılarındaki işçilerin tam bilinçli olmamalarına, sendikaların benim anladığım anlamda bir sınıf sendikası olmamasına rağmen, gerek işçilerin gerekse sendikaların kararlı bir şekilde kendi haklarına sahip çıkmalarıdır bu sözleşmeyi onlar imzalatan. Belediye başkanı gerçekten işçi taraftarı bir kişi olsaydı, yıllardan beri kendi kuruluşlarında çalışan insanların aldıkları ücretleri biraz olsun iyileştirme yoluna giderdi. Bay başkanın

yanında çalışan insanlar halen asgari ücretle çalışmakta ve hiçbir hakka sahip bulunmamaktadırlar. Böyle bir insanın işçiden taraf olduğuna, işçi haklarına sahip çıkacağına benim hiç inancım yok. Ama toplu sözleşme imzalandıktan sonra, sözleşmeyi yaklaşık beş ay geç imzalamasına rağmen, utanmadan "elimde olsa daha fazla verirdim, ben hep işçimden yanayım" diyebiliyor.

Sadece bay başkan değil. Kendilerini işçinin, dar gelirlinin kurtarıcısı gibi gören birçok insan var. Onlar da belediye çalışanı olmalarına rağmen, sendikaların pasif direnişlerinde onları aramızda görmedik. Tam tersine onları karşıımızda, belediye yeni giren işçi arkadaşları bizlere karşı kıskırtırken gördük. Yoldaşlar, işçiyi ikiye bölüp birbirine düşürmeye çalışan kişilerin, "sosyal demokratlar işçi yanlıdır, işçinin savucusudur" palavralarına zaten bizim karnımız tok, ama bilmeden bu ne idüğü meçhul mahlukların arkasından giden insanlarımızı, bunların gerçek yüzlerini anlatarak, bunları deşifre ederek, bunların anlattıkları masallara bir son vermemiz gerek.

Benim kendi görüşüm, bu sosyal demokrat partiler, bazen sağcı partilerden daha tehlikeli olabiliyorlar. Sağcı partiler saltanatçı saltanatlarını devam ettirmek için gerektiğinde biraz taviz verebiliyorlar. Ama sosyal demokrat partiler devletin çıkarlarından hiçbir taviz vermeden devlete karşı olan güçleri hemen karşılarına alıyorlar. Hal böyleyken, işçi haklarını gasp eden devleti cansiperane savunmaya çalışan sosyal demokrat partiler kendilerini bir de işçi sınıfının yanında göstermeye kalkıyorlar.

Oyle çarpıcı bir düzen ki, sağ partilerin konumu zaten belli. Tek çare kendi partimizin çatısı altında toplanmaktır. TBKP hakkında görüşlerimi aktarmaya gerek bile görmüyorum. Bir süre sonra onların adlarından kommünist kelimesini çıkarıp, açığtan sosyal demokratizm demeye başlayacaklarına inanıyorum. Mevcut yasal yapıya, düzene hizmet ettikten sonra adı ister kommünist olmuş, ister sosyal demokrat olmuş benim için zaten fark etmiyor.

Benim, işçinin haklarını kollama mücadelesine bu yasalar engel teşkil ediyorsa, çalışma yollarım kapanmışsa, rahat çalışabileceğim koşulları yaratmam gerek. Bu da yasal yapının bana çizdiği yoldan olmaz. Ben yolumu kendim belirlemeliyim. Illegal örgütlenmeliyim.

Benim görüşlerim bu yönde yoğunluk kazanmış durumdadır.

Tüm yoldaşlara kommünist selamlar.

Arif Postacı, Akdeniz

Arif yoldaşımızın hasta olduğunu öğrendik, geçmiş olsun der, acil şifalar dileriz.

İşçinin Sesi

Yılmaz Bilir

Çalıştığım tersanede sendika işçileri aldattı ama

Sendikalar hizaya sokulabilir

İşçi bastırınca sendikalar hemen bir aktiflik görünümüne giriveriyorlar. İşçi biraz daha zorlayıcı olduğu zaman ise aktif olmak zorunda kalıyorlar.

Sevgili yoldaşlar, Uzun süredir yazmamamın ezikliği içindeyim. Bu mektubu yazarak, mektup yazamama bahanelerimin geçersiz olduğunu, yazmak istedikten sonra her zaman mektup yazılabileceğini de görmüş oldum. Yoldaşlar! Size çalışmış olduğum tersanede sendikacı işçilerin toplu sözleşme görüşmeleri hakkında bilgi vermek istiyorum.

Bu tersanede işçilerin 2 yıl önceki sözleşmeyle aldıkları ücret ortalama 250 bin liraydı. Bu ücret aynı işkolunda çalışan işçilerin ücretlerinin çok altında bulunuyordu.

Toplu sözleşme görüşmelerine girilmeden önce tersanede büyük bir gelişme başladı. Tersanenin hemen bitişiğinde bulunan limanın büyütülmeye başlaması tersanenin önemini artırdı. Gelişmenin bir sebebi de yabancı sermayenin gelmesidir. Yabancı sermayenin gelmesiyle birlikte çalışma alanı ve kapasitesi bir anda büyüdü. İşveren çalışma alanını genişletmek için yeni yerler kiralar. (Bu bilgi işyeri temsilcilerinin birinden alınmıştır.)

İş kapasitesinin artırılmasıyla birlikte buraya bir taşeron firma getirildi. Taşeron firma, ben dahil yaklaşık 80-90 işçi çalıştırıyor. (Bu rakam her zaman değişebiliyor. Ayrıca tersanede 15-20 kişi çalıştıran bir firma daha var.)

Tersane işçileri bu şartlar altında görüşmelere girdiler. Şubat ayında başlaması gereken sözleşme görüşmeleri mart ayı sonlarında başladı. Sebebi sendikanın pasifliğidir.

(Dok-Gemi-İş sendikası ile tersane işkolunda tek sendika Marmara Tersanesi arasındaki görüşmelerden önce sonuç alınmadı. Bu durum uzun süre devam etti. Görüşmeler sonuçsuz kaldıkça işçiler birbirlerine biraz daha yaklaşmaya başladılar. Eskiden 1-2 kişinin geldiği sendika temsilcilik binası (ufak bir oda)

işçileri almaz olmuştu. İşçiler sürekli olarak sendika binasındaydılar.

Görüşmelerin uzaması sonucunda greve gitme sözleri ortalığı sardı. (Bunda benim de etkim olmuştu.) Bütün çalışmalar bu yönde gelişmeye başladı. İşçiler mesaiye gelmeye eylemi koydular. Bunun da etkileri görüldü. Tersane müdürü bir yandan işçilerin mesaiye gelmelerini temsilcilere söylerken öte yandan işçileri işten atmakla tehdit etmeye başladı. İşçilere sendikadan ayrılırlarsa daha çok hak vereceklerini söyledi. Tersane işçileri bütün bunlara kulak tıkayıp mesaiye gelmeye eylemini kararlılıkla sürdürdüler. Bu arada temsilci taşeron firmanın işçileri de gerektiğinde greve çıkacaklarını ve grev sonrasında çalışan olursa onları döveceklerini söylediler.

Arada sendika başkanı Nazım Tur işyerine gelerek işçileri işyeri dışında topladı ve onlara "aktif" bir konuşma yaptı. Toplu sözleşme görüşmelerinde anlaşamazlarsa greve gideceklerini, haklarını alacaklarını, Dok-Gemi-İş sendikasının büyük bir sendika olduğunu, bir kişi için bile olsa mücadele vereceğini söyleyip durdu.

Nitekim görüşmeler uyuşmazlıkla sonuçlandı ve arabulucuya gidildi. Arabulucu göreve başlayalı bir hafta olmadan sözleşme imzalandı. Sözleşmenin imzalanması olayın sadece bir yönü, bunun bir de diğer yönü var.

Dok-Gemi-İş sendikası (diğer sendikaların geneli için de geçerli) işçinin birleştiğini, sesini yükselttiğini görünce işçinin isteklerine uygun davranmaya, grev sözleri etmeye başladı, işçinin güvenini kazanmaya çalıştı. Bu güveni kazandıktan sonra da kötü denebilecek bir sözleşme yaptı ve herşey bitti. Sözleşme görüşmeleri sonuna doğru sendika başkanının tutum ve hareketleri sendikanın gerçek yüzünü göster-

riyordu.

Sözleşmeden bir gün önce işyerine gelen sendika başkanı bir toplantı yaptı. Burada işçilerle konuştu ve sözleşmedeki son durum hakkında bilgi verdi. Bir işçi, kendi alacağı paranın az olduğunu söyledi. İşçinin hesabı 898 bin küsur, sendika başkanının hesabı ise 1 milyon 150 bin çıktı. Bunun sebebi, sendika başkanının hesabında sosyal haklar sayılan, ancak her ay ödenmesi gereken hakların da olması ve bunun hesabı yüksek çıkartmasıydı. Sendika başkanı 20 yıllık bir işçinin hesabını da 1 milyon 500 bin civarında çıkardı. Ve üstüne şöyle bir açıklama yaptı: "Ben bunu kabul ettirirsem şükredin." Oysa sendika işyeri temsilcisinin verdiği bilgilere göre, saat ücreti temelinde istenen ücret brüt 3 milyon 200 bine geliyordu. Sendika başkanının 1 milyon 500 bini, başta işverenin verdiği ücret olarak göstermesine rağmen şimdi aynı rakam için "kabul ettirirsem şükredin" demesi çok ilginçti.

Bu toplantıda bir iki işçiden tepki gören sendika başkanı ve diğer sendikacılar hemen ağız değiştirerek daha sözleşmenin imzalanmadığını, şartları işverenin kabul etmeyebileceğini, hiç belli olmayacağını, ertesi gün greve çıkabileceklerini söylemeye başladılar. Ama ertesi gün sözleşme imzalandı.

Genelde görülen bizim tersanede de görüldü. İşçi bastırınca sendikalar hemen bir aktiflik görünümüne giriveriyorlar. İşçi biraz daha zorlayıcı olduğu zaman ise aktif olmak zorunda kalıyorlar.

Burada anlattıklarımın, bizim için sendikaların ne kadar önemli olduğu ortaya çıkıyor. Çalışmalarımızın özellikle bu yönde olması gerekir. Bugün işçiden yana bir temsilcilik, o işyerindeki işçilerin tümünün devrimci özünü ortaya çıkarabilir. Bunu bir de Türk-İş gibi büyük bir konfederasyon temelinde düşünürsek sendikal çalışmanın önemi daha da iyi anlaşılır. Hedefimiz ve çalışmalarımız bu yönde olmalıdır.

Hepinize devrimci selamlar,
Nihat Öz, İzmit

İşverenlerin içyüzü daha işe girdiğim ilk günden

Bütün iğrençliğiyle sırtı

İşçinin Sesi'nin sevgili okur ve yazarları, gazeteye ilk defa yazı yazıyorum. 2 yıl öncesine kadar sadece bir sempaticandım. Çevremde bulunan, hak ve sınıf mücadelesinde gerçek anlamda çalışan öğrenci ve işçi devrimci yoldaşların sayesinde ben de bu mücadeleye katılmaya karar verdim ve kendimi eğitmeye başladım.

Bunun için, önce işçiliğin, emekçiliğin ne olduğunu öğrenmek üzere Marmara Tersanesi'nde işe başladım. Çalıştığım son 5 aylık zaman zarfında başımdan geçen ve gözlemediğim olayları size kısaca anlatayım.

Daha işe ilk başladığım gün, işverenler için işçinin sağlığından

çok işçinin yaptığı işin önemli olduğunu, bir malzemenin işçinin değerli olduğunu öğrendim. İşverenin kendi amacı doğrultusunda işçiyi nasıl kullandığını size bir örnekle göstereyim.

Marmara Tersanesi'nde benim işverenim taşeron (mütahit) kurumunda. Tersanenin kadrolu mühendisleri ile anlaşamadığı bir sırada bizi topladı, çalıştırmadı. Amacına ulaşmak için bize eylem yaptırdı. İşçiyi kendine bağlamak için zaman zaman toplantılar yaptı. İşçi psikolojisini çok iyi bildiği için kendine köpeklik yapacak adamlara yetki verdi. Böylece böl. yönet taktiğini kullanmaya başladı. İşçilerin birlik

olmalarını önlemek için zaman zaman işçilerin çalışma yerlerini değiştirdi. Mesaiye kalmak mecburi olmadığı halde mesaiye kalmayanlar gözden düştü. Bu gözden düşenler de işverenin gözüne tekrar girmek için mesaiye kalmaya başladılar. Böylece mesai mecburi hale geldi. Kısaca işveren oynadığı oyunu kazandı.

Bu durum karşısında ben ve benim gibi devrimci düşünceye sahip 2-3 arkadaş duruma el koyduk. Sendikalaşmaya karar verdik. Bu kararımızı uygulamaya yönünde önce bir komite oluşturduk. Haftalık toplantılar düzenledik. Toplantılar öncelikle işçi arkadaşların ve komitemizin

Kapıcı ve kaloriferciler akıl almaz bir sömürünün dişlileri arasındadırlar

Apartman işçileri hızla örgütlenebilir

Apartmanların hizmet işçileri (kapıcılar-kaloriferciler) örgütlenmeleriyle fabrikalardaki işçinin grevlerden, direnişlerden yükselen sesine seslerini katacak ve daha iyi yaşam, daha iyi dünya için yükselen mücadeleye katılacaklardır.

Kapıcılar ve Kaloriferciler Derneği'nin düzenlediği panelden çıkan ortak ses şu oldu: Sorunların çözümü örgütlenmeden geçiyor! Örgütlülüğümüz gücümüzdür.

İzmir Kapıcı Kaloriferciler Dayanışma ve Yardımlaşma Derneği, 24 Haziran 1990 günü İzmir Eşrefpaşa Düğün Salonu'nda "kapıcı, kaloriferci ve apartman sorunları" konulu bir panel düzenledi. Panelde, dernek başkanı Süleyman Baysal, dernek sekreteri Azmi Yüksel, İnsan Hakları Derneği İzmir Şube Başkanı Dr. Alpaslan Berktaş, Avukat Erol Özcan, İşçi Sağlığı Derneği İzmir Şube Sekreteri, Makina Mühendisi Haluk Altay ve Dr. Nuri Sarmaşık konuşmacı, Avukat Turan Karakaş da yönetici olarak katıldılar.

Konuşmacıların hemen tümü işçi sınıfının gelişmesinden, kendileri de işçi sınıfının bir parçası olan kapıcıların iş ve yaşam koşullarından, sorunların nasıl bir örgütlenme bilinciyle aşılacağından söz ettiler ve ivedi örgütlenme çözümü olarak sendikalaşmanın gerektiğini, ekonomik ve demokratik çıkarların sendikalaşma ile sağlanabileceğini belirttiler. Eksik bir yön vardı ki hiçbir konuşmacı bu konuya değinmedi:

Kapıcılar hizmet işçileridir, bu nedenle ayrı bir kapıcı sendikası yerine hizmet işkolunda örgütlü olan Belediye-İş sendikasına üye olmaları en doğrusudur. Ayrıca Ankara ve İstanbul'da Belediye-İş'te bu tür örgütlenme sanırım var. Zaten sendikal birlik açısından da doğru olan ayrı sendika değil Belediye-İş içinde örgütlenmektir. Aynı durum şu anda hızla sendikalaşma çalışması yürütülen ve toplumda memur olarak tanımlanan, gerçekte işçi olan kesim için de geçerlidir. Sendi-

kasız olarak çalışan bu büro işçileri de Belediye-İş sendikasında örgütlenmelidir. Aynı işkolunda (ve aynı işyerinde) ayrı örgütlülükler yaratmaya çalışmak sendikal birliği ve gücü baltalamaktır.

Panelde ayrıca İzmir'de yaklaşık 20 bin kapıcı ve kalorifercinin bulunduğu bunların 9 ile 56 metrekare arasındaki konutlarda, kalorifer kazanı ile içiçe, bodrum katlarında, nem ve küf kokusu içinde, bir odada aileleriyle birlikte 5 nüfus yaşamak zorunda bırakıldıkları, bu arada görevleri olmayan angaryalara koşturuldukları belirtildi.

Dernek başkanı Süleyman Baysal 500 kapıcı ve kaloriferci arasında yaptıkları anketin sonuçlarını açıkladı. Bu ankete göre kapıcı ve kaloriferciler ortalama 24 daireye bakıyor ve ortalama 110 bin lira TL net ücret alıyorlar. 500 kişiden 378'i bu meslekten emekli olacağına inanmıyor. 190 kişi hiç hafta tatili yapmadan sürekli çalışıyor. Büyük çoğunluk sabahın erken saatlerinden (05.30'dan) gecenin geç saatlerine kadar çalışıyor. Büyük bir bölüm yıpranma tazminatı alamıyor ve bir bölüm ise bu tazminatın ne olduğunu bile bilmiyor. 493 ise genel bir sağlık taramasından geçmiyor. Aile başına yaşamak için ortalama 18 metrekare yer düşüyor.

Ayrıca, dernek başkanı, sorunların çözümünün sendikalaşma ile mümkün olduğunu belirtti.

Kapıcılar ve kaloriferciler yani apartman işçileri, yaşamlarını oldukça kötü koşullarda, angarya altında, çok düşük ücretle sürdürmeye çalışıyorlar. Dernek, örgütlenme çabasında yalnızca bir başlangıçtır. Apartmanların hizmet işçileri (kapıcı-kaloriferciler) örgütlenmeleriyle fabrikalardaki işçinin grevlerden, direnişlerden yükselen sesine seslerini katacak ve daha iyi yaşam, daha iyi dünya için yükselen mücadeleye mücadeleleriyle katılacaklardır.

İşçi Sağlığı Derneği İzmir Şubesi'nin panelde açıkladığı gibi, asgari ücret net 1 milyon 800 bin lira olmalı ve en düşük ücret olarak, bütün ücretlere temel alınmalıdır.

Yine panelde de belirtildiği gibi dünya işçi sınıfı 35 saatlik iş haftası için mücadele ediyor. Bu şimdi Türkiye'de de sözleşmelerde hedeftir. Tüm işçiler gibi kapıcılar için de çalışma süresi günde 7 saat, haftada 35 saat ile sınırlandırılmalı, haftada kesintisiz olarak en az 48 saat tatil hakkı olmalıdır.

Haydi arkadaşlar, sorunların çözümünü örgütlenmeye, haydi işçi sınıfının birliğini, mücadelesini yükseltmeye!

Kemalettin Tuğcu, İzmit

Fevzi Dinç, İzmir

Sendikal birliğin karşısında durmak burjuvazinin yanında durmaktır

Küçük burjuva devrimciler işçi sınıfının g risindeler

Bugün burjuvazinin en korktuğu şeylerden biri de Türk-İş'in değişime uğraması ve yönetiminin alaşağı edilmesidir. Bu yüzden de, DİSK'i kurmaktan tutun da, Türk-İş'i bölmeye kadar birçok hesap yapmaktadır. Bu nasıl iştir ki, bizim solcularımız da aynı hesap peşindeler?

Türkiye devrimci hareketi her ağzını açtığı anda devrim, işçi sınıfı, örgüt, sendika vb. konularda oldukça keskin, tumturaklı sözler etmeye alışkındır. Bugün sendikal birlik sorunu tüm güncelliğini koruduğu için, tartışmaların ana eksenlerinden birini oluşturmakta ve yine tumturaklı sözlerle konu olmaktadır.

Yaşam bir bütün olarak deneyim doludur. Dünyada ve Türkiye'de sınıf mücadelesi tarihi de zengin deneylerle doludur. Türkiye devrimci hareketine düşen en büyük görev, yaşanan bu deneylerden doğru, sağlam dersler çıkararak sınıf mücadelesini doğru bir perspektifle gerçekten Marksist-Leninist bir bakış açısıyla yürütebilmektir.

İşte yollar tam da burada ayrılıyor. Bu ayrışma kendini sendikal konuda da tüm çıplaklığıyla ortaya koyuyor.

İlkeyi bilmiyorsanız deneyimden öğrenin

Türkiye işçi sınıfı sendikal alanda da zengin bir deneyime sahiptir. Bu deneyimden çıkarılması gereken en önemli derslerden biri, DİSK konusuna ilişkindir. DİSK, tarihimizde önemli bir yere sahiptir ve sendikal birlik konusunda oldukça öğretici olmuştur. Öğretici olmuştur, ama herkes için değil, işçi sınıfı devrimcileri için, işçi sınıfımızın çok büyük bir bölümü için öğretici olmuştur. Bunun dışında kalan sol hareketler, her nedense yeterli ders çıkaramadıklarından bilerek-bilmeyerek bölücülük yapıyorlar.

Kapitalist sınıf, tarihi boyunca işçi sınıfını sürekli bölüp-parçalamaya, işçi sınıfının gücünü kırıp dağıtmaya çalışmıştır. İşçi sınıfının örgütlenmesini, birliğini sağlamasını engelleyebilmek için ajanlarını, provokatörlerini çalıştırmış, ya kendi dümen suyunda yürüyecek sendikaları kendi eliyle kurmuş ya da kurulu sendikaları, geri, istediği gibi yönlendirebileceği bir alana çekebilmek için her yola başvurmuştur. Ve doğru, devrimci bir sınıf siyasetinin izlenmediği her yerde bunda başarılı da olmuş, işçi sınıfını bölmüş, onun gücünü zayıflatmış, gerici burjuva ideolojisini her saat pompalamış ve böylece gemisini yürütebilmiştir. Türkiye'de de buna benzer örnekler yaşadık.

Türkiye'de sol hareketlerin çoğu, işçi sınıfımızın sendikal birliğini bozmak için burjuvazinin harcadığı çabalara, bir de kendileri bölücü çabalar ekleyerek omuz veriyorlar.

İşçi sınıfı devrimcileri, dar grup çıkarları için, öznel zorlamalarla yapay sorunlar yaratarak işçi sınıfını bölmeler, bölücü çabalara girmezler. Bu

tutum işçi sınıfı devrimciliğinden uzaktır, küçük burjuva devrimciliğidir. İşçi sınıfı devrimcilerinin görevi, proletarya iktidara giden yolda, işçi sınıfının her düzeyde birliğini sağlamaktır. Bizim buna ek bir görevimiz de, işçi sınıfından yana görünüp de, sınıfı bölücü çabalarıyla sonuçta burjuvaziye hizmet eden devrimcilerin küçük burjuva yüzlerini açık etmek, onların bölücü çabalarını boşa çıkarmaktır.

İşçi sınıfımızın bugün varmış olduğu düzeyle bunu gerçekleştirmek çok daha kolaydır. İşçi sınıfımız, kendi yaşadığı deneyimle sendikal birlik konusunda nasıl bir tutum alınması gerektiğini, küçük burjuva sol hareketlerden daha iyi, daha çabuk kavramış, komünistlerin ulaştığı her yerde bu bilinci, tutumu daha da pekiştirmiş ve pekiştirecektir.

Ne ilginçtir ki, öncü (!) olduğunu iddia eden küçük burjuva sol hareketler, işçi sınıfımızın, sınıf birliğini sağlama ve pekiştirmede hayli ileri adımlar atmış olması ve bu konuda ısrarlı bir tutum alması karşısında, kendileri hâlâ, ısrarla, utangaçça da olsa bölücü tutum alıyorlar. Bu tutumlarıyla, bu "öncü"ler sınıfın çok gerisinde duruyorlar.

Ancak, ülkemizde küçük burjuva ideolojisinin yaşam bulma olanakları hâlâ vardır. İşçi sınıfımızın birlik ve iktidar belgilerini eskiye oranla çok daha güre haykırdığı bugün de küçük burjuva ideolojisi yaşam bulabildiği her alanda varlığını sürdürmektedir. Yaşamını sürdürdüğü oranda da, sınıf mücadelesini oraya buraya çekştirerek, sulandırarak sendikal birliğe karşı çabalarında çok başarılı olamamış yolundan saptırmaya çalışacaktır. Bugün olsalar da, yeni yeni bölücü politikalar üreterek çabalarını sürdürüyorlar.

Dünyayı değiştirmek yerine başka gezegene mi gidelim

Solcularımız, işçi sınıfımızın Türk-İş'te sendikal birliğini sağlamasına karşı çıkarak, önce alternatif olarak DİSK'in açılmasını savundular. Hatta, DİSK açılınca kadar, Türk-İş'teki bazı sendikaların, Türk-İş'ten koparak bağımsız olmaları, ya da var olan bağımsız sendikalara katılmaları için büyük çabalar harcadılar.

"DİSK yok, mevcut durumda Hak-İş dinci bir konfederasyon, Türk-İş de CIA'nın, MIT'in, devletin, hükümetin, itin-köpeğin güdümünde, gerici faşist, bilmem ne, öyleyse bu konfederasyonda ne birlik sağlanır, ne de örgütlenilir" dendi. Diyelim ki Türk-İş'ten bazı sendikalar, işçiler ayrıldı, kimi bağımsız sendikalar oluşturdu vb. Bu durumu savunan

solcularımız bu yöndeki çabalarında ilk anda başarılı olsalardı ne olurdu?

Şu anda zaten sendikal bölünmüşlük vardır. Eğer bu mantık başarılı olabilseydi, bu bölünmüşlük çok daha artacak ve işçi sınıfının sendikal vb. konularda rakabetini artıracak, onu sendikal yarışa sokacaktı. Bunlar da işçi sınıfının sınıf dayanışmasını köreltecek, burjuvazi karşısında onu zayıf düşürecek. Sendikaların yönetimine çöreklenmiş sağ, ya da keskin "sol" yönetimlerce kıyasıya bir rekabet, yürütülecekti.

Sendikal birliğin bugünkü düzeyiyle bile birlik içinde yükseltilebilir her mücadele, bir yandan bölücülüğü mahkum ederken, diğer yandan sınıfın sendikal birliğini daha da yaklaştırıyor ve her geçen gün daha kaçınılmaz kılıyor. İşçi sınıfımız kendisine dayatılan bölücü tuzaklara sırt çevirmiş ve bu oyunları şimdilik boşa çıkarmıştır. Amaçlarına ulaşamamış olan sözde solcularımız yine de bu amaçlarından vazgeçmiş değillerdir ve hâlâ bağımsız sendikaları, DİSK'in yeniden açılması ya da yeni bir başka konfederasyon kurulmasını vb. savunuyorlar. Bir de bunlara, işyeri komitelerine sendikal bölücülük misyonu yüklemeye çalışarak, bunları amacından saptırma çabalarını eklediler.

Bu solcularımıza, gerici sendikalarda örgütlenmek gerekli midir diye sorsak, kuşkusuz büyük çoğunluğu "evet, gereklidir" yanıtını vereceklerdir. Hem DİSK'in olmadığı anda gerici sendikalarda örgütleneceksin — ki bu olanak var demektir — hem de DİSK'i yeniden kurarak bir yandan sınıfı yapay olarak bölecek, diğer yandan bu alanları terkedeceksin. Tam bir mantık kargaşası.

DİSK'i yeniden kurma hayalleri gerçekleşirse, ileri işçiler diğer işçilerden koparılıyor, işçilerin büyük bir bölümü "gericilerin", "CIA'nın, MIT'in, "devletin" kucagina itiliyor ve buna da "sınıf sendikacılığı" deniliyor demektir. Bir yandan bir bütün olarak işçi sınıfından, sınıf müca-

delesinden, işçi sınıfının birliğinden, işçi sınıfı iktidarından söz edilecek, diğer yandan işçi sınıfının bir bölümü, hem de büyük bir bölümü bu mücadelenin dışına itilecek, sınıf üye, dörde, belki de daha fazla sayıda guruba bölünecek. Bu olmaz.

Eğer mevcut sendikalarda örgütlenme ve sendikal birliği sağlama olanağı varsa — ki varlığını pratik kanıtlamıştır — yapay bölünmeye ne gerek var. Kolaycılık desek, akıllı bir kolaycılık da değil. Çünkü, sınıfı bölerek, gücünü zayıflatarak yapılması düşünülen bir devrim, işçi sınıfının sendikal birliğiyle gücüne güç katmış olduğu koşullardaki bir devrimden çok daha zordur.

Kaldı ki, DİSK'in kurulduğunu varsayalım. Yönetiminin burjuvazi tarafından satın alınmaya çağının hangi garantisi var? Geçmişte olduğu gibi, yönetimine sosyal demokratların çöreklenerek DİSK'in bünyesindeki işçileri SHP vb.'ne yedeklemeyeceklerinin, işçileri satmayacaklarının hangi garantisi var? Ola ki kuruldu ve bu duruma geldi. O zaman yani, bir başka sendika alternatifi mi ileri sürülecek, yoksa DİSK'i yeniden dönüştürme çabalarına mı gidilecek? İş, tam bir bu meydana dönüşüyor, dönüp dolaşıp tekrar başa geliniyor. Tabii, işçi sınıfının zorlama yollarla yapay bölünmüşlüğü, kaybettirilen, boşa harcatılan zaman da cabası.

Diğer bir zorlama bölücülük yöntemi de, asıl amacından saptırılan, bölücü misyon yüklemeye çalışılan işyeri komiteleridir. Kimi sol guruplar, işçi sınıfımızın bu olumlu adımlarını kendi dar gurupsal çıkarları doğrultusunda, bir fırsat olarak görüp, işyeri komitelerini yeni, sözde "devrimci sendikalar yaratma" amacıyla bir trampen gibi kullanmaya çalışıyorlar. Bunu da "devrimci sendikal örgütlenme" gibi keskin, cafcıflı sözlerle formüle ediyorlar. İlk bakıldığında oldukça devrimci, çekici, belki de büyüleyici ve çarpıcı geliyor bu sözler. Ama biraz irdelendiğinde, bu keskin, "çarpıcı ve çok devrimci" sözlerin ardında su gö-

türmez bir sağ anlayışın, işçi sınıfının çok gerisinde duran, işçi sınıfını bugünkü ileri konumundan çok daha geriye çekici, bozguncu bir anlayışın yattığını görüyoruz.

Küçük burjuva ileriler işçi sınıfının gerisindeler

İşçi sınıfımızın "işçiler birleşin, iktidara yerleşin" belgisini haykırıldığı bir dönemde, bizim solcularımız işçi sınıfımıza inatla şu yanıtı veriyorlar: "Hayır, zaman, işçilerin birleşip iktidara yerleşme zamanı değil, ayrışma, devrimci sendika kurma zamanıdır. Önce biz kendimizi kanıtlamalıyız, sonra birliği ve iktidarı düşünürüz." Şimdi hep bir ağızdan, keskin tavırlara bürünerek, "böyle bir şeyi hangi devrimci söyler" diye bağıracağız. Takındıkları bu bölücü tutumlar, işçi sınıfımızın birlik ve iktidar belgileri haykırıldığı bugünde, sendikal birliği bozucu, zorlaştırıcı tutum almaktan ve ısrarla bu tutumu sürdürmek, işçi sınıfının karşısına çıkmaktan, burjuvazinin istediği doğrultuda tutum almaktan başka birşey değildir.

İşçi sınıfımız bugün her bölücü çabaya rağmen sınıf birliğinin bilincine varmış, hatta bilinç düzeyinin daha da yüksek olduğunun kanıtı olarak, birliğin yanı sıra gözünü artık iktidara dikmeye başlamıştır. İşçi sınıfımız Türk-İş'i değiştirmiştir. Daha şimdiden Türk-İş'te tabanla tavan arasında uçurumlar meydana getirmiştir. Türk-İş'in bünyesindeki geri işçiler bugün ileri işçilerin etkisiyle, ileri işçilerin, işçi sınıfı devrimcilerinin taşıdığı sınıf bilinci, mücadele ruhu ve gerçekleştirdikleri eylemlerle ön saflara fırlamışlardır.

Bunu yapan, başaran işçi sınıfımız Türk-İş'in tepesine çöreklenmiş olanları da alaşağı edecek yeteneğe sahiptir. Bunun tersini düşünmek işçi sınıfımıza güvensizlik duymanın dikalasıdır. Bugün burjuvazinin en korktuğu şeylerden biri de Türk-İş'in değişime uğraması ve yönetiminin alaşağı edilmesidir. Bu yüzden de, DİSK'i kurmaktan tutun da, Türk-İş'i bölmeye kadar birçok hesap yapmaktadır. Bu nasıl iştir ki, bizim solcularımız da aynı hesap peşindeler?

İşçi sınıfımız, kendi partisiyle bulunduğu, kucaklaştığı her yerde tüm bu oyunları daha kararlı, daha bilinçli bir şekilde boşa çıkarıyor. İşçi sınıfı partisinin bu yönde her çabası, her eylemi sınıfın sendikal birliğini, örgütsel birliğini pekiştirip güçlendirecek ve sınıfı kararlı bir şekilde devrime dev adımlarla ilerletecektir. Varsın keskin görünüm altında sağ "sol"cularımız aynı çember etrafında dönedursunlar, sendikal birliğin karşısında durarak gerçekte burjuvazinin yanında dursunlar. İşçi sınıfımız bunları çok aşmış, çok daha ileride yürüyor. Gerçi horozu çok olan köyün sabahı geç olur, biraz uğraşacağız, ama sonunda kazanacak olan biziz.

Sinan Çetiner .... Cezaevi

Otomobil-İş, Çelik-İş ve Özdemir-İş yönetimleri, metal işkolunda sendikal durumun gerçeklerini daha fazla saklayamazlar.
Metal işçisi arkadaşlar:

Sendikanızı da alın Türk Metal'e katılın!

Gün, Türk-İş'teki ana gövdeden uzakta kalmış binlerce metal işçisinin, örgütünü de alarak ezici çoğunlukla kucaklaşma günüdür. Gün, işçi sınıfının sendikal birlik, sendika-içi demokrasi ve militan eylem istemini *Türk-Metal'de* onun faşist-gangster merkez yönetimine karşı verilecek *militan* mücadele içinde *gerçekleştirme* günüdür.

Metal işkolu sayfalarını
hazırlayanlar:
Ali Babaishak
Mercan Köklü

Burjuvazinin oyunları gerçekleri gizleyemiyor

Metal işkolunda dört sendikanın MESS sözleşmesi görüşmelerinin başladığı bir sırada, bu sendikalardan bağımsız Çelik-İş'in işkolu yetkisini yitirmesi, 1984'lerden bu yana olgunlaşan bir sürecin sonuna geldiğini anlatıyor. Sınıf mücadelesinin hızla yükselmeye başladığı 1986'dan bu yana metal endüstrisinde ortaya çıkan çeşitli önemli gelişmelerin derli toplu bir değerlendirmesi, metal işkolunda bir sıçramanın eşiğine geldiğini anlatıyor.

Yaşamın çeşitli verileri, "bağımsız"(!) sendikaların, bir dönem boyunca metal işçisini "demokratik sınıf ve kitle sendikacılığı"(!) gibi cilalı sözlerin arkasına sığınarak aldatan eski-yeni sosyal demokrat sahtekarların artık *yalun sonuna geldiklerini* gösteriyor.

Gün, Türk-İş'teki ana gövdeden uzakta kalmış binlerce metal işçisinin, örgütünü de alarak ezici çoğunlukla kucaklaşma günüdür. Gün, işçi sınıfının sendikal birlik, sendika-içi demokrasi ve militan eylem istemini *Türk-Metal'de* onun faşist-gangster merkez yönetimine karşı verilecek *militan* mücadele içinde *gerçekleştirme* günüdür.

Öteki işkollarında olduğu gibi, metal işkolunda da, genel sendikal durumla ilgili verilerin yansıdığı ana belge, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın, işçi sendikalarıyla işverenlerin sunduğu bilgiler ışığında yayınladığı işkolu istatistikleridir.

Her yıl 17 Ocak ve 17 Temmuz tarihlerinde *Resmi Gazete'de* yayınlanan bu istatistikler, gerçeği hiçbir zaman tam olarak yansıtmıyor.

Bir kez, Çalışma Bakanlığı'nın işkolu istatistikleri, söz konusu işkolunun *işsiz işçilerini* kapsamıyor. İşverenlerin kaçak çalıştırdığı *sigortasız işçileri* de dışlıyor. Burjuvazinin "memur" ya da "sözleşmeli" kategorisi altına soktuğu işçileri, "kapsam dışı personel" tabir edilen kesimi, yansıtmıyor. Dahası, 17 yaşından küçük çırakların ve çoğu sigortasız çalıştırılan taşeron işçilerin önemli bir bölümü de istatistikler dışında kalıyor.

Bunların yanısıra, işkolu istatistikleri, burjuvazinin, sendikal yaşamdaki bölünmüşlüğü sürdürmeye yönelik çeşitli sahtekarlıklarının aracı olarak kullanılıyor. Burjuvazinin, elindeki devlet mührünü kullanarak rakamlar üzerinde tahrifat yaptığını, örneğin, 12 Eylül'den sonra MİSK gibi

esamesi bile okunmayan çeşitli sendikaları kağıt üzerinde yaşatmaya çalıştığını, işkolundaki işçi sayısında ve %10 barajı çevresinde olan sendikaların üye sayılarında yaptığı "oyunmalarla", yapay bölünmeler yaratmaya, böylece uzun süren yetki anlaşmazlıklarının ortaya çıkmasına ve işçilerin yıllarca toplu sözleşmesiz bırakılmasına çabaladığını, deneyimlerimizden çok iyi biliyoruz.

Yine de, bütün bu sahtekarlıklar, uzunca bir zaman süreci içinde ele alındığında, çeşitli eğilimlerin istatistiklere yansımalarına *engel olamıyor*. Sınıf mücadelesinin yeniden yükselmeye başladığı Ocak 1986'dan Temmuz 1990'a kadar beş buçuk yıllık dönemin verileri, işte bunun güzel örneğidir.

Burjuvazi, işçi sınıfını sendikal açıdan bölünmüş tutabilmek için "bağımsız"(!) sendikaların "yaşatılmasında" özel yarar görüyor. Ama, örneğin metal işkolunda, işçi sınıfının *sendikal birlik* eğiliminin ne kadar güçlü geliştiği, istatistiklerdeki bütün sahtekarlıkları parçalayarak öne çıkıyor.

Bu gerçeği, çeşitli tablo ve çizimlerle yansıtmaya çalıştık. *Tablo I* ve *Çizim I*, 1986 Ocak -1990 Temmuz dönemi içinde, metal işkolundaki genel sendikal durumun gelişmesini yansıtmıyor. Öteki tablo ve çizimler de, bu çerçeveyi ayrıntılarıyla birlikte kavramaya yardımcı oluyor.

Metal işkolunda genel sendikal durumun gösterdikleri

Metal endüstrisi, Türkiye kapitalizminin en hızlı geliştiği endüstri kolları arasındadır. Bu, metal işkolu istatistiklerinde de yansı-

masını buluyor.

VERİ 1: Metal işkolunda işçi sayısı, yüzde 12,5 oranında büyüdü.

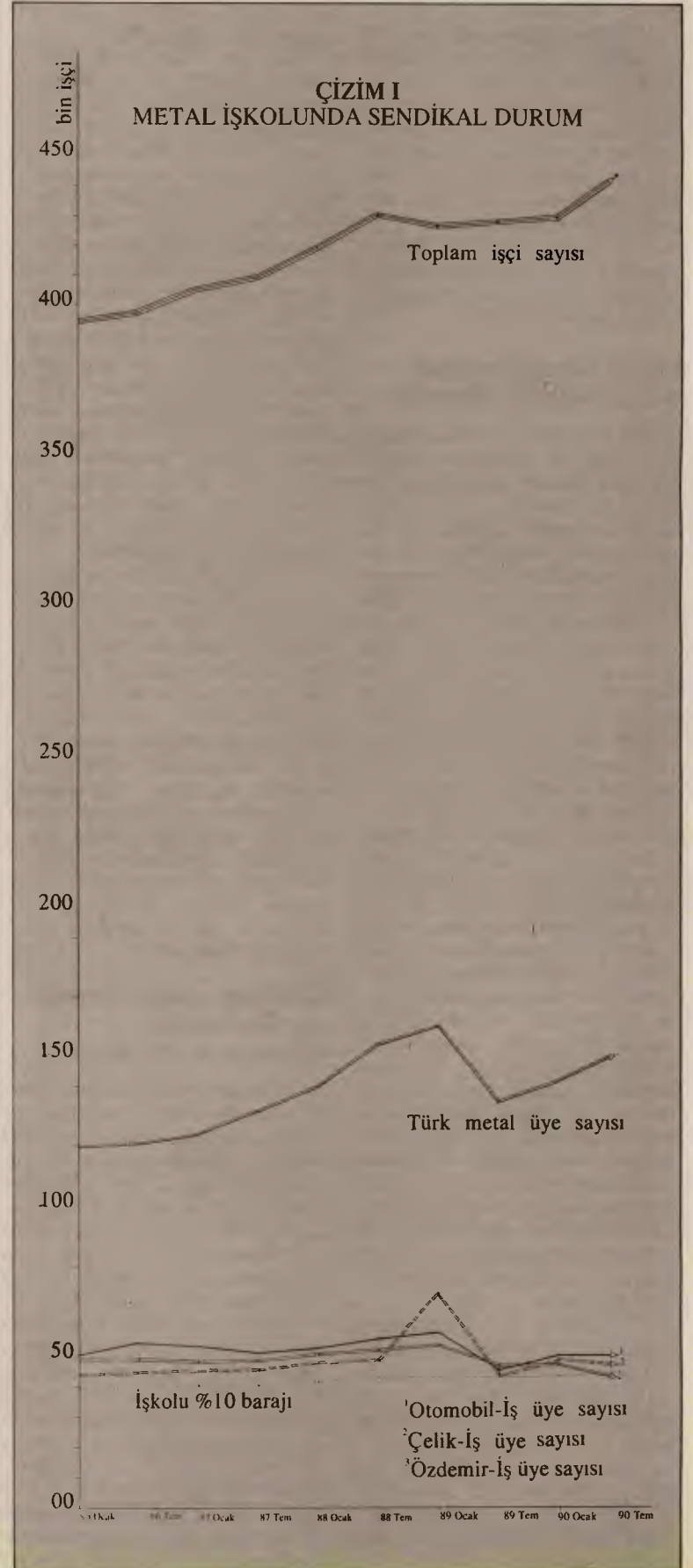
Metal işkolunda toplam işçi sayısı (aslında, yalnızca "sigortalı olarak çalışan ve işçi sayılan işçi"lerin sayısı), Ocak 1986'da 394 bin 686'ydi. Bu sayı, beş buçuk yıl sonra, Temmuz 1990'da 444 bin 3'e ulaştı. Bu, *yüzde 12,5'lük bir büyümeyi* anlatıyor. (Bakınız *Tablo I*)

VERİ 2: Ama, sendikasız işçilerin sayısı, hem mutlak hem de

oransal olarak, bundan daha hızlı arttı. Bugün, metal işkolunda işçi sayılanların *üçte birinden fazlası* sendikasızdır.

Metal işkolunda sendikasızların sayısı, 1986 başında 91 bin 544'ten bugün 154 bin 762'ye büyümüştür. Bu, yüzde 69'luk bir *mutlak artışı* gösteriyor. (Bakınız *Tablo I*) Aynı biçimde, sendikal işçi sayısı da Ocak 1986'da 303 bin 142'den, yüzde 4,6'lık bir *düşüşle*, Temmuz 1990'da 289 bin 241'e inmiştir.

Sendikasız işçilerin toplam

TABLO I

ÇALIŞMA BAKANLIĞI'NIN KAYITLARINA GÖRE,
METAL İŞKOLUNDA FİLEN ÇALIŞAN, İŞÇİ SAYILAN İŞÇİLERİN
SENDİKAL DURUMU

Yıllar	Toplam işçi sayısı(1) (T)	Sayısal artış	Mutlak büyüme oranı 86 O=100	Bir önceki sayıma göre büyü. oranı (%)	Sendikasız işçi sayısı (SZ)	Sendikal işçi sayısı (SL)	Sendikasız işçi oranı (SZ/T) (%)	Sendikasız işçilerin mutlak art. oranı 86 O=100
1986 O	394686	—	100,00	—	91544	303142	23,22	100,00
1986 T	397652	2966	100,70	0,75	87966	309686	22,12	96,00
1987 O	405218	7566	102,60	1,90	94772	310446	23,34	103,50
1987 T	409308	4090	103,70	1,00	91681	317627	22,40	100,10
1988 O	419155	9847	106,20	2,40	86712	332443	20,70	94,70
1988 T	430357	11202	109,00	2,60	78505	351852	18,24	85,70
1989 O	427554	-2803	108,00	-0,65	86107	341447	20,14	94,00
1989 T	428329	775	108,50	0,18	158449	269880	36,99	168,70
1990 O	429705	1376	108,80	0,30	143096	286609	33,33	156,30
1990 T	444003	14298	112,50	3,30	154762	289241	34,85	169,05

(1) Bu "işçi sayısı"na sigortasız, çırak, "memur", "sözleşmeli", kapsam dışı personel, işsiz kalmış işçiler, taşeron işçilerin önemli bir bölümü *dahil değildir*.

NOT: 1986 Ocak - 1990 Temmuz tarihleri arasında işkolundaki işçi sayısının büyüme oranı yüzde 12,50'dir.

işçi sayısına oranı, 1986 Ocak ayında yüzde 23,22 iken, bugün yüzde 34,85 olmuştur. Oransal bir artış da söz konusudur. Bu oran, istatistiklere girememiş metal işçilerini de katarsak, daha da büyür.

Sendikal birlik, yalnızca sendikaların birliği değildir. Aynı zamanda bu dev örgütsüz işçi kesiminin *sendikalaştırılması* da dayatır. Veriler, metal işkolu sendikalarının bu alanda yerine getirmeleri gereken tonla görev olduğunu hatırlatıyor.

VERİ 3: 1986-1990 döneminde iki sendika %10 barajının altına düşerek işkolu yetkisini yitirdi.

İşkolunda işçi sayısının artışı, işkolundaki %10 barajının da yükselmesini getirdi. Baraj, 1986 başında 39 bin 469'dan 1990 Temmuz ayında 44 bin 400'e yükseldi. Bu dönemde, Çelik-Sen ve Çelik-İş sendikaları, işkolu barajının altında kalarak yetkiyi yitirdiler.

1988 Temmuz'unda, MİSK'e bağlı ölü sendika Çelik-Sen, yüzde 9,79 ile "resmen" de öldü. Tabii, burjuvazi, Çelik-Sen'in kağıt üstündeki üye varlığını Hak-İş üyesi Özdemir-İş'e "kattırmayı", bu sendikanın gücünü "şişirmeyi" ihmal etmedi. (Bakınız *Tablo II-D*) Ancak, bu sahtekarlığın ömrü kısa oldu. Özdemir-İş'in gerçek durumu, bir sayım sonra ortaya çıktı.

İkinci olarak, bağımsız Çelik-İş sendikası, geçtiğimiz ay içinde açıklanan istatistiklere göre, yüzde 9,54'lük işkolu payı ile, barajın altına düşen ikinci sendika oldu. (Bakınız *Tablo II-C*) Sendikanın içinden aldığımız bilgiler, Çelik-İş'in üye sayısını şişkin gösteren balonun, sendika genel merkeziyle şubeler arasında genel kurul delege oranları üstüne patlak veren iç anlaşmazlığın bir sonucu olarak patladığına işaret ediyor.

VERİ 4: Sendikaların üye sayıları, en düşük olarak 1989 Temmuz istatistiklerinde yansıdı.

2821 sayılı yasada yapılan ve 2 Haziran 1988'de yürürlüğe giren bir değişiklikle, tüm sendikalar, tüm üyeliklerini noter onayıyla yenilemek ve bu listeleri Haziran 1989'a kadar Çalışma Bakanlığı'na teslim etmekle yükümlü kılınmışlardı.

Bu açıdan, Temmuz 1989 işkolu istatistikleri, işçi sendikalarının sayısındaki şişkinlikleri dışladığı işlemleri yetiştirememiş vb. nedenlerden, sendikaların büyük olasılıkla olduğundan da küçük gösteriyor. Bu durum, tablo ve çizimlerde yansıyor.

VERİ 5: 1980 sonrasında 75 sendikanın yetki mücadelesi verdiği metal işkolunda bugün üç sendika kalmıştır: Türk-İş üyesi Türk Metal, Hak-İş üyesi Özdemir-İş, bağımsız Otomobil-İş!

İşkolunda sendika sayısının 75'den 3'e düşmesi, hem işçi sınıfının sendikal birlik hedefinde metal işkolunda ne büyük yol aldığını, hem de, daha aşmak zorunda olduğu iki engel bulunduğunu gösteriyor.

Tek tek sendikaların gelişme çizimleri

VERİ 6: Türk-İş üyesi Türk Metal sendikası, metal işkolunun en büyük sendikasıdır. Türk Metal, işkolunun mutlak ve oransal olarak büyüyen tek sendikasıdır. Türk Metal, işkolunda işçi sayısının artışına oranla *gerçek olarak da* büyümüştür.

Tablo II-A, Çizim III ve Çizim IV-A, 1986-1990 dönemi içinde Türk Metal'in gelişimini veriyor.

Türk Metal, bu dönemde, düzenli denebilecek bir gelişme eğrisi çizmiştir. Sendikanın üye sayısı, 1986'da 119 bin 9'dan 1990 Temmuz'unda 150 bin 152'ye yükselmiş, 31 bin 143 yeni üye kazanılmıştır. Bu, yüzde 26'luk bir *mutlak büyüme* demektir. Sendikanın mutlak büyüme oranından işkolunda toplam işçi sayısının büyüme oranını (yüzde 12,5) çıkarırsak, *gerçek büyüme oranını* buluruz. Gerçek büyüme oranı, Türk Metal için, *artı yüzde 13,5* olmuştur.

Türk Metal'in işkolu payı, 1986 başında yüzde 30,15'di. Bugün bu oran yüzde 33,81'dir. Yani, *metal işçilerinin üçte biri, bugün Türk Metal çatısı altında örgütlüdür.*

Türk Metal'in genel merkezinde, işverenlerin pek sıcak baktığı, faşist-gangster bir yönetim klüğünün varlığı ve "sol"(!) bölücü sendikacıların bu durumu demagojilerinin dayanak noktası yapmaları bile, işçi yığınlarının Türk Metal'e yönelmesini engel-

leyememiştir. Bu, işçi sınıfındaki sendikal birlik eğiliminin ne kadar güçlü olduğunu anlatır.

Türk Metal'in bir önceki sayıma oranla büyüme eğrisine de bakarsak (*Çizim IV-A*) şunu görürüz: Türk Metal, bir önceki altı aya göre de *büyümektedir*. Dahası, Türk Metal, böyle büyümeyi sürdüren *tek* sendikadır. Bu da çok şey anlatır. Türk Metal, işkolunun tek sendikası olmaya doğru ilerlemektedir.

VERİ 7: İşkolunda ikinci sendika durumunda olan "bağımsız" Otomobil-İş, beş buçuk yıl öncesine göre *küçülmüştür*. Bu sendika, mutlak olarak küçülmekte, işkolu payı azalmakta, marjinal olarak ise, yerinde saymaktadır. Otomobil-İş, bir *gerçek küçülme* sürecindedir.

Eski DİSK Maden-İş üyelerinin önemli bir bölümünün üye olmasıyla birlikte, özellikle 1984-1986 arasında büyüyen Otomobil-İş, Ocak 1986'da 50 bin 506 üyeye sahipti. Kağıt üzerinde en fazla üyeye 1989 Ocak ayında kavuşan (57 bin 742 üye) Otomobil-İş'in 1989 Temmuz istatistiklerine göre ise 46 bin üyesi vardı. (Bakınız *Tablo II-B*)

Bu, sendikanın %10 barajının altına düşme gibi çok reel bir tehlikeyle yüzyüze olduğunu da ortaya koyuyor. *Çizim I, Otomobil-İş'in bu anlamda tehlike sınırından hiç uzaklaşmadığını, tersine, giderek yakınlaştığını* gösteriyor. Sendikanın işkolu barajından uzaklığı, beş buçuk yıl önce 11 bin iken, şimdi bu, 5 bin dolayına *inmiştir*.

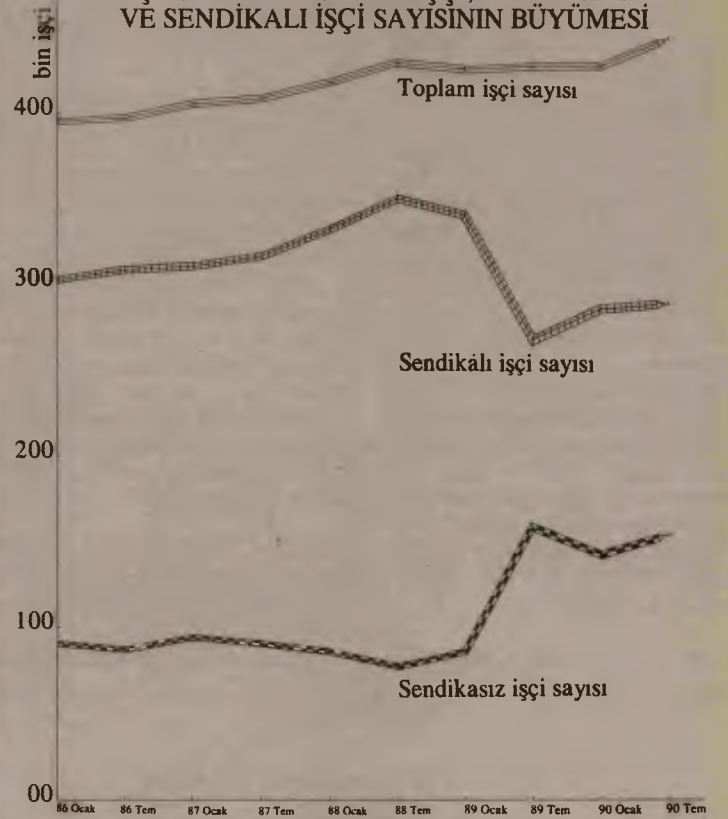
Otomobil-İş büyümek ne söz, *küçülüyor*. Otomobil-İş yöneticilerinin son yıllarda dillerinden düşürmedikleri "üçlü sendikal birlik" sözünün gerçek anlamı da buradadır. Düşmemek için ötekilere tutunmaya çalışıyorlar!

1986 Ocak ayında, Otomobil-İş'in üye sayısı 50 bin 506'ydı. İşkolunda tuttuğu yer de, yüzde 12,79'du. Tam beş buçuk yıl sonra, Temmuz 1990'da, sendikanın üye sayısı 49 bin 842, yani Ocak 1986'nın *altındaydı*. Bu, işkolunda tuttuğu yerde de yansıyor: Yüzde 11,22!

Süreç içinde bakılırsa, Otomobil-İş'in mutlak büyümesi, aslında *yerinde saymadır*. (Bakınız *Çizim III*)

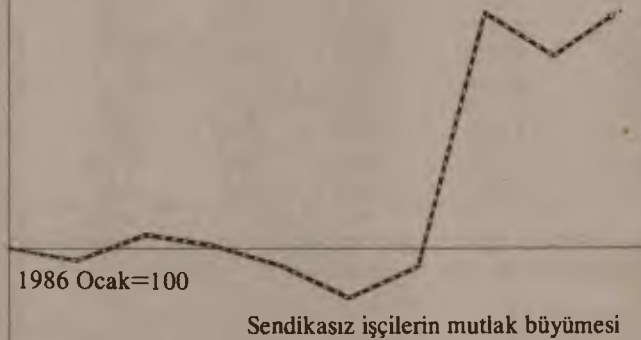
(Devamı 10. sayfada)

ÇİZİM I-A İŞKOLUNDA TOPLAM İŞÇİ, SENDİKASIZ VE SENDİKALI İŞÇİ SAYISININ BÜYÜMESİ

Toplam işçi sayısında mutlak büyüme

1986 Ocak=100

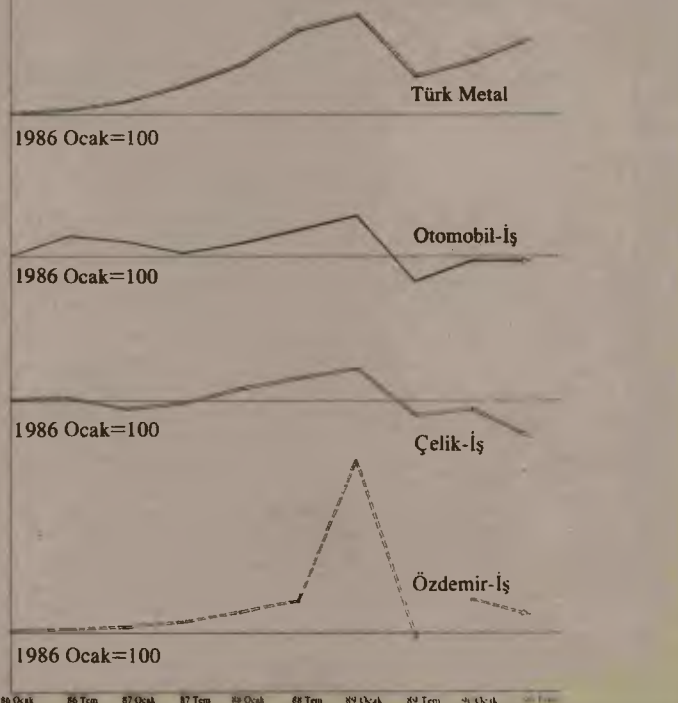
Sendikasıız işçilerin mutlak büyümesi

1986 Ocak=100

ÇİZİM II İŞ KOLUNDAKİ TOPLAM İŞÇİ SAYISININ VE SENDİKASIZ İŞÇİ SAYISININ MUTLAK BÜYÜME EĞİLİMİ

86 Ocak 86 Tem 87 Ocak 87 Tem 88 Ocak 88 Tem 89 Ocak 89 Tem 90 Ocak 90 Tem

ÇİZİM III 1986-1990 DÖNEMİNDE 4 SENDİKANIN MUTLAK BÜYÜME EĞİLİMİ

(Başararı 9. sayfada)

Marjinal olarak ise, (Bakınız Çizim IV-B ve IV-C) Otomobil-İş, başaşağı gitmektedir. Dahası, Otomobil-İş'in marjinal gelişme eğrisi, Çelik-İş'le büyük benzerlik taşımaktadır.

İşkolundaki toplam işçi sayısının yüzde 12,5 büyüdüğü beş buçuk yıllık süreçte Otomobil-İş, yüzde 1,3 küçülmüştür. Buna göre, sendikaların gerçek gelişmesi, yüzde 13,8 oranında küçülmedir!

Bu durumu yalnızca "işten atılma"larla, işverenlerin Otomobil-İş'in zaten olmayan "militan"(!) çizgisine düşmanlıklarıyla, Türk Metal'in gangster yöneticilerinin işçileri "zorla istifa ettirmeleriyle", vb. gerekçelerle açıklamanın imkanı yoktur!

Sendikadaki muhalefet guruplarından birinin sözcüsü, geçen yıl şöyle konuşuyordu:

"...A sendikasıyla B sendikası alt

alta toplanarak birlik sağlanamaz. Birlik, işçinin taleplerini eyleme dönüştürerek, örnek sözleşmeler yaparak, sendika-içi demokrasi işletilerek sağlanır. İşçi neye bakıp ta Otomobil-İş sendikasında birleşecek? MESS sözleşmesine mi? Tabanın yerine, sendika içinde 'uzmanların' söz ve karar sahibi olmasına mı? Yönetimin kendi fikrinden olmayan sendika personelini tıpkı bir işveren gibi işten atmasına mı? Yönetim, son üç yıllık icraatıyla üye tabanın güvenini yitirmiştir. Koltuğunu kaybetmemek için üye tabanı bölmek pahasına kongre oyunlarına girilmiştir. Üç yılda 20 bine yakın üye kaybeden, kendi sendikasında birliği sağlayamayan bir yönetim, işkolunda birliği sağlayabilir mi?" (2000'e Doğru, 15 Ekim 1989)

Veriler, metal işçilerinin, bu soruların yanıtlarını verdiklerini, Otomobil-İş'i tercih etmediklerini anlatıyor.

Bunun başta gelen nedeni,

Otomobil-İş yönetimlerinin 12 Eylül 1980'le birlikte ortaya çıkan koşullardan bugüne dek, sendikal birliğe (ki, Türk Metal'de birlik demektir) sürekli karşı durmuş olmasıdır.

Yığınların sendikal birlik istemine kulak tıkayan bağımsız Otomobil-İş yönetimleri, bölücü-lüklerini, "demokratik sınıf ve kitle sendikası" gibi demagojik kavramlarla sürdürmeye çalıştılar ama inandırıcı olmadılar. DİSK üyesi Maden-İş'in, burjuvazinin çok daha şiddetli saldırıları altında, 1967'den 1977'ye nasıl hızla büyüdüğünü bilen yetişkin, deneyimli işçi kuşağı, aynı gelişmenin Otomobil-İş te neden gerçekleşmediğini sormadan edemedi.

Otomobil-İş, Maden-İş'in devamı değildi. Hiçbir zaman da olmadı. Hatta, sınıfın devrimci enerjisinin, devrimci durumda, özgül koşullarda yarattığı bir ürün olan Maden-İş'in karikatürü bile olmadı. Otomobil-İş'in eskiden (SHP'li-TBKP'li) sosyal demokrat yönetimleri, sendikal birliğe olduğu kadar, sendika-içi demokrasiye de, militan eylem istemine de karşı durdular. Böylece, işçi sınıfının üç temel isteminin hiçbirini yerine getirmeyen, üstelik, mücadele etmek yerine Demirel'leri Yıldırım Akbulut'ları ağlaşma kapısı yapan idare-i maslahatçılar oldular.

İşte, militan metal işçileri, Otomobil-İş'i bu özellikleriyle değerlendirdiler.

Bu madalyonun bir de ters yüzü var: Bugün gerçek üye sayısı %10'un altında olduğu bile söylenen, sendikal birlik karşısı Otomobil-İş'in barajın üstünde tutulmasında, işçinin çıkarı olmadığına göre, kimin çıkarı olabilir?

Burjuvazi, işçi sınıfının metal işkolundaki sendikal birliğini engelleme için yırtıp duruyor. Böyle bir ortamda, burjuvazinin gönüllü "sol" takozluğunu, yağcılığını yapmaya soyunan TBKP'li yöneticilere sahip olan Otomobil-İş'ten daha iyisini mi bulacak?

VERİ 8: Metal işkolunun öteki "bağımsız" sendikası olan Çelik-İş, işkolu yetkisini yitirmiştir. Bu sonuç, sendikaların beş buçuk yıldır içinden çıkamadığı, mutlak ve gerçek olarak küçülme, marjinal çöküş eğiliminin kaçınılmaz bir sonucudur.

Burjuvazinin, iki büyük demir-çelik kompleksini öteki metal işçilerinden ayrı tutma çabasının bir ürünü olarak ortaya çıkan, bağımsız Çelik-İş sendikası, 1986 Ocak ayında 48 bin 335 üyeye sahipti. İşkolundaki payı yüzde 12,24'tü. Temmuz 1990'da ise, Çelik-İş'in, 42 bin 368 (yani, 44 bin 400 olan işkolunun barajının 2 bin kadar altında) üyeye sahip olduğu ortaya çıktı. Sendikaların işkolu payı ise yüzde 9,54 oranında gerçekleşti. Bu hesaba göre, Çelik-İş işkolu yetkisini yitirdi.

Beş buçuk yıllık süreçte Çelik-İş'in çizdiği eğri, bir mutlak küçülme eğrisi oldu. Sendika, 1986-1990 döneminde, sayısal olarak yüzde 12,4 ve gerçek olarak da yüzde 24,9 oranında küçüldü. Çizim IV-C'de yansıyan marjinal gelişmesi ise, bu sendikaların çöküş burgacından kendini kurtaramadığını anlatıyor. Burada, Çelik-İş'in marjinal gelişme eğrisi ile Otomobil-İş'inin birbirlerine aşırı benzediği dikkati çekmektedir. Fark, Otomobil-İş'in biraz geriden gelmekte

TABLO II-D

Metal işkolundaki sendikaların durumu ÖZDEMİR-İŞ

Yıllar	İşkolu %10 baraj	Sendika üye sayısı	İşkolu payı %	Bir önce say. göre büyüme eğilimi %	Mutlak büyüme oranı 86 Ocak =100
1986 O	39469	43971	11,14	—	100,0
1986 T	39765	44545	11,20	1,30	101,0
1987 O	40522	44977	11,09	0,97	102,0
1987 T	40931	45703	11,16	1,61	103,9
1988 O	41915	47384	11,30	3,68	107,0
1988 T	43036	48821	11,34	3,03	111,0
1989 O	42755	70187	16,41	43,76	159,6
1989 T	42833	43349	10,12	-38,23	98,0
1990 O	42970	48969	11,39	12,96	111,0
1990 T	44400	46879	10,55	-4,27	106,6

İşkolunun kağıt üzerinde beşinci büyük sendikası görünen MİSK üyesi Çelik-Sen, 1988 Temmuz istatistiklerinde % 10 barajının altına düştü, sonradan yargı kararıyla Çelik-Sen'in üyeleri Özdemir-İş üyesi olarak "kabul" edildi. Özdemir-İş üyelerindeki bu "patlama"(!), bu oyunun sonucudur. Sahte olduğu da bir sonraki sayımda ortaya çıkmıştır.

NOT: İşkolunun büyüme oranı yüzde 12,50 ve Özdemir-İş'in gerçek büyüme oranı, (yüzde 6,6 - yüzde 12,50) = eksi Ocak Temmuz yüzde 5,9'dur.

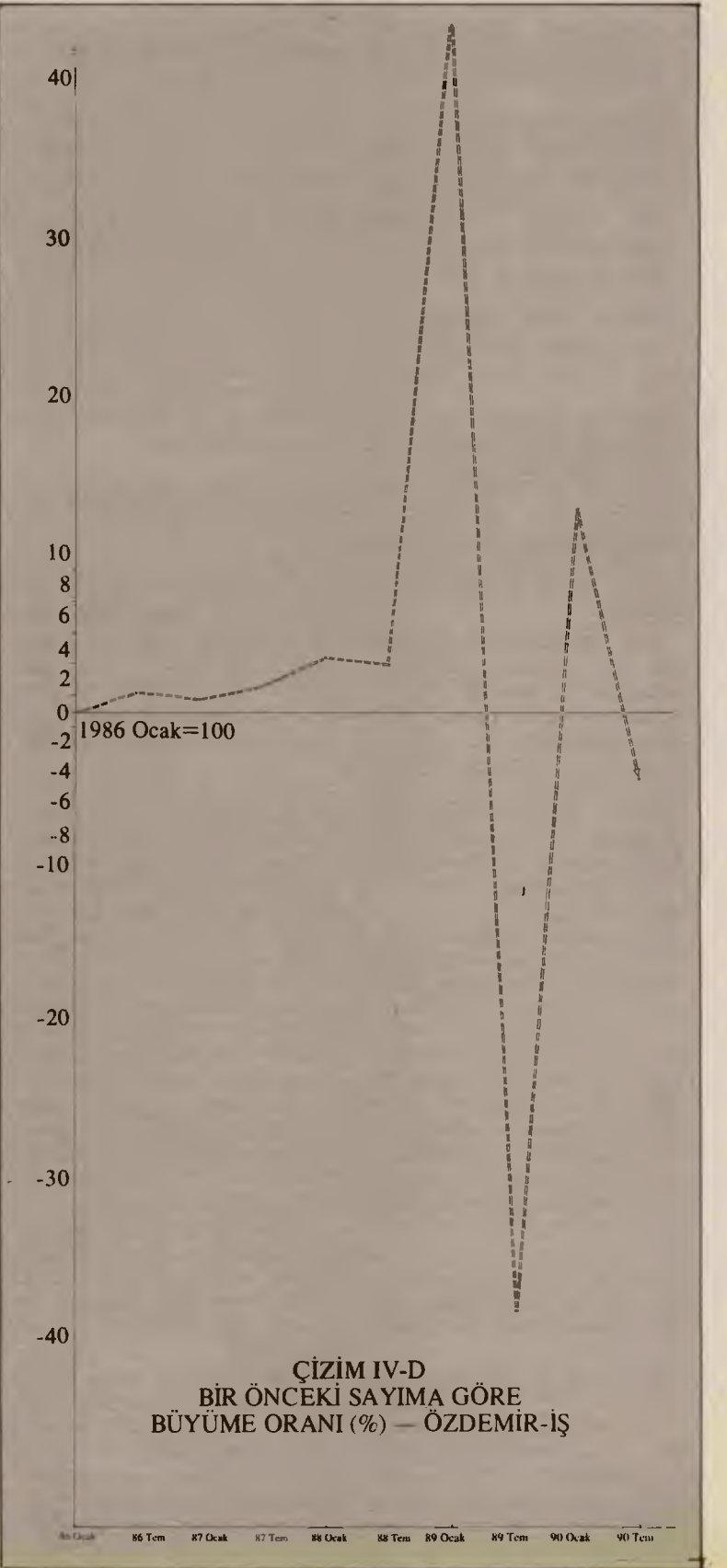
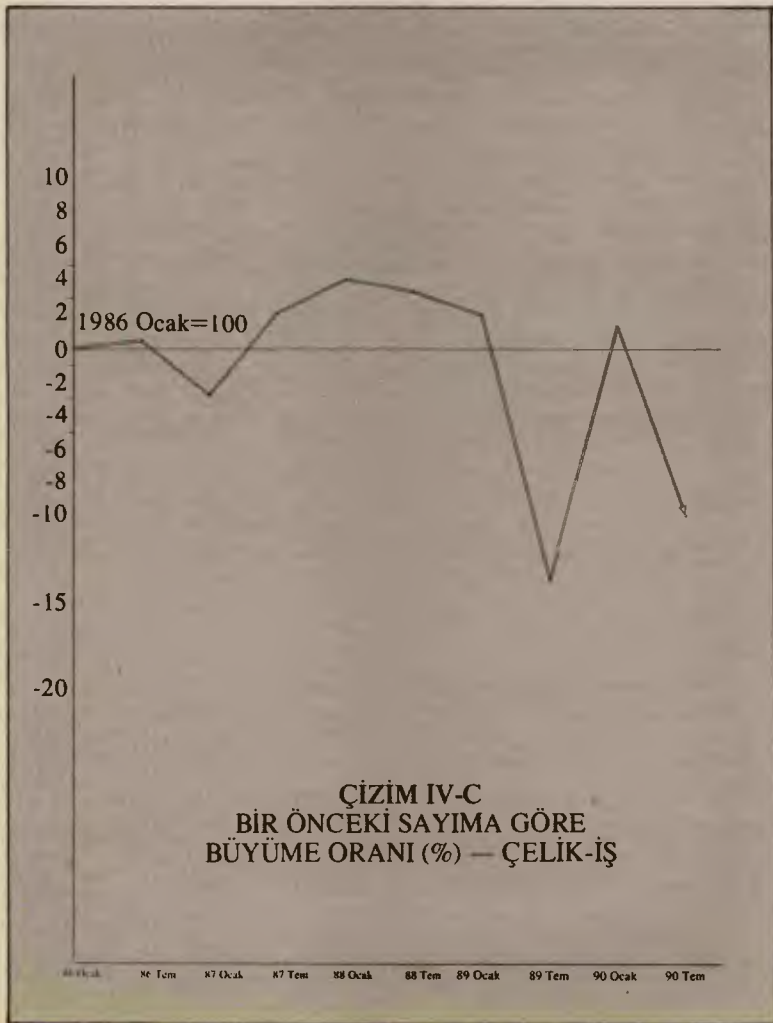
TABLO II-C

Metal işkolundaki sendikaların durumu ÇELİK-İŞ

Yıllar	İşkolu %10 baraj	Sendika üye sayısı	İşkolu payı %	Bir önce say. göre büyüme eğilimi %	Mutlak büyüme oranı 86 Ocak =100
1986 O	39469	48335	12,24	—	100
1986 T	39765	48571	12,21	0,48	100,4
1987 O	40522	47227	11,65	-2,76	97,0
1987 T	40931	48229	11,78	2,12	99,0
1988 O	41915	50241	11,98	4,17	103,9
1988 T	43036	51968	12,07	3,44	107,5
1989 O	42755	53577	12,53	3,09	110,8
1989 T	42833	46297	10,80	3,58	95,0
1990 O	42970	46947	10,92	1,40	97,0
1990 T	44400	42368	9,54	-9,75	87,6

1 Temmuz 1990 istatistikleri sonucunda Çelik-İş'in işkolu payı %10 barajının altına düştüğü için, bu sendika işkolu yetkisini yitirmiştir.

NOT: İşkolunun büyüme oranı yüzde 12,50 ve Çelik-İş'in gerçek küçülme oranı: (-yüzde 12,4 - yüzde 12,5) = eksi yüzde 24,9'dur.

oluşundadır.

Çelik-İş'in barajın altına düşmesi, asıl gücünü, burjuvazinin de tercihleriyle bağlı olarak, birkaç büyük işletmeden alan, ülke çapında yığınsallaşamayan "bağımsız" bir sendikanın, ne kadar kararsız bir dengede oturduğunun yeni bir kanıtı oldu.

Yıllar boyunca, burjuvazinin hesaplarından destek bulup, çeşitli sahtecilik girişimlerinden yarar umarak, metal işçisinin "Türk Metal'de birlik" eğilimine karşı duran Çelik-İş yönetimi, akıntıya daha fazla kürek çekemezdi. Sendikal birlik eğilimi, örgütün içindeki anlaşmazlıklarla da hız kazanarak işlemekteydi. Geçen yıl militan bir grev mücadelesi verilen Karabük ve Iskenderun demir-çelik işletmelerinde Türk Metal'in giriştiği son örgütlenme kampanyası, bu süreci noktalan girişim oldu.

VERİ 9: İşkolunun "kokmaz-bulaşmaz" sendikası olan Hak-İş üyesi Özdemir-İş, son yıllarda özellikle ANAP iktidarının "eşsiz" yardımlarıyla üye sayısı "şişirilmiş" olmasına karşın, ancak koltuk değnekleriyle ayakta durabilmektedir. Özdemir-İş'in bütün gelişme eğilimleri başaşağı gitmektedir.

Amacı, metal işçilerini dincigerici temelde bölmekten başka birşey olmayan Özdemir-İş, 1986-1990 dönemi boyunca, hep "barajın üstünde kalıyor" gösterildi. Hatta, zaten olmayan ve kağıt üstünde de yokolan MİSK üyesi Çelik-Sen'in hayali üyeleri, Ocak 1989'da yargı kararıyla kendisine "ciro" edildi.

Tablo II-D'nin, de gösterdiği üzere, Özdemir-İş, 1986 yılı başında 43 bin 971 üyeye ve yüzde 11,14'lük bir işkolu payına sahipti. Beş yıl sonra, Temmuz 1990'da bu sendikanın üye sayısı 46 bin 879 ve işkolunda tuttuğu yer yüzde 10,55 oldu. Yani sendika, bu dönemde mutlak olarak yüzde 6,6 oranında büyüdü.

Ancak, bu görünüm aldatıcıdır. İşkolundaki işçi sayısının yüzde 12,5 oranında büyüdüğünü dikkate alınca, sendikanın gerçek gelişmesinin, yüzde 5,9 oranında küçülme olduğu görülüyor. Marjinal gelişmesi ise, şiddetli bir sarsıntıya, mutlak gelişme eğrisinin son durumuyla uyumlu bir başaşağı gidişe işaret ediyor. (Bakınız *Çizim IV-D*) Üye sayısı beş buçuk yıl öncesine göre ancak 2 bin küsur artan, bugün işkolu barajının yalnızca 2 bin kadar üstünde duran bir sendika için bunlar, alarm işaretlerinden başka birşey değildir.

Kısaçası, düşmez-kalkmaz Özdemir-İş, burjuvazinin dincigerici kesiminin, devlet gücünden yararlanarak yaptığı dopinglere karşın, artık *sürünmektedir*. Bu durum, sendika yönetiminin son sıralarda, Türk Kablo gibi çeşitli işyerlerinde "uyguluyor" görüldüğü "militan" çizginin de nede-nini açıklar. Yönetim, tekkesini ayakta tutabilmek için, "sol" demagojilerden medet ummaktadır.

Sonuç: Metal işkolunda sendikal mücadelenin geleceği Türk Metal'e bağlanmıştır

Tüm bu veriler, metal işkolunda sendikal mücadelenin geleceğinin Türk-İş üyesi Türk Metal'e bağlandığını, hiçbir kuşkuyla yer bırakmayacak bir açıklıkla ortaya

koymaktadır.

Son beş buçuk yılda, işkolu barajıyla hiçbir sorunu olmadan, gerçek büyüme kaydeden tek metal sendikası Türk Metal'dir.

Mutlak büyüme eğrisinin ucu belirgin biçimde yukarıya dönük olan tek sendika Türk Metal'dir.

Marjinal olarak da büyüyen tek sendika, yine Türk Metal'dir.

İşkolundaki sigortalı işçilerin üçte biri, sendikal işçilerin ise yarısından fazlası Türk Metal'de örgütlüdür.

İşkolunun öteki üç sendikasının ortak özelliği, işçi sınıfının Türk Metal'de sendikal birlik eğilimine karşı durmakta oluşlarıdır. Yaşamın "sol" geçinenlere "garip" gelecek "tezahürü" odur ki, bu üç sendikanın "kurtulmasının" yolu, kendi ayrı örgütsel yapılarına son vererek *Türk Metal'e katılmalarıdır*.

Öte yandan, işkolundaki işçi sayısının, sendikası olmayan işçilerin ve Türk Metal'in gelişme eğrilerini birlikte ele alınca görülmektedir ki, Türk Metal, yine de, olması gereken ölçüde *büyüyememektedir*.

Türk Metal, bir yandan, objektif olarak sendikal birliği temsil eden örgüt olduğu için *büyümektedir*. Ama, öte yandan da, genel merkeze ve bir kısım şubenin tepesine çöreklenmiş olan faşist-gangster yönetim kliğinin varlığı ve izlediği çizgi, sendikanın, yaşamın dayattığı hız ve yoğunlukta *büyüyememesini* getirmektedir. Türk Metal'in yüzde 26 büyümesine karşın sendikası olmayan işçi sayısının yüzde 69 büyümesinin bir önemli nedeni, işte budur.

Öteki sendikalar için geçerli olan Türk Metal için de geçerlidir. Türk Metal'in büyüme yasası, "sendikal birlik — sendika-içi demokrasi — militan eylem"dir. Türk Metal'in hızlı ve yoğun büyümesinin yolu, tabanındaki onbinlerce metal işçisinin, faşist-gangster yönetim kliğini alaşağı etmesidir. Demokratik, militan bir Türk Metal'e işçiler gerçekten *akın edeceklerdir!* Metal işçilerinin işverenlerin karşısında militanca dövüşen, "tek yumruk tek yürek" olarak çıkması, işten çıkarmalara karşı da en etkin caydırıcı olacaktır.

"Türkiye işçi sınıfı mücadelesinin bir kilidi metal işkolundaki sendikal sorunun çözülmesinde yatmaktadır. Bu kilidi açmanın yolu, Türk Metal'deki faşistlerle aktif, militan mücadeleden geçmektedir." ("TKP Merkez Komitesi Durum Değerlendirmesi", *İşçinin Sesi*, sayı 389, 19 Şubat 1990)

Türk Metal üyeleri! Kendi işkolunuz başta olmak üzere tüm işkollarının geleceği size bağlanmıştır. Türk Metal'de kavgayı yükseltin!

Yetkiyi yitiren Çelik-İş'in, gerileyen Otomobil-İş'in, işçileri için temelinde bölmeye uğraşan Özdemir-İş'in üyeleri! Küçük küçük, "bağımsız", tekke gibi sendikalarla burjuvazinin MESS'ine, TİSK'ine karşı kararlı mücadele verilemez! Türk Metal yönetiminin 1990 MESS sözleşmesiyle işçiyi bir kez daha satmasını önlemenin yolu, mücadeleyi Türk Metal'e, Türk Metal'de yükseltmekten geçiyor. Sendikanızı alın, Türk-İş'e katılın! Sınıf mücadelesini Türk Metal'le kucaklayın!

Yüzbinlerce metal işçisinin teninde alev alev yanan gereksinim, işkolunun geleceği, demokratik, militan bir Türk Metal'dir.

Yönetim, "kuyruğu titretmeme" yönünde ne yaparsa yapsın, Türk Metal tabanındaki militan metal işçileri, kendilerine dar gelen faşist-gangster yönetim kabuğunu çatlatmaya kararlıdır.

Türk Metal büyük bir mücadelenin v değişimin şifinde

Temmuz 1990 işkolu istatistiklerinin açıklanmasıyla birlikte, metal işkolunda "büyü" bozulmuştur. Türk Metal dışında kalan sendikaların yönetimleri arasında, sendikal birliğin Otomobil-İş'te, "ayrı konfederasyonda", ya da "üçlü birlik", vb. biçiminde gerçekleşeceğine dair tezlere dayalı olarak, 1985-1986'dan bu yana sürdürülen görüşmeler, ilişkiler, tonlarla mürekkep ve kağıt yutan "büyülü" açıklamalar falan, *artık bitmiştir*. Şu sıralar, sendikal birliğin gizli-açık düşmanlarının ağzını bıçak açmıyor.

İşkolunda "Türk Metal'de birlik" demek olan sendikal birliğin karşısına çıkarılan sözde "devrimci" tezler, çamura çökmüş manda gibi kalakalmıştır. *Tercüman* yazarının "üç silahşör"lerinden biri barajdan batağa düşmüştür. Öteki ikisi, batağın üstünde kalmaya çalışmaktadır. Metal işkolunda, sendikal birlik doğrultusunda yeni bir sıçramanın eşliğindeyiz.

Şimdi görev, "bağımsız" sendikalarda ya da Hak-İş'te örgütlü olduğu için ana gövdenin dışına düşmüş metal işçilerinin, sendikalarını da alarak Türk Metal'e katılması için çalışmayı daha da yoğunlaştırmaktır. Bu noktada, sendikal birliğin düşmanlarının Türk Metal ve Otomobil-İş çevresinde yarattıkları çeşitli illüzyonların sergilenmesi, metal işçisinin gözüne çekilmek istenen perdenin yırtılıp atılmasıdır.

Veriler, metal işçilerinin yığınsal olarak yönedikleri sendikal gövdenin Türk Metal olduğunu, hiçbir kuşkuyla yer bırakmayacak açıklıkla ortaya koyuyor. Bu gelişmenin nedenlerini anlamak, "işçiler neden Türk Metal'de örgütleniyorlar" sorusuna, basmakalıp yargıların dışına çıkarak doğru yanıt getirmek, gelişme-

lerin sınıfsal özünü yakalamak gereklidir.

Metal işçileri, neden Türk Metal'de örgütleniyorlar?

Özellikle Otomobil-İş yönetimi ve onun "devrimci" muhalefeti çevresinden kaynaklanan gele-

nekselleşmiş yaklaşım, metal işçilerinin, Türk Metal yönetimi-işveren-devlet üçlüsünün ortak baskısı altında, bir şiddet odağı olan Türk Metal'de örgütlenmek zorunda bırakıldıkları biçimindedir. Örneğin, Otomobil-İş'te muhalefetten birinin yorumu şöyleydi:

"Bugün her ne kadar işçilerin ve işyerlerinin çoğunluğu Türk Metal sendikasında ise de, bunun nedeni, anti-demokratik yasalar, siyasal iktidarın ve sermayenin çok yönlü baskıları, Türk-İş'in dayatmasıdır. İşkolumuzda hiçbir işyerinin iradi olarak Türk Metal'de örgütlendiğini kimse söyleyemez." (Servet Baykan, *Emek Dünyası*, Mayıs 1988) (abç)

Son genel kurula kadar Otomobil-İş'in genel başkanlığını yapmış olan İlhan Dalkılıç'ın görüşü de bundan farklı değildi:

"Eğer (işçi) Otomobil-İş sendikası gitmişse, hangi sendikaya gitmiştir, ona bakmak lazım. Birleşilecek sendikaya mı yoksa Türk Metal'e mi? *Büyük çoğunluk Türk Metal'e gitmiştir*. İşçiler sendikasına kızarak değil, Otomobil-İş'e karşı olan sermayenin baskısıyla gitmiştir." (2000'e Doğru, 15 Ekim 1989) (abç)

"Burjuvazinin Otomobil-İş'e şiddetle saldırdığı", "birçok işverenin, işçiyi işe almak için Türk Metal'e üye olmasını şart koştuğu", "Otomobil-İş üyelerinin zorla istifa ettirilip Türk Metal'e üye ettirildiği", Türk Metal yöne-

(Devamı 12. sayfada)

(Başararı 11. sayfada)

timinin gangsterlikleri, vb., bu görüşe getirilen "dayanaklar" arasındadır.

Gerçekten, çeşitli fabrikalarda yaşanan deneyimler böyle örneklerle doludur. Bunlar, eğer ortada "sendikal birlik" diye bir tartışma olmasaydı ve de konumuz birkaç yüz, hatta birkaç bin işçinin bir sendikadan ötekine geçmesi olsaydı, belli bir yere kadar geçerli açıklama olarak kabul bile edilebilirdi.

Ancak, karşı karşıya olduğumuz durum, içinde onbinlerce metal işçisinin yer aldığı bir sosyolojik gerçektir. Onbinlerce metal işçisi, Otomobil-İş'e ya da öteki sendikalara değil, Türk Metal'e gidiyor. Türk Metal'in Ocak 1986-Temmuz 1990 döneminde kazandığı yeni üye sayısı 30 binin üstündedir. Bugün sendikalı işçilerin yarısından fazlası Türk Metal bünyesinde toplanmıştır. (Bakınız *Tablo III*)

Bu durumda, sorunu yalnızca "baskı", "zorlama" vb. örneklerin dar çerçevesi içinde açıklamak olanaklı değildir. Otomobil-İş yönetimi (ve de muhalefeti) "açıklanır" diye ortaya atılıyor. Bunun nedeni, Dalkılıç'ın konuşmasında da yansıdığı üzere, Otomobil-İş yönetiminin Türk Metal'i "birleşilecek sendika" olarak görmeyişi, "Türk Metal'de sendikal birliğin olanaksızlığı" nı savunmasıdır.

Bu görüş, yaşama, dolayısıyla işçi sınıfının çıkarlarına tersdir. Çünkü, metal işçilerinin Türk Metal'e gitmelerinin temel nedeni, Otomobil-İş'in "olanaksız" dediği olgudur: İşçiler, metal işkolunda sendikal birliğin "Türk Metal'de birlik" olduğunu görmüşlerdir. Ustelik, Otomobil-İş tabanı da bu görüştedir. Otomobil-İş üyelerinin, 1986'dan bu yana, gerek temsilciler meclisi toplantılarında, gerekse genel kurullarda, konuşmalar ve bağlayıcı kararlar yoluyla "Türk-İş'te sendikal birlik" istemini yükseltmesinin anlamı budur.

Otomobil-İş yönetiminin amacı sendikal birlik değil, kendi dükkanını yaşatmak olduğu için, ta başından bu isteme "kararlılıkla" karşı durmakta, istemi çarpıtmaktadır. Bu, yıllardır sendika organlarında alınan kararların hiçe sayılmasında, tabanın istemlerini dile getirenlerin ihraç edilmesinde yansımaktadır.

Soruyu sendikal birlik sorunundan bağımsız olarak, "işçi neden A sendikasını değil de B sendikasını seçer" biçiminde, "teknik" bir soru olarak koymaya özen gösteren Otomobil-İş yönetimi, genel başkan Dalkılıç'ın yine "teknik" bir yanıtıyla işin içinden sıyrılmaya çalışıyor. Dalkılıç, "Otomobil-İş'e niye üye olacak işçi? Ya çok iyi bir sözleşme yapacaktır, yahut da demokrasiyi uygulaması lazım..."

diyor. (2000'e Doğru, 15 Ekim 1989)

Bu yanıt bile onlara yardımcı olamıyor. Çünkü, "iyi" sözleşme güçlü sendika olmakla, "güçlü sendika" olmak ise en başta sınıfın sendikal birlik eğilimini izlemekle olanaklıdır. Akıntıya kürek çeken Otomobil-İş yönetimi, ezici ağırlığıyla MESS sözleşmelerinde suyun başını tutan, (doğru ya da yanlış olarak) işkolundaki standartları belirleyen Türk Metal'in gölgesinde yaşamaktadır. Dolayısıyla, tek tük bazı işyerlerinin dışında Türk Metal'den "daha iyi" sözleşme yapamaz durumdadır. Ayrıca yönetimin, "Türk-İş'te sendikal birlik" isteyen tabanın istemlerini hiçe sayan, tasfiyeci tutumu, Otomobil-İş'te sendika-içi demokrasinin düzeyi konusunda işçiyi yeterince aydınlatmaktadır.

Bunlar da, işçilerin Türk Metal'e gitmesini etkileyen öğeler arasında sayılmalıdır.

Türk Metal hakkında söylenenler ve gerçek

Kendi kendini "bağımsız" bir çerçevenin yalnızlığına hapseden Otomobil-İş yönetimi, üyelerinin birliğe yönelik basıncı altında bunaldıkça, Türk Metal'de birliği olabildiğince engellemek, geciktirebilmek amacıyla, Türk Metal yönetiminin çeşitli pislüklerini Türk Metal sendikasının "kalıcı özellikleri" gibi sunuyor. "Devrimci" çevreler de onlardan aşağı kalmıyorlar.

Bunların sürdürdüğü "anti-Türk Metal" propagandanın belli başlı vurgu noktaları şöyle özetlenebilir:

"Türk Metal, sarı sendikadır!"
"Türk Metal yönetiminin ilkesinde 'devlet-işveren-sendika işbirliği', mayasında ise, 'ihanet, cinayet, işçi satmak, yalan ve demagoji' vardır. Patronlar Türk Metal'i tercih etmektedirler."

"Kaba kuvvetle, zorbalıkla örgütlenilen Türk Metal, faşist ve monolitik, Türk Metal'de demokrasi, militan eylem olmaz!"

İşte, olguları görüntüleriyle, sunulduğu biçimiyle kavrayan, Türk Metal içindeki 150 bin işçinin sınıfsal durumunu basite indirgeyen, yalnızca görmek istediklerini gören bir mantık! İşte, Maden-İş'ten, DISK'ten, işçi sınıfının tüm geçmiş mücadele deneyiminden bugüne aktarılan ilercisi, devrimci ne varsa, sendikal birliğin ve işçi hareketinin gelişmesini engelleyecek biçimde Otomobil-İş'e yontarak "pazarlayan" bir anlayış!

Bu anlayışı biraz elden geçirelim.

Kurucuları ve eski yöneticileri arasında Otomobil-İş'ten İlhan Dalkılıç, Aydın Özeren ve eski DISK genel sekreteri Fehmi Işıklar gibi sendikacılar bulunan Türk Metal sendikasının bugünkü

merkez yönetimine, ağırlığıyla Kırkkale'nin bir-iki köyünden gelme, MHP geçmişine sahip, faşist-gangster bir klik egemendir. İşkenceci olarak bilinen subay eskileri, sendikanın "uzmanları" arasında yer almaktadır.

Bu klik, yıllardır izlediği, işçi istemlerini işveren çıkarlarına tabi kılan çizgisiyle "sarı", hatta "sarı-kara sendikacı" sıfatını çoktan hak etmiştir. Ama, buradan yola çıkarak, Türk Metal sendikasına, hem de 150 bin metal işçisini temsil eden bir sendikal örgüte "sarı sendika" sıfatı yakıştırılmaz. Sarı olan sendika değil, Türk Metal'in bugün değilse yarın alaşağı edilecek olan yönetimidir.

"Sarı Türk Metal" diye propaganda yapan "sol"(!) sendikacılar, bunu "söz gelimi", ya da cahillikten yapmıyorlar. Sarı sıfatını onlar, bu sendikanın yönetiminin niteliğini sergilemek için değil, alenen Türk Metal düşmanlığı yapmak için yakıştırıyorlar. Çünkü, amaçları sendikal birliğin gerçekleştiği örgütü karalamaktır. Yaptıkları, objektif olarak işçi örgütü düşmanlığıdır. Örgüt düşmanlığı ise, işçi sınıfının değil, onu yolundan saptırmaya çabalayan küçük burjuva "sol"cuların yöntemidir.

Türk Metal merkez yönetiminin ilkesinin "devlet-işveren-sendika işbirliği" olduğuna gelince. Türk Metal, 1980 öncesinde, işkolunda 80 dolayında sendikanın olduğu yoğun bölünmüşlük ortamında, burjuvazinin DISK üyesi Maden-İş'in gücünü ve etkinliğini kırmak ve işyerlerinde faşist terör estirmek amacıyla yararlandığı araçlardan biriydi. Otomobil-İş de öyleydi.

Ancak, 1980 sonrasında, özellikle 1984'le birlikte Türk Metal, metal işkolunda sendikal birliğin sendikası olarak öne çıktı. "Milli tip" adı verilen merkezi sendikal yapıya geçerken, üye sayısı da hızla arttı, yığınsallaştı.

Uzun yıllar "devlet-işveren-sendikacı işbirliği"ni temsil eden, bunun yanında, kurdukları özel şirketler, vakıflar, kooperatifler yoluyla sendika üyelerinin alınterini kendi ceplerine doldurmayı ikinci bir meslek edinen Türk Metal yönetimine kalsa, "ihanet, cinayet, işçi satışı vb." çizgisi belki hâlâ eski hızıyla sürdürülecekti. Ancak, sınıf mücadelesinin nesnelligi içinde ortaya çıkan, yönetimin hesabında olmayan bazı gelişmeler, faşist-gangster Türk Metal yönetimini, çok yönlü bir basıncı altına soktu.

Bir kez, metal sektörünün ana örgütü olarak yığınsallaşması, sendikanın işleyişinde bir değişim süreci başlattı. Türk-İş tabanındaki sükunet, bu süreci hızlandırdı. Öte yandan, sayısı dün 120 binken bugün 150 bini aşan üyelerin, yönetimin niyetlerinden bağımsız olarak ekonomik-demokratik haklar mücadelesini yükseltmesi, bu ekibi iyice köşeye sıkıştırdı. 1988'de Seydişehir grevi, 1989'da Türk-İş'in yığınsal ek zam eylemleri, genel yemek boykotu, toplu vizite eylemleri, işçilerin tüm sendikalarda yöneticilerini aşarak sokaklara dökülmeleri, Türk Metal'in bu yönetiminin işleri "eskisi gibi yönetememesini, yürütememesini" getirdi.

İyice deşifre olmuş Avni Çarsancağlı gibilerinin yerine, Mustafa Özbek gibi az tanınmışların öne çıkması, yönetimin diline giderek "sol", "eylemci", "genel grevci", hatta "işçi partisi yanlısı"

demagogilerin hakim olmaya başlaması, ürün veren bir araştırma bürosunun ortaya çıkması, yönetimin sendika içinde ortaya çıkan farklı görüşlere istediği şiddette saldıramaması, tersine, birçok işyerinde Türk Metal üyelerinin Türk Metal sendikacılarının üzerine yürümesi, yer yer sendika binasını basmaya varan gelişmelerin ortaya çıkması, işte bu gelişmenin ürünüdür.

Hakkındaki suç dosyası çok kabarık olan faşist-gangster Türk Metal yönetim klifi, kendi istediği çizgiyi izlemek ne söz, artık işyerlerinden yükselen şikayet ve istem dalgasına yanıt vermede, tabanın basıncını göğüslemede bile ciddi sorunlar içindedir. Üye sayısı hızla yükselen Türk Metal'de, sendika tabanındaki militan metal işçisinin zorladığı, sancılı bir demokratikleşme süreci yaşanmaktadır. Bugün, kullandığı dili "göstermelik" de olsa değiştirmek zorunda kalan merkez yönetimi, çalışma biçimini de değiştirmeye, işçinin istemleri doğrultusunda sendikacılık yapmaya zorlanmaktadır. Köklü bir politika değişikliği kendini dayatmıştır.

Patronlar, faşist-gangster kli-

ğin, faşistliği de, gangsterliği de, eskisi gibi sürdüremeyeceğini görüyorlar. Bir yandan, Türk Metal'in başında böyle bir yönetimin olmasından memnunluk duyuyorlar ama, öte yandan da, artık eskisi gibi güvenli değil. Açıkça, 150 bin Türk Metal üyesinin enerjisinin, doğru örgütlenirse, bu yönetimi hallaç pamuğu gibi atacağından çok ciddi olarak kuşkuluyorlar.

Bu açıdan, örneğin, Türk Metal'in Karabük ve İskenderun demir-çelik işletmelerine dalmasıyla birlikte Çelik-İş'in yetkiyi yitirmesi, burjuvazinin pek de hoşuna gitmemiştir. MESS sözleşmesi görüşmelerinin başında 500 kadar Türk Metal üyesinin işveren sözcülerini yuhalama ve küfürle susturmaya çalışması, işverenlerle Türk Metal yönetiminin "iyi" ilişkilerine limon sıkılmıştır.

"Sol" sendikaların sosyal demokrat yönetimine, "devrimciyim" diye ortalığa saçılmış küçük burjuvalara, vb. sorarsanız, "Türk Metal böyledir, böyle kalacaktır!" "Türk Metal'de, yönetime muhalif olanlar, yalnızca sendika içindeki görevlerinden atılmakla kalmaz, işten de atılır-

TABLO II-A

Metal işkolundaki sendikaların durumu
TÜRK METAL

Yıllar	İşkolu %10 baraj	Sendika üye sayısı	İşkolu payı %	Bir önceki say. göre büyüme eğilimi %	Mutlak büyüme oranı 86 Ocak =100
1986 O	39469	119009	30,15	—	100
1986 T	39765	120530	30,31	1,27	101
1987 O	40522	123774	30,54	2,69	104
1987 T	40931	131165	32,04	5,97	110
1988 O	41915	139927	33,38	6,68	117
1988 T	43036	153446	35,65	9,66	129
1989 O	42755	159941	37,40	4,23	134
1989 T	42833	134225	31,33	-16,07	113
1990 O	42970	140980	32,80	5,03	118
1990 T	44400	150152	33,81	6,50	126

NOT: İşkolunun büyüme oranı yüzde 12,50 ve Türk Metal'in gerçek büyüme oranı: (yüzde 26 - yüzde 12,50) = *artı yüzde 13,50'dir.*

TABLO III

Sendikalı metal işçilerinin
sendikalara göre oransal dağılımı

Türk Metal	yüzde 51,90
Otomobil-İş	yüzde 17,23
Çelik-İş (yetkisi düştü)	yüzde 14,64
Özdemir-İş	yüzde 16,20
Barajı aşmak için gereken	yüzde 15,35

Kaynak: Çalışma Bakanlığı Temmuz 1990 işkolu istatistikleri.

ÇİZİM IV-A
BİR ÖNCEKİ SAYIMA GÖRE
BÜYÜME ORANI (%) — TÜRK METAL

86 Ocak 86 Tem 87 Ocak 87 Tem 88 Ocak 88 Tem 89 Ocak 89 Tem 90 Ocak 90 Tem

lar." Türk Metal yöneticilerinin konumunun ve eyleminin böyle abartılması, yıllarca onların "olduklarından güçlü oldukları" kanısını pekiştirmede, metal işkolunda ayrı örgütlenme, sendikal birlikten "uzak durma" eğilimini beslemede kullanılmıştır.

Bugün bu görüş hızla eskimektedir.

Elbette, Türk Metal'in sendika kabadayıları, geçmişte faşist terörle kazandıkları şöhretten bugün de yararlanmayı çok istiyorlar. Ancak, Türk Metal üyelerinden yükselen devrimci öfke ve enerji, buna pek de fırsat vermemektedir. Ve işin ilginç yanı, öyle görünüyor ki, "Türk Metal'in faşist, monolitik olduğu, Türk Metal'de demokrasi olamayacağı" gibi görüşlerin savunusunda, "sol"cu küçük burjuvalarla burjuvazi, farklı nedenlerle de olsa, birleşmektedirler. Biri, gözünü Türk Metal düşmanlığı bürümüş olduğundan, ötekisi demokrasi düşmanlığından! Her ikisinin de birleştikleri yer, sendikal birlik ve işçi düşmanlığı değil midir?

Biz, Türk Metal'in bir süredir, söylendiği gibi "monolitik" ol-

madığını, tersine, sendika tabanında yoğun bir kaynaşma yaşandığını, bunun çeşitli yansımalarının olduğunu düşünüyoruz. Bu görüşümüzü destekleyecek tonla örnek vardır:

Polatlı'daki HEMA fabrikasındaki Türk Metal üyelerinin grevden kaçmak isteyen Ankara şube yönetimini, sendikayı basarak protesto etmesi... İzmit'te Mannesmann Boru'da Türk Metal üyelerinin, işten çıkarmaların militan eylemlerle protesto edilmesine karşı çıkan İzmit şube başkanını yuhalaması... Erdemir'deki Türk Metal üyelerinin yönetimin düşmanca tutumunu hiçe sayarak Karabük grevcileriyle dayanışması... 17 bin üyeli Gebze şubesinde 10 bini aşkın Türk Metal üyesinin ek zam eylemleri yapması, şube başkanının işçilerin istekleri doğrultusunda tutum alması, daha sonra da şube başkanı ve çok sayıda temsilcinin merkez tarafından görevden alınması... Son merkez genel kurulunda tek aday olan Mustafa Özbek'in ancak *üçüncü turda* seçilebilmesi... Geçenlerde yapılan Denizli şube genel kurulunda,

muhalefetin *aday çıkarması* ve seçimi, az bir farkla yitirmesi... Ereğli şubesinde gelişen olaylar... Bursa'da işçilerin şubeyi basmaları.

Daha çok örnek bulunabilir. Bunlar, çok sayıda temsilci ve baştemsilcinin, seçilmiş sendika yöneticilerinin, görevden alınmayı ve doğallıkla işten de atılmayı göze alarak Türk Metal yönetimine ve politikasına karşı çıkması, bu öfkeli kabarış, Türk Metal'in "monolitik"liğinin artık lafta kaldığının açık kanıtlarıdır.

Bu gelişmeler karşısında, Türk Metal yönetimi, gözle görünür geri adımlar atmaktadır. Toplu sözleşme taslakları hâlâ devlet sırrı gibi işçi tabandan saklanmaktadır, ama yönetim, örneğin MESS yöneticileriyle olan toplantılara, hatırı sayılır bir işçi kalabalığı ile katılmak zorunda kalmaktadır. Onlar için "şov" bile olsa, işçi bu "şovu" gerçek yapacak enerjiye sahiptir. Aynı şey, yönetimin, işyeri örgütlenmesinde kabagücün yerine, daha çok "sol", "militan", "eylemci", "iktidara ve devlete meydan

okuyan" demagojiler kullanmasında da geçerlidir.

Türk Metal yönetiminin, üyelerin sosyal yaşamına (evlenme, sünnet, hastalık ölüm, vb. durumlarda) daha etkin katılıyormuş, onlarla yakından ilgileniyormuş havasını vermeye çalışması, gangster çetesi izlenimini silme ve demokrat bir görünüm sergileme manevrasının bir sonucudur.

Yönetim, "kuyruğu titretme" yönünde ne yaparsa yapsın, Türk Metal tabanındaki militan metal işçileri, kendilerine dar gelen faşist-gangster yönetim kabuğunu çatlatmaya kararlıdır. Sendika-içi demokrasi yönünde dev adımlar atmaktadırlar.

Metal sektörünün en büyük sendikası olan Türk Metal'deki bu değişimin, devrimci sonuçları olacaktır. Bu değişim, faşist-gangster yönetim kliğinin kültürüne yabancıdır. Yönetimin attığı "liberalleşme" adımları, burjuvaziye karşı öfkeyle ayağa kalkan metal işçilerinin istemlerine yanıt veremez. Türk Metal üyelerinin devrimci enerjisine ve coşkusuna denk düşecek bir liderliğin ortaya çıkması hem gerekli hem de

kaçınılmazdır. Faşist-gangster yönetim kliğinin paşa paşa iktidarı devredeceğini düşünmek ise saflık olurdu.

Türk Metal'de sendika-içi demokrasi kavgası, kıran kırana bir kavga olacaktır. Türk Metal'i faşist-gangster sendikacıardan ve onların fedailerinden temizlemek isteyen metal işçileri, "iti anıyorsak çomağı ele almanın zamanıdır" demek durumundadır. Komünistler böyle zorlu kavgaların insanlarıdır. Türk Metal içindeki sendika-içi demokrasi kavgasının da önünde olacaktırlar.

"Monolitik"miş, "bu sendika adam olmaz"mış!... Laf!

Haydi, gangsterlere onların anladıkları dille yanıt nasıl verilmiş, 150 binlik dev bir sendika demokrasi nasıl olurmuş, bunu göstermek için kavgaya hazırlanalım. Kolları sıvayalım!

TBKP'li uyuz reformistlerin, küçük burjuva "sol"cuların ve dinci-gericilerin Otomobil-İş ve Özdemir-İş gibi küçük sendikalara tutsak ettiği sınıf kardeşlerimizi de yuvada kucaklamak için, haydi Türk Metal'de kavgaya!

Otomobil-İş üyeleri, metal işçilerinin devrimci enerjisini boğan, şimdi de sendikayı uçurumun eşiğine getiren reformist yöneticilerin kefaretinin ödemek zorunda değildir.

Metal işçisi birlik içinde yüklünirse Türk Metal bambaşka bir duruma gelir

Sendikal birliğin uyuz reformist düşmanları, metal işçilerine çok değerli beş-altı yıl kaybettirdiler. Şimdi, Otomobil-İş tabanındaki metal işçilerinin önündeki en kestirme yol şudur:

Sendikanın içinde bulunduğu krize bakarak, tek tek Otomobil-İş'i terketmek doğru değildir. Otomobil-İş üyeleri, yeni delegelerle yeni bir genel kurul toplanmasına önayak olmalı, bu genel kuruldan Türk Metal'e katılma kararını çıkartmak için çalışmalı, sendikalarını da alarak Türk Metal'e katılmalıdırlar.

12 Eylül 1980'e kadar olan dönemde, burjuvazinin Maden-İş'e karşı kullandığı bölücü bir odak, bir "hiç" olan bağımsız Otomobil-İş sendikasını, metal işkolunun ikinci sendikası duruma getirmenin onuru, Maden-İş'in devredışı kalması üzerine, bu sendikaya geçen militan metal işçileridir. Bugün, çok ciddi bir örgütsel kriz içinde olan Otomobil-İş'i, yöneticilerinin tüm ihanetine karşın ayakta tutan da, yine onlardır.

Otomobil-İş'e geçen metal işçileri, kısa bir süre için de olsa, işkolunda havayı değiştirdiler. Maden-İş'in savaşkan, militan mücadele geleneklerini yaşatmaya çalışan, sendikal liderlerin yaptığı "Maden-İş - Otomobil-İş" benzetmesine kapılan birçok işçi Otomobil-İş'e yönelir oldu.

Aynı benzetmeyi burjuvazi de yaptı. Otomobil-İş üyesi metal işçilerine karşı çeşitli saldırılar düzenledi. Şimdi Özdemir-İş genel başkanı olan eski Otomobil-İş yöneticisi Mehmet Aras'ın sendikayı kayıma devrettirmesi, bunun ardından, Aydın Özeren ekibinin, yeni üyelikleri hesaba katmayan olağanüstü genel kurul girişiminde bulunması, burjuvazinin Erdemir'de yetkiyi Otomobil-İş'e vermemek üzere giriştiği

dolaplar, "teşmil" kararının çıkması, Türk Metal yönetiminin silahlı fedailerinin, çeşitli işyerlerinde Otomobil-İş üyelerini zorbalıkla sindirme çabaları, işverenlerin Otomobil-İş üyesi işçi önderlerini işten çıkarmaları, bu saldırıların başta gelenleri arasında sayılabilir.

Otomobil-İş ile ilgili illüzyonlar birer birer yıkıldı

Aydın Özeren ekibinin alaşağı edilmesinden bugüne geçen beş-altı yıllık dönem, sendika içinde de yoğun bir mücadele dönemi oldu. Otomobil-İş üyeleri, koşulların 12 Eylül öncesinden farklı olduğunu, Otomobil-İş'in Maden-İş'in karikatürü bile olamayacağını kısa sürede farkettiler. Yaşadıkları deneyimden dersler çıkaran metal işçileri mücadele zincirinin tutulacak en önemli halkasının sendikal birlik olduğunu, bunun da Türk-İş'te (dolayısıyla Türk Metal'de) gerçekleşmesi gerektiğini gördüler.

Bu, 1986'da Otomobil-İş 10. genel kurulunda en önemli tartışma konusu oldu. Tabanın istemlerinin gerçekleşmesini savunan muhalefet, bildirgesinde yakın geçmişin şöyle bir değer-

lendirmesini yapıyordu:

"Geçmişte ayrı örgütlenmeyle ileri işçiler olarak, işçi sınıfının öteki parçasının uzağına düştük. Böylece sınıfımızın daha geride duran kesimini, kendi ileri hedeflerimize çekemedik. Sınıf sendikacılığı ilkelerini, yüzbinlerce sınıf kardeşimizi içinde barındıran Türk-İş'e taşıyamadık. Onları, Türk-İş'in başına çöreklenmiş 'işçiden uzak, patrona yakın' sendikacılarla başbaşa bıraktık. Bu dev gibi alanda propaganda olanaklarını burjuvaziye, sarı sendikacılara kapıttık.

"Türk-İş'in tabanındaki yüzbinlerce işçiden oluşan bir sendikal varlık olduğu gerçeğini doğru biçimde değerlendiremedik. Türk-İş'in başındaki yöneticilere duyduğumuz haklı sınıf öfkesi, Türk-İş'in sınıfımızın büyük bir bölümünü oluşturan bir sendikal varlık olduğu gerçeğini gölgelemeliydi. Gölgeledi. Eğer geçmişte sınıfımızın sendikal birliğini engelleyen bu ayrı düşmüşlük olmasaydı, gücümüz bölünmezdi. Türk-İş'teki sınıf kardeşlerimizle tek bir sendikal örgütlülük içinde kaynaşsaydık, bu durum kuşkusuz ülkede yaşanan olayların akışını doğrudan etkilerdi." (Otomobil-İş devrimci muhalefeti bildirgesi, Otomobil-İş 10. Genel Kurulu, 15 Aralık 1986)

Muhalefetin bu değerlendirmesinin, "Türk-İş'te birlik" çağrısının, delegelerden bulduğu büyük destek, hem tabanın eğilimini yansıttı, hem de bu konuda bir kongre kararı alınmasını getirdi. Bu, aynı zamanda üyelerin sendika-içi demokrasi konusundaki coşkularını da kamçılayan bir gelişme oldu. Otomobil-İş üyeleri, sendikalarının "tabanın söz ve karar sahibi olduğu" bir sendika olmasının, işyerlerindeki örgütlenmede büyük yankı u-

yandıracağını düşünüyorlardı.

Ancak, eski ve yeni sosyal demokratlardan oluşan yönetim, sendikal birliğe karşıydı. "Küçük olsun benim olsun" türünden dükkancı anlayış, azınlı bir Türk Metal düşmanlığı, onun çalışmalarının çıkış noktasıydı. Tabanın eğilimleri, onu fazlaca bağlamıyordu.

Otomobil-İş yönetimi, bu nedenle, kongre kararını, temsilciler meclisinde alınan kararları hasıraltı etmekten, "Türk-İş" gibi somut sözleri metinlerden çıkartmaktan, "Cevdet Selvi seçilirse Türk-İş'e geçeriz, yoksa ayrı konfederasyona gideriz" yollu açıklamalar yapmaktan, son Türk-İş genel kurulu öncesinde de, birlik için "her işkolunda tek sendika" gibi doğru bir ilkenin Türk-İş tüzüğünden kaldırılmasını şart koştuktan, ama bütün bunları yaparken de, 1986'dan bu yana "tutarlı" olarak "üçlü sendikal birlik" zırvasına sarılmaktan hiç çekinmedi.

Yönetim, bu tutumuyla, tabanın söz ve karar sahibi olmasına resmen karşı çıkmış, Otomobil-İş'te gelişme umudu olan sendika-içi demokrasinin temelini dinamitlemiş oldu. Anti-demokratik yönleri ağır basan bir tüzüğün kabulü, farklı görüşte olanların tasfiyesi, yönetimin sınıf düşmanı çizgisini sorguya çeken uzmanların görevden uzaklaştırılması, Türk-İş'te birlik propagandası yapan metal işçilerinin sendikadan ihracı, toplu sözleşmelerin üyelerden kaçırılarak imzalanması gibi örnekler epey birikti. Bunlar, yönetimin kamuoyunda yaratmaya çalıştığı "Otomobil-İş'te tabanın söz ve karar sahibi olması ilkesi işler" izleniminin palavra olduğunu, metal işçilerine kısa sürede gösterdi! Sendi-

kanın bugün yaşadığı krizde bunun önemli payı vardır.

İşçinin militanlığını boğmak yenilgiyi hazırladı

Bir başka konu, "Otomobil-İş'in militanlığı" konusudur.

Bir sendikanın militanlığı, hem üyelerinin militanlığı demektir, hem de sendika yönetiminin mücadele anlayışının militanlığı! Maden-İş üyesi işçiler gelene dek, Otomobil-İş bir "hiç"ti. Onun sonraki militanlığı, sendikaya akan savaşkan metal işçilerinden kaynaklandı.

Metal işçileri savaşkan, militandı. Ama, Otomobil-İş'in devraldığı "Maden-İş" mirası, 1976'ların devrimci Maden-İş'i değil, 1980'in, menşevizmin burjuva işbirlikçisi damgasını taşıyan reformist Maden-İş'i idi. Otomobil-İş yönetimi, savaşkanlığın uzatından bile geçemeyecek bir konumdaydı.

Bu yönetimin yaptığı ilk iş, tabandaki metal işçisinin savaşkanlığını boğmak oldu. Otomobil-İş yönetimi, Netaş tensikatlarında, işyerlerinde faşist-gangster güruhun saldırılarında, sendikal örgütlenmenin ardından gelen yığınsal işten çıkarmalarda, toplu yemek boykotunda, ek zam kavgasında, toplu vizite eylemlerinde, irili ufaklı birçok işçi protestosunda militanlığı boğazlamak için burjuvaziyle yarıştı.

Yönetimin izlediği kavga kaçağı çizginin çok ağır sonuçları oldu:

Bir kez, işverenlere karşı dışı mücadele verilmeyince, işçilerin kendilerinin açtıkları yeni örgütlenme kapıları birer birer kapanmaya yüz tuttu. Eldekileri de yitirmeye başladılar. Netaş'ta

tensikatlar karşısında öfkeyle ayağa kalkan militan Netaş işçisinin reformist yöneticilerce "sakinleştirilmesi", bunun ardından da Netaş'ta Otomobil-İş'in yetkiyi yitirmesi, bu konudaki en öğretici derslerden biri oldu.

Karşılarındaki sendika yönetiminin titrekliliğini farkederek işverenler, Otomobil-İş'e ağır saldırıya geçtiler. Hatta, Otomobil-İş'i, yapacakları tensikatların gerekçesi olarak kullandıkları bile söylenebilir. Sonuçta, özellikle 1987'lerden bu yana, Otomobil-İş'in örgütlü olduğu işyerlerinde büyük sayılarda işçi işten çıkarıldı, değerli kadrolar yedekler ordusuna katılmak durumunda bırakıldı.

Yönetimi tabana uygun, gerçekten militan bir çizgi tutturabilseydi, Otomobil-İş'in güçlenmesi, Türk Metal'i geçerek sendikal birliğin ana gövdesi durumuna gelme, Türk Metal üyelerini de kendisine çekme, sonra da Türk-İş'e geçme olasılığı vardı! İşkolunda sendikal birlik böyle bir yoldan da sağlanabilirdi. Kavga kaçacağı çizgi, bu olasılığı da öldürdü.

Otomobil-İş yönetimi, tabanda örgütlenme kavgası veren militan işçilerin işten çıkartılmaları karşısında kavga kaçacağı, korkak tutumunu sürdürdüğü gibi, bir de, işten çıkarmaları sendikaya onur veren bir iş gibi göstermeye kalkıştı. Sendikamızın şimdi genel başkanı olan Celal Özdoğan, genel kurul öncesinde şunları söyledi:

"Sendikal mücadelemiz sürecinde, işten atılmak pahasına, aç kalmak pahasına sendikamızı savunan, ilkelere tavis vermeyen, sendikamızı bugünlere taşıyan, yaklaşık 15 bin öncü işçi arkadaşımız bugün aramızda değil. Bu arkadaşlarımızı saygıyla anıyoruz. Onlar, sendikal mücadelenin canlı anıtları, isimsiz kahramanlardır." (Celal Özdoğan, "11. Genel Kurula Doğru", *Otomobil-İş*, Ekim 1989)

Özdoğan'ın "canlı anıtlarımız ve isimsiz kahramanlarımız" diye edebiyat parçaladığı bu yığıtlar, işsiz kalan işçilerdir. Bu yönetimin onlar için yaptığı, onursuz çizgiyle son derece uyumlu oldu. Herkese kendi cebinden avukat "ısmarladılar". İşverenlerin siyasal sözcülerinin kapısında ağlaşıp, yalvardılar. Şu utanmazlık belgesi, metal işçilerine çok şey anlatmaktadır:

"İşçi kıyımına hayır!

"Örgütlenme sekreterimiz İsmail Aykanat, TBMM başkanı Yıldırım Akbulut'la görüşüp işten atılan işçilerin dilekçelerini verdi..."

"İşten atılan üyelerimiz SHP milletvekilleri ile görüşme yaptılar.

"Genel başkanımız İ. Dalkılıç ve genel sekreterimiz Celal Özdoğan ve bir gurup işçi DYP genel başkanı Demirel ile birlikte düzenlenen basın toplantısına katıldılar. Dalkılıç, işten atılan işçilerin sorunlarını dile getirerek, hazırlanan bir dosyayı Demirel'e verdi.

"... Sonra SHP genel başkanı Erdal İnönü ile görüşüldü... Sonra işten atılan işçiler dilekçelerini bakan İmren Aykut'a verdiler... Bakanlık müsteşarı Ateş Amiklioğlu'nun hazır bulunduğu toplantıda işten çıkarmalarla ilgili bilgi verildi." (*Otomobil-İş*, Şubat 1988)

Yönetim, hem utanmadan işçi düşmanı burjuvaziden şefaft dileniyor, hem de aynı utanmazlık içinde, "tüm baskı ve dayatma-

lara rağmen sendikamızın nitel ve nicel olarak büyüdüğünü" söylüyordu. (*Yeni Gündem*, 27 Aralık 1988)

Sendikayı bir çekim merkezi durumuna getirecek iki özellikten, sendika-içi demokrasi ve militan mücadele anlayışından yoksun olan Otomobil-İş yönetiminin bu açıklamaları, yaşam tarafından hiç doğrulanmadı. Yayınladığımız tablo ve çizimler, Otomobil-İş'in beş buçuk yılı aşkın bir süredir, sürekli kan kaybettiğini, büyümediğini tam tersine küçüldüğünü anlatıyor.

Ne demokratik, ne ileri ne büyük sendika, ne de öncü!

Bu sonuç garip değildir.

Otomobil-İş sendikası, bu yönetim altında, kamuoyunda uyanıdırılmaya çalışılan izlenimin tersine, ne "sınıf sendikacılığını" uygulamış, ne de "ileri sözleşmelerle" yüzbinlerce metal işçisine örnek olabilmıştır. Sonuçta da öncü olmak ne söz, büyük sendika bile olamamıştır!

Sınıfın sendikal birlik eğilimini yadsıyan, tabandan fıskıran sendika-içi demokrasi istemini, mili-

tan kavga coşkusunu kendi elleriyle boğan bir yönetimin, bırakın ileri haklar elde etmeyi, eldeki mevzileri koruması bile beklenemezdi. Gerçekten, *Otomobil-İş 11. Merkez Genel Kurulu Çalışma Raporu (1986-1989)*, yetki girişimi olumsuzlukla sonuçlanmış çok sayıda işyerinin listesiyle doludur. Dahası, yönetimdeki sahtekarlar, "1986-1989 döneminde örgütlenip sendikamızda kalan işyerleri"nin listesini yayınlamışlar da, tabandan duydukları korkudan, örgütlenip de sendikada kalmayan işyerlerinin listesini yayınlamamışlar. Yayınlamayazlar. Çünkü, Otomobil-İş'te hayal kırıklığına uğrayan birçok işyeri, bunlar arasında DISK döneminin militan mücadele kaleleri olarak görülen fabrika ve işletmeler, *Türk Metal'e gitmiştir!*

Dahası, metal işkolunun "stratejik" önem taşıyan işletmelerinden hiçbirinde Otomobil-İş örgütülü değildir. Girmeye çalışıldığına da şamar oğlanı durumuna gelmekte, işverenlere işten çıkarmaya gitme gerekçesi hazırlamanın ötesinde bir işlev görmemektedir. Genel kurul çalışma raporunda, bazı uzmanların verdiği sansürlenmemiş bilgiler,

Otomobil-İş'in örgütsel çalışmalar açısından *nerede durduğunu* güzel sergilemektedir:

"Örgütlü olduğumuz işyerlerinin özelliklerine bakıldığında; otomotiv ana sektöründe, demir-çelikte, beyaz eşyada, kısaca metal sektöründeki tekellerin işyerlerinde, kamu sektöründe ise demir-çeliklerde, alüminyumda, bakırda, kromda *örgütlü olamayışımız*, bizim için en büyük dezavantajlardır. Bu dezavantajlar müzakere masasında, toplu sözleşme mücadelelerinde istediğimiz hedefleri yakalamamızı önemli ölçüde engellemiştir..." (*Otomobil-İş 11. Merkez Genel Kurulu Çalışma Raporu*, s.110) (abç)

Bu, şu demektir ki: Otomobil-İş, toplu mücadeleye giriştiğinde metal endüstrisinde burjuvaziye diz çöktürtebilecek bir örgütlenme alanına sahip değildir. Dolayısıyla, ileri toplu sözleşme hazırlama ve işverene kabul ettirme, böylece metal işçilerine örnek olma olanağına da sahip değildir.

Otomobil-İş'in 1990 MESS sözleşmesi kapsamında olan 114 işyeri ve 27 bin 500 üyesi vardır. Buna göre, Otomobil-İş, MESS kapsamında, ortalama büyüklüğü 241 işçi olan işyerlerinde örgütüdür. Öte yandan sendikamızın çalışma raporunda belirtilen tarihteki (Temmuz 1989) toplam üye sayısını, örgütlü olduğu tüm işyerlerinin sayısı olan 226'ya bölünce, 204 işçilik bir işletme büyüklüğü çıkıyor. Rabak, Siemens gibi 1000'i aşkın işçi çalıştıran işyeri sayısı bir elin parmakları kadar değildir. Böyle bir konumla, işkolunun etkili bir sendikası olmak pek de olanaklı değildir.

Birlik düşmanlarının "birlik" demagojisi

Otomobil-İş yönetiminin, bir yandan Türk-İş'te sendikal birliğe "kararlı"(!) karşı çıkarken, bir yandan da "DYP-SHP-MHP" karması Çelik-İş yönetimine ve "ANAP-RP" karması Özdemir-İş yönetimine "birlik" çağrılarını çıkarmasının nedeni, bütün bunları dikkate alınca daha iyi anlaşılıyor. Tablo ve çizimlerimiz, gerçeği hiç kaçırmadan görmeye yardımcı oluyor.

Otomobil-İş yönetiminin çizgisinin, beş buçuk yılı aşkın bir süre içinde Otomobil-İş'i götürdüğü yer, uçurumun kenarındır. Önce sıçraması kesilen, sonra duraklayan Otomobil-İş, %10 barajının rüzgarını hep ensesinde duymuş, şimdi de *gerilemektedir*. Otekiler de (Çelik-İş ve Özdemir-İş) benzeri durumdadırlar. Her üç sendikamızın uçurumdan kurtuluşu, "üçlü sendikal birlik" sahtekarlığına bağlanmıştır. "Kaderleri" ortak.

"Üçlü sendikal birliğin" sahtekarlıklar ve ayak oyunları dolu olduğu şuradan da belliydi ki, Çelik-İş yönetimi, Otomobil-İş ve Özdemir-İş'in kendilerini feshederek Çelik-İş'e katılmasını istiyordu. Özdemir-İş, sendikal birliğin "tabii ki" Hak-İş çatısı altında gerçekleşeceğini savunuyordu. Otomobil-İş'in yönetimi ise, hiçbir somut öneri getiremiyordu. Onlar "birlik tüccarı"ydılar.

Lafa gelince, kimse mangalda kül bırakmıyordu. Her üç sendikamızın dergileri de bunun örnekleriyle doludur. Ama, MESS sözleşmelerini, Türk Metal'in ardından imzalar, hiçbirini birbirine

haber vermeden "iş bitirmeyi" ihmal etmiyordu. Bu konuda Özdemir-İş genel eğitim sekreteri Keramet'in Arslan'ın sözleri çok ilginçtir:

"MESS'e karşı üç sendikamızın bir araya gelmesi daha kapsamlı bir girişimdi... Ayrıca bu işbirliğine Türk Metal'i de davet etmiştik..."

"Bu işbirliğinden bir sonuç alınmadı. Türk Metal gurup sözleşmesini MESS'le imzaladıktan sonra, aynı gün, Çelik-İş'in sözleşmeyi imzaladığını radyodan duyduk... Geriye Otomobil-İş sendikasıyla biz kaldık. Biz yine de iki sendikamızın işbirliğiyle MESS'e karşı davranabileceğini düşünüyorduk. Gördük ki Otomobil-İş de sözleşmeyi imzaladı.

"Uyuşmazlığa gitmemize rağmen, dört sendikayla verilmesi gereken mücadeleyi tek başımıza yürütemeyeceğimizi düşünerek sözleşmeyi imzaladık." (Keramet'in Arslan, Özdemir-İş genel eğitim sekreteri, *İşçi Gündemi*, Nisan 1989)

Bu sözler, sendikal birliğin ana gövdesini oluşturan Türk Metal'in altında ezilen üç sendikadaki "birlik tüccarları"nın "üçlü sendikal birliği"nin de nasıl karşılıklı güvensizlik ve oyuna dayanacağı hakkında fikir veriyordu.

Bu sırada, beklenen gelişme oldu. MESS sözleşmesi görüşmeleri öncesinde, Çelik-İş, işkolu yetkisini yitirdi. "Üçlü sendikal birlik" balonu da böylece parçalandı. Otomobil-İş'in TBKP'li yönetiminin dinci-gerici Özdemir-İş yönetiminden başka tutunacağı dal kalmadı.

Haydi militan birliğe, haydi Türk Metal'e!

Bugün varılan noktada, "Maden-İş - Otomobil-İş" benzetmesinden, seccade sendikal "birliğe" kadar gelinmiştir. Otomobil-İş'in gelişme eğrisi başaşağı gitmeyi sürdürmektedir. Sendika kan kaybetmektedir. Bu durum, sendika içinde, "devrimci" muhalefet diye ortaya çıkan bazı küçük burjuva çizgilerle yönetim arasındaki çelişkileri daha da azdırmakta, ortam, Otomobil-İş'in belki de çatlamasına yol açabilecek patlayıcı maddeyle dolu bulunmaktadır.

Ne yapılmalı?

Sendikal birliğin uyuz reformist düşmanları, metal işçilerine çok değerli beş-altı yıl kaybettirdiler. Şimdi, Otomobil-İş tabanındaki metal işçilerinin önündeki en kestirme yol şudur:

Sendikamızın içinde bulunduğu krize bakarak, tek tek Otomobil-İş'i terketmek doğru değildir. Otomobil-İş üyeleri, yeni delegeleri yeni bir genel kurul toplantısına önyak olmalı, bu genel kuruldan Türk Metal'e katılma kararını çıkartmak için çalışmalı, sendikalarını da alarak Türk Metal'e katılmalıdırlar.

Burjuvazinin Otomobil-İş'i bölücü oyunlara araç etmesini engellemenin, Türk Metal'deki faşist-gangster yönetim klüğünün tepelenmesini cabuklaştırmanın, işçi sınıfının metal işkolundaki militan öncülerinin mücadelesini düzlüğe çıkartmanın, iş ve yaşam koşullarını dayanılmaz duruma getiren burjuvaziyi devletiyle birlikte alaşağı edecek yolu temizlemenin canalıcı bir koşulu, ırmağın ana koluyla kucaklaşmak. *Türk Metal'e katılmaktır!*

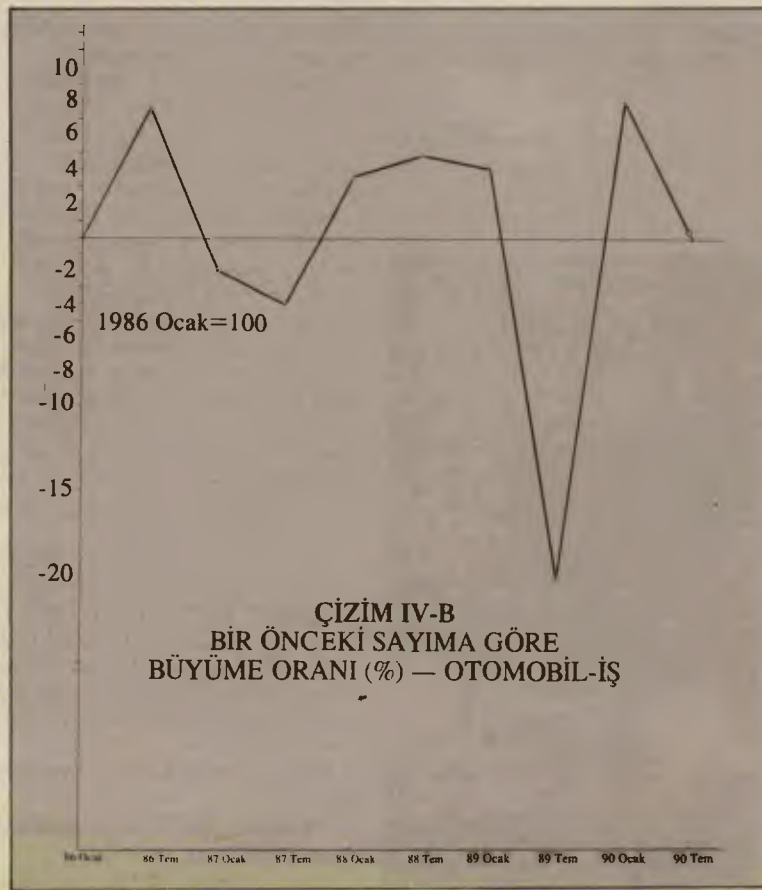
Otomobil-İş üyeleri! Sendikal birlik, sendika-içi demokrasi ve militan eylem için, sendikanızı da alın, Türk Metal'e gidin!

TABLO II-B

Metal işkolundaki sendikaların durumu OTOMOBİL-İŞ

Yıllar	İşkolu %10 baraj	Sendika üye sayısı	İşkolu payı %	Bir önce say. göre büyüme eğilimi %	Mutlak büyüme oranı 86 Ocak =100
1986 O	39469	50506	12,79	—	100,0
1986 T	39765	54371	13,67	7,650	107,0
1987 O	40522	53248	13,14	-2,060	105,0
1987 T	40931	51030	12,46	-4,160	101,0
1988 O	41915	52882	12,61	3,630	104,7
1988 T	43036	55457	12,88	4,870	109,0
1989 O	42755	57742	13,50	4,120	114,0
1989 T	42833	46009	10,74	-20,320	91,0
1990 O	42970	49713	11,56	8,050	98,4
1990 T	44400	49842	11,22	0,250	98,7

NOT: İşkolunun büyüme oranı yüzde 12,50 ve Otomobil-İş'in gerçek küçülme oranı: (-yüzde 1,3 - yüzde 12,50) = *eksi yüzde 13,8'dir.*

Gençliğin, işçi sınıfıyla bütünleşmeye ve bunu yapabilecek olan Komsomola ihtiyacı var!

Gözümüz komsomol örgütlenmesinde olmalı

KGÖ, süreç içinde, hazmede hazmede komsomola evrilmelidir. Komsomolsuz gençlikten alacağımız verim düşecektir. Komsomolla birlikte partimize kadro özelliklerine sahip taze kanlar gelecektir. Gençliğin ve partimizin ihtiyacı olan örgütlenme komsomoldur.

Gençlik tartışmasının, partimizi daha ilerilere taşıyacağı umuduyla tüm yoldaşlarımı selamlıyorum. Tartışmaya her düzeyden katılan tüm yoldaşlarıma aynı zamanda bir genç olarak da teşekkür ederim.

Herşeyden önce, bütün süreçler iyi kullanıldığı takdirde bu tartışmanın partimize büyük yararlar sağlayacağını düşünüyorum. Sadece gençlik konusunda kalmayıp, diğer tüm konularda da canlı bir fikir alışverişi sağlayacak araçlar yarattığımızda, yoldaşla-

rımızla birlikte partimiz de gelişecektir. Çünkü değişimi ve canlılığı sağlayacak olan çelişkilerdir. Çelişkilerimizi saklarsak hem üst düzeyde sentezlere ulaşamayız, hem de donuklaşırız. Partimiz bunu çoğu zaman aşarak önemli bir yere gelmiştir.

Komünizm yürümek, daima genç kalmayı gerektirir!

Komünizm, hergün daha da mükemmelleşen üstün bir ge-

lecektir. Gençlik de geleceği temsil eder. Geleceğin yolunu açmak komünistlerin işidir. Örneğin, SSCB'deki gibi bürokratlaşmış, suratları asık, bilinçleri de ihtiyarlamış "komünistler"le bırak komünizme gitmeyi, yerimizde bile zor sayarız. Komünizm, en az Fidel Kastro kadar genç olmayı ister. Onun için, komünist partileri, günümüzden sınıfsız topluma varıncaya dek, aynı gençlik gibi canlı, dinamik, ondan biraz da farklı olarak, sakın, kendinden emin ve bilimsel olabilmelidirler. Kısacası komünist partileri, gençliğin devrimci özelliklerine daima sahip olmalı, sahip çıkmalıdırlar.

Sınıflı toplumlarda, özellikle kapitalizmde, sınıf çelişkilerinin yansıma biçimlerinden biri de (kadın - erkek, ezen ulus - ezilen ulus çelişkisi, vb.) kuşak çelişki-

leridir. Kapitalizm, işçi sınıfının gelişmesini karşılamıyacağı gibi, genç kuşakların gelişmesini de karşılayamaz. Onlara yetişemez. Uzun süre direnir. Kapitalizm kuşaklar arasındaki çelişkiyi çoğu kez olumsuzdan yana çözemez (çünkü gericedir). Onun yerine kuşakları birbirine düşürür. Gençlik değişimi, yaşlılık değişimiyi ister. Sonuçta kuşak sorununu çözmek yine komünistlere düşer.

Bu kadar maddi olduğu için, Lenin gençliğe bu kadar önem vermiştir. Lenin sorunu özlü bir şekilde şöyle ifade ediyor: "Kapitalist ülkelerde kuşak sorunu vardır. Bu bir sınıf sorunudur." "Sosyalizmde kuşaklar arası mücadeleden söz edilemez, sınıf sorunu değildir." Yapılması gereken, "devrimci geleneklerin birbirine anlamlı bir şekilde bağ-

lanması, maddi ve ruhi faaliyetin sürekliliği ve yaratıcı bir şekilde zenginleştirilmesidir." (V.I. Lenin, *Gençlik Üzerine*, Sol Yayınlar)

Gençlik çıkarının işçi sınıfından yana olduğunu er geç görecektir!

Toplumsal bir kategori olarak gençlik kuşak çelişkilerinde taraf oluşunu bir yana bırakırsak, ait olduğu sınıfın özelliklerini taşır. İşçi gençlik, işçi sınıfının bir parçası hatta gelişmeye açık bir parçasıdır. Öğrenci gençliğine ayrı bir durumu vardır. Lenin bu konuda şunları söylüyor:

"Öğrenciler, aydınların en duyarlı bir biçimde tepkide bulunan kesimidir... Tüm toplumda sınıf çıkarlarının ve siyasal gruplaşmaların gelişmesini, en bilinçli, en kararlı ve en doğru bir biçimde yansıtan ve ifade eden bir kesimdir... Ama bu güçler işçi sınıfına desteklenmedikçe ve yönetilmedikçe çaresizdir... Devrimci işçiler ve radikal öğrenciler birbirlerine yakındırlar. Onların ilerici rol oynamaları devrimci proletarya ile birarada yürümelerine, işçi sınıfı öncülüğünde mücadeleye katılmalarına bağlıdır." (V.I. Lenin, *Gençlik Üzerine*, Sol Yayınları)

Türkiye'de kapitalizm geliştiği sınıf çelişkileri keskinleşiyor. İşçi sınıfı tüm toplumda varlığını hissettiriyor, aradaki tabakaları bir seçime zorluyor, hatta kurduğu hegemonyayla oradakileri peşine takıyor.

İşçi sınıfı, gençliğe de yavaş yavaş çıkarlarının aynı olduğunu, sınıfın peşine takılması gerektiğini öğretiyor. Ama tüm katmanlarla işçi sınıfını organize edecek ve onları devrime yönlendirecek olan komünist partisi.

Gençlik deyince, genelde akıllara üniversite öğrenci gençliği geliyor. Bu belki de yıllardır işçi ve öğrenci gençliğini bir araya getiremeyeşinden kaynaklanıyor. Gençlik de tek başına öncülüğe soyunuyor. Sonucu başlangıcından belli: yenilgi. Çünkü öğrenci gençlik ağırlığıyla küçük burjuva özellikler taşıyor. Ve buna hitap eden küçük-burjuva devrimci yapılar da kiteselleşiyor. Ama örgütsüz, teorisisiz, ama kahramanca.

Ben açıkçası bir anda öğrenci gençlik içinde komünist hegemonya kurabileceğimizi düşünmüyorum. Çünkü küçük burjuvazinin yıllardır taşıdığı gelenekleri ve kültürü yıkmak kolay iş değil. Şu anda komünist normları kaldıramazlar. Ama işçi sınıfı belki defalarca kafasına vura vura bu işi öğretecek. İşçi sınıfı ağırlığını koydukça, küçük-burjuvazi direnemeyecek. Onun için bizim gerçekten çelik gibi bir gençlik örgütüne ulaşmamız gerekiyor.

Gençliğe güvenmek zorundayız

Gençliğe güvenmek zorundayız, aksi durumda geleceğimizi reddederiz. Gençliğe sorumluluk ve inisiyatif devrederek onları geliştirebiliriz. Gençliğin istikrarlı olduğu açıktır. Buna dikkat edilmesi ama yine de örneğin,

Gençliğin merkezi örgütlenmesi acil görevlerimizdendir

"Devrimci Gençliğin Sesi"ni yükseltelim

Yığınsallaşmak amacıyla bir gençlik derneği kurma fikri doğrudur, ancak bu derneğin adını İGD koymak, gençliğe sempatik gözükerek onu kazanmamızı değil, militan-kararlı gençliği kaybetmemizi getirir.

Merhaba yoldaşlar, Hepimizin bildiği gibi, "gençlik gelecektir, gelecek onun için savaşılanlardır". Gençlik en başta bizim partimizin geleceğidir. İşçi sınıfı mücadelesinin geleceğidir. Biz geçmiş için değil gelecek için savaşıyoruz, o güzel gelecek de bizimdir.

Gençlik, işçi sınıfının sosyalizm kavgasında ayrılmaz müttefiklerinden biridir. Türkiye'de bu daha da belirgindir. Gençliğin kavgasında olumlu yanları saymakla bitmez. Sınıfın daima takipçisidir. Kısacası kazanılması zorunlu bir kategoridir. Biz devrimi hedefliyoruz ve devrim için savaşıyoruz öyleyse gençliği kazanmak zorundayız ve kazanacağız da. Her yığın çalışmasında olduğu gibi gençlikte de, sürecin gerektirdiği eylemlilikleri üretmenin yanında, döneme uygun örgütlenmeleri yaratmak da ilk zorunluluğumuz.

Gençlik çalışmasında olanaklarımızdan sonuna kadar yararlanmak zorundayız. Bugüne kadar ki örgütlenmemiz olumludur, başarılıdır, ancak yetersizdir. Daha da başarılı olmak, tüm olanaklarımızı kullanarak gerçekleştirecektir.

Gençliğin tüm kesimlerinde (öğrenci, işçi, köylü, vb.) çalışmalarımız derinleştirilmeli ve KGO'nun işçi gençlik ayağı oturtulmalıdır. Öğrenci gençliğin küçük burjuva kültürünün, sınıf kültürü ile kaynaşması ve gençliğin işçi sınıfına daha da yaklaşması, işçi gençlik ile öğrenci gençliğin yanyana olmasından geçer.

Gençlik içindeki işbölümünün sağlanması, doğru kültürün hegemon olması, aynı anda tüm gençliğin harekete geçmesi vb. verimli özelliklerin kazanılmasının tek yolu olan "gençliğin merkezi örgütlenmesi" acil gö-

revlerimizdendir. Legal ve illegal çalışmaların merkezi olarak yürütülmesi gençliği güçlendirecektir.

Gençlik çalışmasında legal odaklar sonuna kadar kullanılmalıdır. Legalde çalışma hiçbir KGÖ'lü yoldaşımıza illegalliğin önemini unutturmuyor. Burjuvazinin yasallığını onun aleyhine kullanmak komünistlerin en güzel meziyetlerindedir. Burjuvaziye o legalitesi ile de vurmak, her yoldaşımızın görevidir.

Legal çalışma her yoldaşımıza somut görevler dayatmasından dolayı yararlıdır. Çünkü, somut görevlerin yapılması, ardından yığınsallaşmayı getirecektir. Çalışmadan, iş yapmadan, masa başında insan kazanmak elbette ki güçtür. Illegal çalışmada somut işin azlığı, yığınsallaşmayı olumsuz etkilemiştir.

Merkez yayın organında belli bir süreden beri ve hâlâ sürmekte olan "nasıl bir gençlik örgütlenmesi" konulu tartışmada, biçimce önemsiz ama anlayış, öz bakımından önemli birkaç noktaya değineceğim. Bu tartışmaya yönelik yoldaşlarımızın yazdıkları, hepimiz için olduğu gibi benim için de çok değerlidir. Eleştirilerim, yoldaşlık temelinde, doğrulara daha da yaklaşmak amacıyla yazılmıştır. Eleştirel yazıların çoğalmasıyla tartışmanın veriminin de artacağı kanısındayım.

İGD, menşevik TKP legal gençlik örgütlenmesidir. Olumlu yanları R.Yürükoğlu yoldaşımızın belirttiği gibi "partiyi izlemesi, işçi sınıfıyla öğrenci gençliğin bağını kurmaya çalışması ve enternasyonalist olması"dır. Olumsuzlukları da menşeviklerin olumsuzluklarıyla üst üstedir.

İGD, Türkiye devrim mücadelesi tarihine, kitleleri yozlaştırması, kararsızlığı, oportünizmi,

pasifizmi ile kara bir leke olarak yazılmıştır. İGD'nin olumlu yanları bu lekeyi temizlemeye yetmez. Bugün, bizim İGD ismi ile çıkmamız, radikal soldan, oportünist-pasifist tokadım yememizi getirir.

"Kurulacak gençlik örgütlenmesinin bir mirası olması açısından adı önemlidir. Benim kişisel görüşüm bu ad partimizin 1980 öncesi gençlik örgütünün adı olan İGD olmalıdır..." (Remzi Güzel, Paris, *İşçinin Sesi*, sayı 395)

Ayrışma döneminde İGD'nden ayrılan yoldaşlarımız, İGD'li olarak ayrılmamışlardır. Gerçek TKP'li partili olarak ayrılmışlardır. Ayrıca İGD menşevik TKP'nin legal gençlik örgütlenmesidir. Bizim değil. Gençlik çalışmamız bugüne kadar hiçbir mirası yiyerek gelmemiştir. Ve bu çalışma olanaklar ölçüsünde başarılıdır. Ayrıca, bizim "miras yemek" gibi bir kavgamız da yoktur. Bizim mirasımız ürettiklerimiz olacaktır.

"İlerici Gençler adının her yerde kullanılmasından yanayım. Gerçi Devrimci Gençliğin Sesi artık kendini hissettirmeye başladı. Bu adın

kullanılması da iyi ama başka anlayışlarla karıştırılması hiç de olasılık dışı değil. Ayrıca İlerici Gençler adı hem bizim en doğal hakkımız..." (Can Atik, Ege, *İşçinin Sesi* sayı 393)

Burada da yine miras yemek gibi bir amaç gözümüze çarpıyor. Devrimci Gençliğin Sesi, ilk kullanıldığı dönemlerde, bilinçli olarak bazı küçük burjuva anlayışlara sebep oluyordu. Gerek bu anlayışlarla yapılan tartışmalarda DGS'nin Dev-Genç ile hiçbir ilgisinin olmadığı vurgulanması, gerekse DGS'nin kendi öz pratik eylemliliği, çarpıtma ve karıştırmaları engellemiştir. Bugün DGS, kendi pratiği ile, kendisini kimseyle karışmaz hale getirmiş, birçok siyasi dergide de örneğinde DGS liste çıkarmıştır. Devrimci Gençliğin Sesi'nin anlamı da, sınıf mücadelesine gönül vermiş, bütün gençliğin öncüsü ve sesi olmasından çıkar.

Yoldaşlar, bugün artık "ilerici" kelimesinin anlamı gericileşmiştir. Bütün sol kendine ilerici demektedir. Artık ilerici olmak yetmiyor, devrim için mücadele etmek, savaşmak gerekiyor. Devrimci olmak gerekiyor. Tüm gençliğin öncüsü, sesi olmak, ilericilerin değil devrimcilerin hedefidir.

Yığınsallaşmak amacıyla bir gençlik derneği kurma fikri doğrudur, ancak bu derneğin adını İGD koymak, gençliğe sempatik gözükerek onu kazanmamızı değil, militan-kararlı gençliği kaybetmemizi getirir. Bunun nedeni de o yemeyi düşündüğümüz kapkara İGD mirasıdır.

Gençliğin dövüşerek örgütlenmediği bir dönemde, oportünist, pasifist vb. damgaları yemiş İGD isminin yeniden kullanılması yığınsallaşmada olumsuzluklar yaratacağı, kararlı ve militan gençlik başka kanallara akacaktır.

Yükselt Devrimci Gençliğin Sesini!

DGS'nin yolu işçi sınıfının devrim yoludur!

Reşit Boyacı, İstanbul

öğrenci gençlik arasından, Marksizmin bilim olarak etkisiyle işçi sınıfı aydınlarının çıkma olasılığı vardır. Ve işçi sınıfının da gerçek aydınlara ihtiyacı var.

Partimiz kuşaklar sentezini gerçekleştirmelidir. Genç yoldaşlarımızın insiyatif sahibi, kendinden emin, ne yaptığını bilen hale gelmesi için parti kültürüyle yoğrulması gerekiyor. Bu konuda yetişkin yoldaşlarımıza önemli görevler düşüyor.

KGÖ'nün Durumu

KGÖ'nün yaşadığı temel iki sorun var. Birincisi, net bir gençlik programına sahip olmayışı, ikincisi de örgütlenmede, Sabri Çoşkuner yoldaşın 395. sayıya açtığı sorunlar. Her iki sorun da gençliğin arasına yeni girişimize bağlanabilir, ama artık aşmalıyız. Genç yoldaşlarımız, Türkiye soluna göre her anlamda ileride, ama olması gerekene göre çok eksik. Genç yoldaşlarımızın parti içinde derinleşmesi, gelişmesi için örgütlülük ve program sorununun çözülmesi gerekiyor.

Gençlik, kendi programını oluşturabilmelidir gençliğin, partimizin programı kadar kapsamlı ve bilimsel bir programa ihtiyacı var. Bu programı, partimizin destek ve denetiminde genç yoldaşlarımız kendi çalışmalarıyla oluşturabilmelidir. Bu konuda bir komisyon kurulabilir. Bu komisyon, tüm kaynakları taramalı, diğer sol yapıların yaklaşımlarını incelemeli. Sonuçlar sık sık gazetemizde yayınlanabilir.

Gözümüzü Komsomol'a dikelim.

Gözümüzü komsomola dikelim. Çünkü komsomollar, komünist partilerinin ayrılmaz parçalarıdır. Lenin bu konuda şunları söylüyor:

"Gözümüzü Komsomol'a dikelim. Komsomol, partinin güvenilir yardımcısı ve yedeğidir. Gençlik sosyalizme eski kuşaklar gibi yaklaşmıyor. Bu nedenle gençliğin, partinin yönetiminde çalışan, ama kendi örgüt yapısına, kendi örgüt hayatına ve kendi faaliyet alanına sahip olan bağımsız bir örgüte sahip olması gerekiyor. Komsomol'un faaliyeti partinin amaçları ve görevleriyle uyumlu olmalı, yeni parti üyelerinin çıktığı yedek bir güç olmalıdır... Örgütsel bakımdan bağımsız olarak faaliyette bulunan gençlik birlikleri gerekiyor. Teorik bilgi ve deneyim eksikliği nedeniyle parti tarafından yönetilmelidir." (V.I.Lenin, *Gençlik üzerine*, Sol Yayınları)

Komsomolun hemen oluşmaya başladığını söyleyebiliriz. Fakat gözümüz komsomolda değilse de ona hiçbir zaman ulaşamayız. Oysa komsomolsuz gençlik-parti sınıf bütünleşmesi sağlanamaz.

Komsomola nasıl ulaşacağız!

Bunun için herşeyden önce KGÖ'yü işler hale getirmemiz gerekiyor. Örgütsel ve programatik sorunlarını çözmemiz gerekiyor. İşçi-öğrenci bütünleşmesini, gençliğin parti kültürüyle yoğurulmasını sağlamamız, yani güçlü bir çekirdek gençlik örgütlenmesine ulaşmamız gerekiyor. Bununla birlikte legal bir gençlik dergisi (geniş kitleye ulaşma perstektifiyle) çıkarılması olumlu olacaktır.

Daha sonra KGÖ, süreç içinde,

hazmede hazmede komsomola evrilmelidir. Komsomolsuz gençlikten alacağımız verim düşecektir. Komsomolla birlikte partimize kadro özelliklerine sahip taze kanlar gelecektir. Gençliğin ve partimizin ihtiyacı olan örgütlenme komsomoldur.

Sorun sadece isim sorunu değil

Sorun sadece gençlik örgütlenmesinin isminin ne olacağı değildir! Sorun Türkiye ortamına denk düşen ve partimizi geliştiren bir gençlik örgütlenmesinin oluşurumasıdır. Bunun için herşeyden önce güçlü bir illegal gençlik örgütlenmesi gerekiyor. Bu olmaksızın legal olanaklardan yararlanmak partimize yarar getirmeyecektir.

İGD önerisini getiren yoldaşlar, birincisi sadece legal örgütlenme açısından bakıyorlar, ikincisi eski İGD'nin olumsuz yönlerini göstermiyorlar. Herşeyden önce İGD bir gelenek değildir. İGD zamanını tamamlamış ve yokolmuş, Türkiye'nin gündemine bir daha giremeyecek bir örgüttür. Bizim geleneğimiz TKP geleneğidir. TKP geleneği olumluya dönüşmüş tüm özelliklere sahip çıkıyor, çürümüşleri siler atar.

İGD'nin olumlu özellikleri olduğu çok açık, biz onları tabii ki alacağız. Ama olumsuz özellikleri de var. Pasifist özellikler taşıdığı kadar yozlaşmaya da uğramış. Bunda oportünizmin etkisi olduğu söylenecektir. Hepsi bir yana, yoldaşlara soruyorum: İGD'yi kurmak partimize neyi kazandıracak? Çok büyük zararları olacaktır. Türkiye gündeminde olmayan İGD'nin yapay bir çabayla gündeme alınmasının ne yararı olabilir? İGD'yi savunan yoldaşları nesnel tavır almaya çağırıyorum.

Türkiye'ye militan bir gençlik örgütlenmesi gerekiyor. Bu anlamda Dev-Genç geleneğinin olumlu yönlerine sahip çıkılmalıdır. Bu örgütlenme yığınsal olmalıdır. İGD kurulsun bile İGD olmayacak, yığınsal olmayacak. Yani tekrar soruyorum: İGD'yi kim, nasıl kuracak? "Devrimci Gençliğin Sesi"nde de acele edilmiştir. Ve bu da tutmamıştır, değişmelidir.

Gençlikte, öğrenme isteği ve militanlık eksik olmamalıdır!

Önerimi şöyle özetleyebilirim. Temel olan komsomoldur. Komsomola ulaşılncaya kadar komünist gençlik örgütü temeldir. Onun altında, militan özelliklere sahip, işçi-öğrenci gençlik bütünleşmesini sağlamış, "gençliğin yolu işçi sınıfının devrim yoludur" perspektifiyle hareket eden, legal yığınsal bir devrimci gençlik yapılanmasına gidilmelidir. Bunun için, bu perspektifleri kabul eden sol yapılarla ve onların gençlik örgütleriyle ilişkiye geçmeli ve birlikte oluşturulmalıdır. Bunun dışında gençliğin bulunduğu diğer ortamlarda da (dernekler klüpler vb.) yer alınmalı ve bu ortamlarda da kullanılmalıdır.

Lenin "gençliğin görevi komünizmi incelemek ve kurmaktır" diyor. Sonra şunu söylüyor: "... genelde gençliğin ve özeldde komünist gençlik örgütlenmelerinin ve bütün öbür örgütlerin görevlerinin, bir tek sözcükle özetlenebileceğini söylemeliyim: Öğrenmek."

Yaşasın komünizm!

İsmihan Gür, İstanbul

Geçmişin belleklerden silinmek istendiği günümüzde

İGD adını yaşatmakta yarar var

Komünist gençler, işçi-işsiz gençliğe dayanan merkezi bir gençlik örgütlenmesine gitmelidir. İşçi-işsiz, öğrenci gençliği kucaklayan bir örgütlenme olmalıdır. Merkezi gençlik örgütü İGD olmalıdır. İGD'nin yeniden kuruluşuna burjuvazinin çıkaracağı engelleri, gençlik, devrimci kavgasıyla aşmaya hazır olmalıdır.

"Gençlik gelecektir." Sık söylenir, ama tekrar etmekte yarar var. Gençlik işçi sınıfının iktidarını teslim edeceği yegane kesim. İşçi sınıfı partisi, genç kadroların katılımıyla kendini yenilemektedir. Tüm dünyada bellek silme yarışının yapıldığı günümüzde, her tekrar, kendi içinde bir yenilemeyi barındırıyor.

Yürükoğlu yoldaşın 1970 tarihinde yazdığı yazı bugün yenilenmek zorunda:

"Gençlik ayrı sosyal sınıf ya da tabaka değildir. Her genç, içinde bulunduğu sınıfın özelliklerini yansıtır. Sosyalistler, gençlikten, işçi sınıfı ve öteki emekçi sınıf ve tabakaların gençliğini anlar. Yanlızca üniversitelilere gençlik demek doğru değildir. Çünkü üniversite küçük burjuva ortamıdır... Bu nedenle gençliği üniversitelilerle sınırlamak, yalnızca küçük burjuvazinin gençliği gençlik demektir. Oysa her sınıf ya da tabakanın gençliği vardır."

Komünistler için, temel olan işçi ve emekçi sınıfların gençliğidir. Bu gençliği, geleceği kuracak olan işçi sınıfının öncülüğündeki kavgaya kazanmaya çalışırlar. Sınıf kavgayı yükselttikçe, etkisini gençlik içinde daha çabuk gösterir. Lenin, rüzgarın nereden estiğini öğrenmek istiyorsanız gençliğe bakın diyor.

Bir ara gençlik içinde menşevik rüzgarlar esti. Türkiye gibi zayıf halka bir ülkede, gençlik militan eylemliliğini yakalayınca bu rüzgarları kuruttu. Ardından küçük burjuva devrimcileri gençliği götürüyor sanıldı. Nefesleri tükendiğinde, onlar da gençliği suçlamaya kalkışıp, "gençlik depolitizasyonda" dediler. Sınıf perspektifinden yoksundular. Gençliğe yaklaşımları, örgütlenme anlayışları yanlıştı. Kendi yanlışlıklarından gençliği sorumlu tuttular.

Bugün öğrenci gençlik militan eylem istiyor. Gençliğin bu istemini burjuvazi, polislerle askeleyle bastıramıyor. Ama gençlik içindeki oportünistlerle bunu yapmaya çalışıyor. Birçok öğrenci derneğinde Dev-Yol'cular, TBKP'den boşalan yeri doldurmaya çalışıyor. Öğrenci gençliğin eylemliliğine en büyük darbeyi bu hainler vuruyor. Komünist gençlik, oportünizmin isimde değil, somut yaklaşımlarda olduğunun bilincinde olarak, yeni hainlere karşı mücadeleyi de kesintisiz sürdürüyor. Bunlar yumuşak rüzgardırlar. Sert rüzgarlar bunları da silip süpürecekler.

Bunlar, 1990 Türkiye'sinde öğrenci gençliği, akademik-demokratik mücadeleye hapsetmek istiyorlar. Türkiye, faşizmi, gerici dönemini yaşamış bir ülke. Örneğin 5 yıl önce Hukuk

Fakültesi öğrenci yönetmeliğinin değiştirebilmesi için imza toplamak, bunun YOK ve rejimle bağımlı kurup devrimci ajitasyonu yükseltmek önemliydi. Bugün aynı ya da benzeri bir iş için imza isterseniz, gençlik "imzama bu iş hallolmaz" diyor. Savaşımın düzeyini düşürücü bir işlev görüyor. Biz elbet bugün de imza topluyoruz. Ama savaşımı daha da yükseltmek için militan eylemleri de getiririz kitleye.

Komünistler, akademik mücadeleyi devrim savaşına çekmeyi amaçlarlar. Somut sorunlardan yola çıkarak gençliği militan eylemlere çekmeye çalışırlar. Ajitasyon ve propagandalarında devrimci bir perspektif her zaman vardır. Komünistler, mücadeleyi hâlâ akademik sınırlar içinde tutmak isteyen hainlere karşı devrimci şiddet uygulamaktan kaçınmazlar. Komünist gençler, doğru görüşlerin yaşama geçmesinde örgütümüz TKP'nin güçlenmesi için çalışırlar. Yeni üyelerle partiyi güçlendirmek bugün daha önemlidir.

Bizlere düşen görev, demokratik kitle örgütlerinde partimizin politikasını taviz vermeden savunmaktır. Kitle örgütünü eylem temelinde örgütlemeye çalışmalıyız. Yapacağı bir eylemi daha da ileri çekebilmektir amacımız. Bunu yaparak o örgüte ve eyleme hiç de zarar vermeziz. Ülkemizde yığınlar, gerçeği de, kavgayı da yaşayarak daha iyi öğreniyorlar. Ülkemiz insanını ve devrimi kucaklamamız, kavgacı bir örgüt olmamıza bağlıdır.

Yoldaşlar, bana göre öğrenci gençliğin bugün için merkezi örgütlenmeye gitmesinin koşulları yoktur. Biliyorsunuz bu yönde girişimler oldu. Örgütlenme anlayışları yanlıştı. Başarısız kaldılar. Dev-Yol'un "Patfom" dediği, *Çözüm*'ün "merkezi öğrenci gençlik derneği", adı olan ama pratikte olmayan örgütlenmelerdir.

Öğrenci gençliğin, anti-faşist, anti-emperyalist, anti-şöven ilkelerinin dayatılmadığı, ama pratiğiyle devrimci kavgayı yükselttiği örgütlenmelere ihtiyacı vardır. Öğrenci gençlik ileride böyle bir örgütlenmeye gidecektir diye düşünüyorum. Bugünden başlatılacak her girişim, diğerlerinin akıbetinden kurtulamayarak geniş öğrenci yığınlarını kucaklamayacaktır.

Komünist gençler, işçi-işsiz gençliğe dayanan merkezi bir gençlik örgütlenmesine gitmelidir. Merkezi gençlik örgütü İGD olmalıdır. İGD'nin yeniden kuruluşuna burjuvazinin çıkaracağı engelleri, gençlik, devrimci kavgasıyla aşmaya hazır olmalıdır. Örgüt, anti-faşist, anti-emperyalist, anti-şöven

ilkeler temelinde yapılanmalıdır.

İlerici gençliğin, "yolumuz işçi sınıfının devrim yoludur" geleceği yeni yapılanmasında da sürdürülmelidir. İGD'nin uluslararası gençlik örgütleriyle olan ilişkilerine önem verilmeli, bunların sürdürülmesi için çaba gösterilmelidir. Gençlik içinde enternasyonal dayanışmanın önemi doğrultusunda propaganda yapılmalıdır.

Gençlik yeni örgütlenmesine, anti-faşist, anti-emperyalist, anti-şöven ilkeleri temel alıp giderken, bu ilkeleri kabul eden tüm gençliği kazanmaya çalışmalıdır. Ancak ilkelere taviz vermemelidir. İşçi-işsiz, öğrenci gençliği kucaklayan bir örgütlenme olmalıdır. İşçi ve öğrenci gençlik bir üst komitede temsil edilmelidir. Ancak örgüte damgasını işçi gençlik vurmalıdır.

Yoldaşlar 395. sayıya bir yoldaş, gençlik örgütünün "adı İGD olsun" diyor. Elbette İGD adı nihayet bir tercih sorunudur. Komünist partisi gençliğin legal örgütlenmesinde başka bir adı da tercih edebilir. Komünist partisi için belirleyici olan ilkelere, ismi değil. Ancak günümüzde gençliğin, sınıfın, partisinin yolundan giden ve devrimci kavgayla yürüyen örgütlenmeye ihtiyacı vardır. Yani İGD'nin olumlu mirasına ihtiyacı vardır gençliğin.

Burjuvazi ve yeni sosyal-demokratlar birlikte TKP'yi unutturmaya çalışıyorlar. Partinin yan örgütü gibi çalışan İGD'yi de bugün hatırlamak istemiyorlar. Örneğin Alaattin Taş mahkemece, "bugün ne TKP, ne de İGD'liyim diyor". Geçmişin devrimci mirası bugün onlara çok sol geliyor.

Geçmişin belleklerden silinmek istendiği günümüzde, olumlu yanlarımızı tekrarlamak zorundayız. Partimizin adını aldık. Şimdi de partimizin yan örgütlerini, düşmana inat yeniden kurmalıyız. İGD sadece kuruluş yıldönülerinde anılan bir örgüt olarak kalmamalı, savaşan bir örgüt olmalıdır.

Son olarak partimizin gençlik örgütlenmesini tartışmaya açmasının bizim için bir tür fırsat olduğunu düşünüyorum. Hele gelen yazıları sadece Türkçe açısından redakte edip, olduğu gibi merkez organda yayımlaması, parti içi demokrasideki kıvancımızdır. Daha çok yazmalıyız yoldaşlar. Gençlik tartışması, "İşçinin Sesi'nin" birden fazla sayısını doldurmalıdır.

Herşey daha güçlü TKP için!
Yaşasın partimiz TKP!

T.Bilir, İstanbul

Yoldaşlarımız deneyimlerini sürekli süzgeçten geçirmeliler

Yaşamın gerçeklerini yakalamak yetir

Kavgamız yaşamın ta göbeğindedir. Doğrusu yanlış, eğrisi büğrüsü, yaşarken, çoğu zaman da dizi dizi küçük ayrıntılar biçiminde karşımıza çıkıyor. Şunu unutmamak gerekir ki, komünistler yaşamı bilimsel gözle izleyen çözümleyen ve onun gerektirdiği yönde değiştirmek için öncülük edenlerdir.

Eyüp Çalışkan

Yığın çalışması yapan yoldaşlar, çok değerli deneyimler kazanıyorlar. Ama çoğu zaman bu deneyimlerin değerinin farkına bile varmıyorlar. Bunlar başarı içeren deneyimlerse, farkına varsalar bile, mütevazı davranmaya çalışarak, deneyimlerini paylaşmıyorlar, yaptıklarının değerini gölgede bırakıyorlar. Öte yandan, bazen de küçük ayrıntılar biçimindeki eksiklerin, yanlışların da değerli bir deneyim kaynağı oluşturduğunu gözden kaçırıp, bunları basite alıyorlar.

Basit diye dikkate almadığımız eksiklikler ve yanlış anlayışlar da olumsuzundan deneyim kazanılacak yanlardır. Yaşamda hiçbir şeyi basite almamak gerekiyor.

Eğer bu yanlışlar zamanında düzeltilmezse, farkında olmadan derin ilkesel yanlışlara giden yolu döşerler. Kavgamız yaşamın ta göbeğindedir. Doğrusu yanlış, eğrisi büğrüsü, yaşarken, çoğu zaman da dizi dizi küçük ayrıntılar biçiminde karşımıza çıkıyor. Şunu unutmamak gerekir ki, komünistler yaşamı bilimsel gözle izleyen çözümleyen ve onun gerektirdiği yönde değiştirmek için öncülük edenlerdir.

Bu yazıda, yığın çalışmasında gözümüzden kaçan bazı eksikliklere ve yanlış anlayışlara değinmeye çalışacağız.

Parti ile yığın örgütü arasındaki fark

Konuyu daha iyi açabilmek için

sından, önce komünist partisi ile legal yığın örgütleri arasındaki farka bir göz atalım.

"Komünist partisinin proletaryanın bir bütün olarak çıkarlarından öteye çıkarı yoktur. İşçi sınıfının burjuvaziye karşı savaşının çeşitli gelişme aşamalarında her yerde ve her zaman hareketin bir bütün olarak çıkarlarını temsil eder." (TKP Programı)

Yığın örgütleri ise, çoğu zaman, somut bazı ekonomik, demokratik, kültürel vb. çıkarlar savunan ve gereksinimleri karşılamaya çalışan örgütlerdir. Daha dar çıkarlar temelinde, bir sınıfın yığınını ya da daha geniş toplumsal kategorileri içlerinde barındırabilirler.

Bizim için yığın örgütleri, aynı zamanda, yığınlarla bağ kurulan, onların eğitildiği, daha ileri düzeylere getirildiği yerlerdir. Ustalık, yığınların somut sorunlarından kalkarak, onları eyleme katmak ve bu temelde başlatılan mücadelenin pratiği içinde dar çıkarların genel çıkara, somut sorunların devrime bağlanışını sergilemektir.

Hepimiz bunları biliyoruz, ama

uygulamada bazı ayrıntıları gözden kaçırıyoruz. Bu ayrıntılara ilişkin çok örnek verilebilir. Burada, birbiriyle bağlantılı, küçük iki örnek üzerinde duracağız. Çünkü, yukarıda da belirttiğimiz gibi, önemsemediğimiz küçük ayrıntılar, süreç içinde, farkında olmadan büyük ilkesel yanlışlara giden yolu döşeyebilirler.

"Bu adam işe yaramaz"

Üzerinde durmak istediğimiz birinci örnek, bu adam işe yaramaz, bundan iş çıkmaz anlayışıdır.

Önce şunu iyi görmeliyiz. Hepimiz hâlâ emperyalizmin çok daha güçlü olduğu bir dünyada yaşıyoruz. Kapitalizmin bizlere dayattığı alışkanlıklarımızla, kapitalizmden öğrendiklerimizle yaşıyoruz. Yığın örgütlerine gelenlerde, partimize kazandığımız sempatanlarda, hatta yoldaşlarımızda kapitalizmin bulaştırdığı birçok işe yaramaz alışkanlık vardır. Bu alışkanlıklar gömlek değil ki çıkarıp atalım. Kavganın sürekliliği içinde bunlar geri kayacak, işe yarar yanlarımızı öne

çıkacaktır.

Tabii kapitalizmin pisliklerine girtliğine kadar bulaşmış insanların partimizde örgütlemek için seferber olacak değiliz. Kazanacağımız yoldaşların insani özellikleri de önemlidir. Ama sınıf mücadelesinin neresinde olursak olalım, kapitalizmin bizlere armağan ettiği miras temelinde çalışacağımıza göre, karşımıza çıkan insanlar hep şu ya da bu ölçüde "işe yaramaz" alışkanlıkları olan insanlar olacaklar. Herşeye bu açıdan yaklaşırsak, burjuva düzeni yıkacak bir komünist partisi değil, düzene "muhalefet" eden "devrimci" bir grup oluruz.

Nerede insanlar toplanıyorsa biz o topluluğun içindeyiz. İnsanların kötü diye, işe yaramaz diye nitelediğimiz yanlarını bilerek, kendimizi de, onları da sınıf kavgasının göbeğinde eğiterek savaşımlarımızı sürdüreceğiz. Zaten, bu düzeni yıkmak için kavga vermemizin bir nedeni de onun insanları işe yaramaz alışkanlıklarla doldurarak mutsuz, huzursuz etmesi değil mi?

Bir de, çevremizdeki insanlarda karşılaştığımız "kötü" yanların nasıl bir sürecin, gelişme sürecinin mi, gerileme sürecinin mi içine oturduğu çok önemlidir. Bir sempatanımız, bir eyleme gelmemiş, özel sorununu öne almış, Kendimizi önce onun yerine koyalım, onun ayakka-bısını giyip bir yürüyelim. Bu kavgaya yeni katıldığımızda neler yapmadık ki? Gün geçtikçe partide öğreniyoruz, eski yanlışlarımızı tekrarlamıyoruz, tekrarlamamaya çalışıyoruz, ama bu arada yenilerini yapıyoruz. Parti içinde de yanlışlarımızla, doğrularımızla ilerliyoruz.

Bir yoldaş, sorumluluğunun ve düzeyinin altında, yapmaması gereken bir işi yapıyorsa ve bunu alışkanlık haline getiriyorsa, o zaman eleştiririz ve tavrimiz farklı olmalı. Ama yeni bir sempatan, örneğin 1 Mayıs gibi bir eyleme, önemli bir toplantıya gelmemiş ise ona küsmek, sert tavır almak yanlış olur. Hele ki bu sempatan ertesi gün bize yoldaş diye hitap ediyorsa, bu, onun içinde yakalayıp geliştirebileceğimiz iyi yönlerin olduğunu gösterir. O insanın iyi yönlerini öne çıkarıp eksiklerini gidermek için çalışmalıyız ve ona zaman tanımalıyız

"Çıkar için geliyorlar"

Birinciyle bağlı olarak değinmek istediğimiz ikinci anlayış da "derneğe çıkar için geliyorlar, çıkarları bitince nasıl olsa çekip gidiyorlar, uğraşmaya değmez" anlayışıdır.

Yığın örgütlerine insanlar çıkarları için gelecekler, gelmeye başlayacaklardır. Kimisi o çevreden iş bulurum diye gelecek, kimisi hukuksal sorunumu çözerim diye gelecek, kimisi çeviri yaptırım diye gelecek. Bunların hepsi olağan şeyler. Önemli olan bizim yaklaşımımızdır. Kişisel çıkarları ya da kesimsel çıkarları genel sınıfsal çıkara yöneltme yeteneğini göstermek bize düşüyor. "Bunlar çıkar için geliyorlar" anlayışıyla, burnumuzun

Kadın yoldaşların önemli bazı sorunlarına parmak bastığı için:

Bir kadın yoldaşın kaleminden

Bırakalım yeni kadın örgütlemeyi, elimizde var olan kadın yoldaşların daha fazla çalışması, verimli olması sağlansa. Birçok evli bayan yoldaş var. Çocukları var. Verimli canlı çalışmak, onların sorunlarını çözmeye yardımcı olmak öneride bulunmak bile kadın örgütlenmesi konusunda adım atmadır. Evet, kendi çabamla, bilincim elverdiğince birşeyler yapıyorum. Ama daha çok verimli olmak gelişmek istiyorum.

Selam yoldaşlar,

Yılların partilisiyim ama hâlâ yazı yazmayı alışkanlık haline getiremedim. Bundan gerçekten utanıyorum. Çünkü yeni kazandığımız her işiye bunu güzelce benimsetiyoruz da şahsim olarak ben yapamadım. Evet Lenin'in deyişiyle "yapamadım" değil yapmadım.

Kadın olmak, çocuktan dolayı bazı yönlerden kısıtlanmak, bunlar sorun olmamalı diye hep biliyoruz ama yine de oluyor. Sorumluluk yeterince hissetmiyoruz. Şu özelliğim var, belki bazı yoldaşlarda da vardır: Zamanımın çoğunu parti işlerine ayırıp bir de iş üretsem, hele hele sınıfın tam göbeğinde, fabrikadaysam yazma isteğim çok oluyor. Bütün deneyimleri, yaşamı, yayınımda tüm yoldaşlarla paylaşmak hoşuma gidiyor. Ama hani savaşta cephe gerisinde, silah taşıma, yaralı bakma, yemek vb. işlerle uğraşma gibi, konumuma uygun işler yapıyorsam sanki yazacak birşeyim paylaşacak birşeyim yokmuş gibi geliyor. Herhalde savaşta hep ön cephede savaşım olarak anlıyorum ya da geçmişte böyle bir yaşantıdan sonra, cephe gerisi işler yapmaya başlayınca, kendime sindiremedim.

Şimdi niye yazı yazma isteği geldi biliyor musunuz? Yayın organı gerçekten can damarımız. Bir süre gecikme ile gelsin, kendimi boşlukta, sıkıntıda hissediyorum. Dünya ile bağım, iletişimim kesilmiş gibi hissediyorum. Elime yayınımları alınca dopdolu oluyorum, enerji doluyorum. Okudukça düşündüm, biz de yazı yazmazsak yayın o hale gelip donuklaşıyor. Sayılı yoldaşın üzerine kalıyor canlandırma görevi, bu da onları yoruyor. Gereğinden fazla enerji harcıyorlar. Böyle yorumluyorum.

Bunlarla bağlı olarak, benim isteğim, teknik konuları elbirliğiyle halledip, şu yayının düzenli elimize geçmesini sağlamak. Temmuz ayındayız, elimize geçen sayı nisan ayının. Bu önemli bir eksiklik. Yığınlara ulaştırma sorunumuz yok. Bölgemizde sadece çoğaltma sorunu var onu da en kısa zamanda halledeceğiz. Şimdi elden ele dolaştırarak bir yayını 10 kişi okuyarak hallediyoruz.

Bir de şu konuda tüm yoldaşlardan yardım istiyorum. Bırakalım yeni kadın örgütlemeyi, elimizde var olan kadın yoldaşların daha fazla çalışması, verimli olması sağlansa. Birçok evli bayan yoldaş var. Çocukları

var. Verimli canlı çalışmak, onların sorunlarını çözmeye yardımcı olmak öneride bulunmak bile kadın örgütlenmesi konusunda adım atmadır. Evet, kendi çabamla, bilincim elverdiğince birşeyler yapıyorum. Ama daha çok verimli olmak, gelişmek istiyorum.

Yurtdışında sanıyorum bayanların buradaki kadar sorunları yoktur. Ama tüm yoldaşların bu konuda önerileri olabilir. Yararı olabilir. Hatta zorlamak gerekli.

Kafamda bazı çözümler buluyorum ancak hepsi parayla bağlantılı. Bunları yapmak için de parasal gücümüz yok, biliyorum. Şimdilik idare ediyorum. Ama nereye kadar? Bir dönem olduğu gibi bu gidişle yine yoldaşların başını ağrıtacağım herhalde. Sabır küpüne döndüm be! Neyse yoldaşlar, şaka bir yana, gerçekten benim sorunum olduğu için değil geneliyle önemli bir sorun. Birçok bayan yoldaş gördüm, evlenince çocuk yapınca bırakın kendisinin verimli olmasını, kocasını bile bir süre sonra engellemeye, başlıyor.

Eğitim verme, yayın çoğaltma, cazaevleriyle ilişki vb. işlerin yanısıra yapabilecek ve sorunların hiç olmazsa bir kısmını çözebilecek iş önerilerinize ihtiyacım var. Para sorununu çözmeye daha başka yöntemlere de gitmek gerek diyorum. Bu alanda da dövüşmek lazım.

Şunu belirteyim, kadınlarımızı işe koşar ve savaşımın önüne keşersek, bu, işçi sınıfının diğer kesimleri içinde militan, dövüşken örgüt yaratmaya da katkı olur. 1 Mayıs'ta şubelerde kadınların dövüşkenliğini erkekleri nasıl kıskırttıklarını gördük. İyi yolda kullanılırsa faydası olur. Çok iyi de denetlemek gerek. İş verip

yapmasını sağlamak gerek. İş yapmayanların partiye yük olmaya hakları yok, çünkü külfeti çok oluyor. Fabrikada işçi nasıl üretim yapmazsa, kaytarırsa anında atılıyor. Evet, biz de öyle yapalım demiyorum ama "çalıştırılm", herşeye karşın çalışmazsa atalım.

Proleter disiplini her yönüyle uygulamak, her alanda herkese uygulamak zorundayız. Yoksa vurucu güç olamayız. Sadece çene çalan örgüt durumuna düşeriz. Dedikodular, yanlışlar çoğalır. Değer verdiğimiz, sevdiğimiz bir dost vardı. "İş yapmayan çok çene yapar, çok çene yapan iş yapmaz," derdi. Evet konuşacağız ama iş de yapacağız. İş her zaman daha fazla olmalı. Bunu sağlamanın yolu da görev vermek, denetlemek, hesap sormak.

Çoğumuz görev vermeden, görevi iyi yapacak insanlar konumuna gelemedik. Denetlemeden, sormadan rapor verme, iş yapma durumuna gelemedik. İdeolojimiz dünya ve ülke sorunlarına çok iyi açınımlar getiriyor. Bunu yaşama geçirecek, pratiğe uygulayacak insanlar, kadrolar oluşturamazsak, bir yoldaşın dediği gibi, yanlış şeyler söyleyen ama dövüşenler parsel toplayacak. Bunun için de herkesin iliklerine kadar çalışması yeni gelenlerin de çalıştırılması gerekli.

Bu perspektifle, sonuçta güzel bir haber vereyim. Parti örgütümüz Akdeniz'in bir bölgesinde daha çalışmaya başladı. Bu kaleyi de fethedeceğiz, buraya da partinin savaş bayrağını mutlaka dikeceğiz.

Yaşasın komünizm!

Yaşasın partim!

Ya devrim ya ölüm!

Şirin Birdal, Akdeniz

dibine kadar gelen insanları görmemezlikten gelip, başka alanlarda ilişki aramak bir eksikliğin göstergesidir. Enerjimiz ve olanağımız varsa başka alanlarda da koşturacağız, ama bunu çalıştığımız yığın örgütünü atlayarak yapmayacağız. O zaman yığın örgütleri niye var ki?

Yığın örgütüne kişisel çıkarını gözetip sonra kaçıp gitmek için gelenler olacaktır. Kişisel sorunlarının kaynağının ne olduğunu onlara, sorunların çözümü süreci içinde göstereyim. Onları kendi somut sorunları temelinde çalışmalarda, eylemlerde eğitelim. Bu konuya ışık tutması açısından canlı bir örnek vereyim.

İlk defa örgütlenen bir kesimde, yığın çalışması yapan yoldaşlar, sigorta sorunundan dolayı derneğe gelen bir işçinin sorunuyla ilgileniyorlar. İşyerini sigortaya bildiriyorlar, kimse gelmiyor. İş yasaına bakıyorlar, yasa, "işveren işçiye işe aldktan sonra sigortaya bildirmek zorundadır" diyor, ama bunu uygulayan yok, sigortaya haber verildiği halde ilgilenen yok. İşyerindeki sürtüşmeden sonra işçi işinden oluyor. Bu defa olay mahkemeye intikal ediyor, yine bir çözüm yok. Çıkarı için derneğe gelen işçi, işverenin de, yasaların da kendisinden yana işlemediğini görüyor. Bu olaylardan sonra söylediği söz, "meğersem herşeyin başını işverenler tutmuş, işçiler ancak onlara karşı birlik olurlarsa bir yere varırlar" oluyor. Ve dernekte çalışmak için görev istiyor.

Çıkarı için yığın örgütüne geleni yaşamda eğitmezsek, geldiği bilinçle geri gider. Gitmesi için biz görevimizi iyi yapmamız zorundayız. Ayrıca giden de olacaktır. Ama bu kapitalist düzen durduğu sürece, yine kapımızı çalacaktır. Belki zaman içinde, gide gele, sorunların kaynağını daha iyi anlayacaktır. Belki hiç anlamayacaktır. Biz, "çıkart için geliyor" diye herkese yönelik genel bir tutum geliştirsek, sorunların kaynağını anlayabilecek olanla anlayamayacak olanı ayırt edemeyiz. Hepsini bir kenara iteriz.

Ormanda yaşayıp ağaçları farketmeden başka uzak ormanlardan kereste bulmaya gitmeyelim. Bir eyleme, çalıştığımız yığın örgütünden insan getiremeyip onun dışından insanlar getiriyorsak, oturup düşünmek zorundayız. Ya anlayışımızda bir eksiklik var, ya da etrafımızdaki yığın farkında değiliz.

Böyle anlayışların varolduğu yerde çalışma yapan parti komiteleri ya da yoldaşlar, bu eksikliği gidermezlerse süreç içinde parti çalışmasının da, parti disiplininin de laçkalaştığını göreceklerdir. Çünkü yığınları yönlendirmek, parti disiplininin önemli bir etkenidir. Yığınları yönlendirmeden, yığınların içinde de yaşansa, parti işlevsizleşir, suni bir çözümsüzlük içinde yoldaşlar verimsizleşir, ortaya koydukları çalışmanın boşa gittiği düşüncesi gelişir... Sonunda parti erir, dernek de, en kötü, en küçümsediğimiz anlamıyla, yalnızca bir çıkar örgütüne dönüşür.

Bu sonuçlara ulaşmak zor değildir. Bütün sorun, yazının en başında değindiğimiz gibi, yaşamı yakından izlemek, gözlemektir. Bu basit işi ihmal etmezsek, büyük işler başarmak basitleşecektir.

Yeni bir yoldaşımız yaşam öyküsünü anlatan bir mektup göndermiş. Hem kendisinin yaşadığı deneyler öğretici olduğu için hem de mektup çok güzel ve içten bir üslupla kaleme alındığı için tümünü yayınlıyoruz.

Yaşam mücad lesinden sınıf mücadelesine

Benim üç ayım vardı çıkmaya, bizim koğuşa bir siyasi tutuklu daha geldi. Kısa sürede birbirimizi tanıdık, çok iyi dostluk kurduk. Bana kısa sürede çok şey öğretti. Ben partiye onun sayesinde katıldım. Tabi o zaman onun partili olduğunu bilmiyordum. Daha yeni öğrendim.

Merhaba yoldaşlar, Hepinize kucak dolusu sevgiler yollar, çalışmalarınızda başarılar dilerim.

Benim adım Sami Eryürek. 1964 yılında doğdum. Ailem önceleri çiftçiyim. Babam askerden geldikten sonra PTT'nin açmış olduğu sınavı kazanarak postacı olmuş, böylece biz de köyden şehire gelmişiz. Gözümü açtıgımda şehirdeydik. Çok iyi hatırlıyorum.

Ben ilkokul 1. ve 2. sınıfı kazada okuduktan sonra babamın tayini başka bir yere çıktı. Orası aynı kazaya bağlı bir nahiyeydi. Babam oraya posta yöneticisi olarak gitmişti. Çok güzel bir köydü. Halkı çok iyi insanlardı. Bizleri de severlerdi. Ben 3. ve 4. sınıfı o köyde okudum. Devrimci duyguları ilk kez orada hissetmeye başladım.

Mehmet adında bir öğretmen vardı. O zaman köyde bir de ağalar vardı. Yani büyük toprak sahibi beyler vardı ve bunlar bütün köylüyü ezerlerdi, köylüleri istedikleri gibi kullanırlardı. Seçimlerde kendileri kazanmak için her türlü adiliğe başvururlardı. İşte o Mehmet öğretmen bu beylere karşı amansız bir mücadele verirdi. Köy halkı da onu çok sever ve desteklerdi.

Lisede öğrenciler guruplaşıyorlardı. Faşistler bir tarafta devrimciler bir tarafta. Hep kavga oluyordu. Başta Mehmet öğretmen olmak üzere, bütün devrimcilere büyük bir saygı ve sevgi duyardım. O zamanlar ben de kendimi kendi çapımda devrimci sayıyordum. Okulda türkü söylüyorlardı bana. Hep Alevi ozanlarının türkülerini söylerdim. Çünkü o Alevi türkülerinde haksızlığa sömürüye, zulme isyan eden, devrimci bir özellik vardı. Devrimci duygularımın gelişmesinde o türkülerin önemli katkıları oldu. Ben şimdi bağlama da çalıyorum ama özgün müzikle pek ilgilendiğim yok, hep halk türkülleri çalışıyorum.

Ben 4. sınıfı bitirip 5. sınıfa daha başlamadan, yaz tatilinde

babam zimmet suçundan tutuklandı. Biz perişan olduk. Herkes bize kötü gözle bakıyordu. O zamanlar, çok utanıyordum bu durumdan hatta utançtan okuldan bile kaçırıyordum. (Bunu yazarken bile utaniyorum.) Derken 5. sınıfa başladım.

Burada anamı anlatmadan geçemem. Anam çok acılar çekti. Çok fedakar bir anadır benim anam. Yoldaşlar, öyle duygular vardır ki insan ifade edemez, anlatamaz, yazamaz. Ben de şu an öyleyim. Bu mektubu yazarken o günleri tekrar yaşadım, gözlerim yaşardı anam için. (Bu duygululuğum, zayıf olduğum anlamına gelmesin, acılar beni yıldırma, tam tersine benim gözümü açtı, düzeni gördüm, silkindim ve uyandım. Yalnızca duygulu ve hümanist bir yapım var.) Anam çok ezilmiş emekçi bir kadındır. Babama gelince, onun da ilkesiz, plansız, sorumsuz, eli açık, ileriye düşünmeyen bir yapısı var. Dostlarına akrabalarına düşkündür. Gerici denecek kadar milliyetçidir.

Babamın tutukluluk hali devam ederken yarı yılı kendi okulunda bitirdim, ikinci yarı yılın ortasında amcalarımın köyüne gittik. Yani amcam bizi kendi yanına götürdü, bir süre amcamın yanında kaldık. Okulumu bitirmeme iki ay kadar bir zaman kalmıştı. Amcam beni okutmadı, okutmadığı gibi bizi soyup soğana çevirdi. Kalan eşyalarımızı (hali buzdolabı vb.) satıp parayı yedi. Daha sonra anama ve bize bir sürü haksızlık yaptı. Çok yalnız kalmıştık. Orada yaşayamayacağımızı anlayınca dayım bizim imdadımıza yetişti. Dayımın iyiliklerini hiçbir zaman unutamam. Çok mert, içi tertemiz bir insandır. Bizi alıp götürdü kendi köyüne. Dayım-gilin köyü bizim dede köyümüzdür. Yani babamlar da eskiden o köyde oturuyorlarmış.

Ben köyümüzün ilkokulunda 5.sınıfa başladım. Orada da Selim adında bir öğretmen vardı. O da çok iyiydi, devrimciydi. Benimle çok yakından ilgilendi. Ondan güzel şeyler öğrendim. Çevre köyleri yönlendirecek düzeye sahip olduğundan o köylerde çok etkili oldu. Benden birkaç yıl yani 1980'den sonra görevden alınmıştı. Bir süre cezaevinde yatmış şimdi çıkmış. Suçu solcu olmak.

Ben ilkokulu bitirdikten sonra babam serbest bırakıldı. Mahkeme tutuksuz olacaktı. Yaz tatilinde tekrar kazaya taşındık. Ben de okul masraflarını kurtarmak amacıyla bir lokantada bulaşık yıkamaya başladım. İlk kez hayata orada atıldım.

Derken ortaokula başladım. Bu sefer maddi sıkıntılar başgös-

terdi. Artık orada geçinmiyor-duk. Babam çalışmak için Batı'ya geldi. Söзде çalışıp para gönderecekti de okulumu devam edecektim. Ama gidiş o gidiş, aylarca ne para gönderdi, ne de bir mektup yazdı. Ben de okulu bırakmak, bulaşıkçılığa devam etmek zorunda kaldım. Kürdistan'da yaşam daha zor, iklim daha değişiktir. (Kürdistan dememden benim Kürt olduğumu sanmayın. Ben Azeri'yim. Dedem Bakü'den gelmiş, Türkiye'ye yerleşmiş.) Bir süre sonra babam döndü ve bizi Kürdistan'dan Ege'ye getirdi.

Bu bölgeye ayak uydurmak kolay olmadı. Bizim için herşey farklıydı. Ben daha sonra İstanbul'a akrabalarımızın yanına gittim. Orada kaldım ve eski işime devam ettim. Şu anda sigortalıyım. Başka hiçbir sosyal güvencem yok. O zamanlar İstanbul çok hareketliydi. Derken 1980 darbesi oldu ve son 10 yıl hep ölü geçti. Bilgilerimi genişletecek bir ortam ve arkadaş çevresi bulmam olanaksızdı.

1982'de babamın mahkemesi sonuçlandı ve babama 10 yıl hapis cezası verdiler. Tabi ev yalnız kalmasın diye ben Ege'ye döndüm. Sefalet içinde yaşadık. Ben gazinolarda, restoranlarda çalıştığım için sınıfların yaşantısını yakından gözleme olanağı buluyordum. Örneğin, bir dansözü tavlatabilmek için bir gecede 150 bin lira harcayan adamlar gördüm. Bu o zaman için büyük paraydı. Biz o zaman 3-4 bin lira haftalık alıyorduk. O adam ise öğren zevkleri için milyonlar harcıyordu. Bunların çok örneklerini yaşıyoruz. Uzatmaya gerek yok. Demek istiyorum ki, ben kapitalizmin iğrençliğini yaşıyarak öğrendim, daha da öğreniyorum. Şimdi yaşamla birlikte komünizmi kavramaya çalışmaktayım.

Bu durum 1985'e kadar devam etti. 1985'te bir kavgaya karıştım, bundan dolayı başım derde girdi, tutuklandım. Yaralama olayı varmış. Yaralının biri beni gösterdi beni bu vurdu dedi. İki tane de şahit çıkardı. Kavga bir köy kahvesinde oldu. Biz dört kişi gitmiştik ve yabancydık. Kahvede kavga çıkınca köylü herkes birbirini tanyor, herkes bize saldırdı. Bizim arkadaşlardan birinde bıçak varmış, o da bıçağı çekiyor üç kişiyi vuruyor. Sonra biz panikten yararlanıp olay yerinden kaçtık. Ama ertesi günü yakalandık. Bizi yaralılarla ancak bir ay sonra yüzleştirdiler. Daha babam cezaevindeyken ben de girince, anam neler çekti anlattım. Neyse 3 ay 20 gün tutuklu yargılandıktan sonra serbest bırakıldık. Mahkeme tutuksuz devam etti. Bu arada babam cezasını bitirdi. Babamın çıktığı gün ben asker oldum. Askerliğimi yaptım, bitirdim, hâlâ bizim mahkeme devam ediyordu.

Askerden geldikten sonra mahkeme bir yıl daha devam etti. Sonuçta bana üç yıl hapis cezası verdiler. Temyiz ettirdim, tem-

ziden tasdik geldi ve ben tekrar hapis hane kaza hapis hanesiydi. Yani koşullar öbür cezaevlerine göre daha iyiydi. O cezaevinde çeşit çeşit insanlarla birarada, bir denge kurup yaşamak öylesine zor ve öğreticiydi ki, anlatamam. Ben o zaman daha oportünistin, revizyonistin, reformistin ne olduğunu bile bilmiyordum. Benim için solcu herkes iyiydi. Meğersem hiç de öyle değilmiş. Nedenini anlatacağım.

Ben bir yol arayışı içindeydim. Derken başka bir cezaevinden sevk geldi. Gelenlerden birini bizim koğuşa verdiler. Adama hoşgeldin falan derken, adamın 141'den geldiğini öğrendik. Buna çok seviniştim. O zaman bu adam yıllarca siyasi suçlu olarak yatmış olduğca bilgili vb. diye düşünüyordum. Adamla gerçekten dost olmaya çalışıyordum. Cezamın bitimine kadar ondan ideolojik konulardan çok şey öğrenebilirdim. Hiç de umduğum gibi çıkmadı.

Adam DISK davasından yatmış çıkmış. Çıktıktan sonra mütahit olmuş, tekrar cezaevine düşmüş. Yani hali-vakti yerinde. Üstelik adamda hiçbir hümanist duygu, hiçbir devrimci kişilik yok. Oradaki insanlara karşı davranışı bozuk. Sahtekarın biri. Tabii bu adamla biz bozştuk, ama ben bilgi bakımından yeterse olduğum için bu eski kulağı kesikle baş edemiyordum, onu altedecek gücüm yoktu. Yine de adamla boğuşmam devam ediyordu.

Neyse derken zaman geçti. Benim üç ayım vardı çıkmaya, bizim koğuşa bir siyasi tutuklu daha geldi. O çok farklıydı. Önceleri pek yaklaşamadık birbirimize. Yeni gelen arkadaş, bir süre eski kulağı kesikle birlikte takıldı, daha sonra onunla bütün ilişkilerini kopardı. Biz dost olmaya başladık. Kısa sürede birbirimizi tanıdık, çok iyi dostluk kurduk. Bana kısa sürede çok şey öğretti. Ben partiye onun sayesinde katıldım. Tabi o zaman onun partili olduğunu bilmiyordum. Daha yeni öğrendim. O kulağı kesigi de yerin dibine soktu.

Gün geldi, ben tahliye oldum. Yoldaşın daha 9 ayı vardı. Ben çıktıktan sonra da ilişkimiz devam etti. Ardından yoldaş da tahliye oldu ve birçok konuda beni eğitti ve hazırladı. Hayatımda ilk kez bu yıl 1 Mayıs'ta o yoldaşla Taksim Meydanı'na çıktım. Ben o yoldaşa çok şeyi borçluyum, minnettarım. Hayatımdan bölümleri böyle güzel bir olayla, partiye girişimle noktalıyorum. Davamıza sonsuz inancım var. İyi bir komünist olmak için elimden gelen çabayı göstereceğim.

Satırlarıma son verirken bütün yoldaşları yoldaşa kucaklar, yanaklarından öperim. Türkiye'den hasret dolu selamlar, sevgiler.

Yaşamın TKP!
Tek yol devrim!
Sami Eryürek

Fabrikalardan makine sesinden
önce İşçinin Sesi gelecek!
Yıl:16 Sayı:400

İŞÇİNİN SESİ

Gün örgütlenme ve
hazırlık günüdür!
13 Ağustos 1990

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETARLERİ BİRLİĞİNİ KARKERİN HEMÜ WELATAN YEKENİ BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETARLERİ BİRLİĞİNİ KARKERİN HEMÜ WELATAN YEKENİ BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETARLERİ BİRLİĞİNİ KARKERİN HEMÜ WELATAN YEKENİ

Dünyada ve bölgemizde burjuvaların parsa toplama kavgaları karşısında işçinin yanıtı bellidir

YAŞASIN PROLETARYA ENTERNASYONALİZMİ

Kritik bir dönemden geçen dünyanın, çok kritik bir bölgesinin kritik bir ülkesinde yaşıyoruz. Savaş çıkabilir. Biz gerek Türkiye içinde, gerek dünyada bütün işçiler birleşin diyoruz, sınıf kardeşliğini savunuyoruz. Elimize silah verilerse, silahlarımızı burjuvaziye çevirmeye hazırlanıyoruz.

Gorbaçov emperyalizme elini uzatıp da, "insanlık, barış, demokrasi" (!) demagogileri ardında, dünyadaki yangınları birlikte söndürme çağrılarını yapmaya başladığından beri, özellikle de sosyalist sistemin çöküş süreci ilerledikçe, dünyada giderek ateş bacayı sarıyor. İçinden hançerlenen koca Sovyetler'in özünde anti-Sovyet bir konuma kaydırılmasıyla, sosyalist sistemin ve dünya komünist hareketinin hızla sulandırılmasıyla emperyalist sistem meydanı boş buldu. Şimdi bu lanet sistemin küçük-orta-büyük, bütün parçaları paçaları sıvadılar, parsa toplamaya çalışıyorlar. Böyle yaparak karşı-devrimci rüzgarların yerini alacak çok daha güçlü devrimci fırtınaları körüklemiş oluyorlar.

Son bir yılda girişilen şımarıklıkların, çıkartılan yangınların listesini vermeye gerek yok. Şu anda gözümüzü dünyada şöyle bir dolaştıralım, eğer gözlerimiz satılmış değilse, göreceğimiz, "insanlık, barış, demokrasi" mavallarının gülünçlüğüdür.

Latin Amerika'nın bütün ülkeleri kaynıyor. Güney Kore'de çatışmalar, hatta ABD Elçiliği'ne baskınlar günlük olaylar. Filipinler'de darbe olasılığına karşı ordu alarmında. Şri Lanka, Hindistan hem içlerinde, hem aralarında sürekli kan akıtıyorlar. Pakistan'da darbe oldu. Güney Afrika'da bir haftada 150 kişinin öldüğü çatışmalar sürüyor. Liberya kaynarken, hem ABD yine Panama'ya benzer bir şımarıklık yaptı, hem Liberya'nın komşuları askeri müdahaleye kalkıştı. Tam bu kadar "barışçıl" bir ortam varken, Irak "barış"ı bozdu ve Kuveyti açıktan ilhak etti.

Pislikler sırttı

Bu olaya gösterilen tepkiler çeşitli durumları, olguları çok güzel yansıttı.

Bunlardan biri yalnızca yukarıda saydığımız orta kuşak ülkeleri düzeyinde değil, tüm emperyalist sistemin salkımlı saçak bölünmüşlüğüdür. Önce bir birlik süsü veriliyor, ama altını kurcalayınca bölünmüşlük ortalığa seriliyor. Bu, Körfez'e yığılan onca uluslararası askeri gücün ortak bir kumanda sorununu hâlâ çö-

zememesinde, NATO üyelerinden Almanya gibi güçlü bazı devletlerin bile operasyona dostlar alış-verişte görsün boyutlarında "destek" vermesinde, ABD ve İngiltere'nin BM kararları doğrultusunda müeyyide uyguladıkları iddiasıyla yol kesmelerinin sert çekişmelere neden olmasında vb. kendini göstermiştir. Operasyonun balayı dönemi geçtikçe, bu bölünmüşlük, bölgeden fişkıran çelişkilerin de etkisiyle çok daha ciddi biçimlerde açığa çıkacağına benziyor.

İkinci bir olgu, ikiyüzlülüktür. Örneğin, İsrail Filistin'i işgal ettiği mi oluyor, Irak Kuveyt'i işgal ettiği mi kimileri ayaklanıyor. Yine örneğin, büyük emperyalistlerin kendileri Irak'a silah sattıkları halde, son bir yıl içinde, bunu bilmeden yaptıklarını kanıtlamak istercesine sürekli borular vb. yakalattılar ve şimdi de Irak'ın silahlanmış olmasından şikayet ediyorlar. ABD'nin Türkiye'ye birdenbire değişen tutumu bir başka örnek. BM'in Kıbrıs konusundaki kararlarını defalarca düpedüz çiğneyen Türkiye'nin şimdi ikide bir BM kararlarına uymaktan söz etmesi de aynı doğrultuda bir örnek.

Türkiye'de bu durum öylesine bilince çıktı ki, burjuva basının köşe yazarlarının hemen hepsi, aynen yukarıdaki gibi ikiyüzlülük listeleri yaptılar ama bir "küçük" farkla ki, bunu yaparken Türkiye'nin Kıbrıs'ı işgalini temize çıkarmak için çabaladılar.

Kuveyt'in ilhakı olayının sergilediği üçüncü bir olgu da, burjuvazinin, emperyalizmin Allahının, dininin, imanının, ciplak maddi çıkar olduğudur. Zaten bu yüzden birlik olamıyorlar, işlerine geldiği gibi ikiyüzlülük yapıyorlar.

Bildiğimiz gibi çağımızda kapitalizm gericileşmiş, gericileştikçe, giderek büyük siyaset adamları çıkaramaz ve kaliteli siyaset uygulayamaz olmuştur. Ancak çağımızda bile, kapitalist sistemin gelişme dönemlerinde, bugünkünden çok daha kaliteli burjuva siyaset örneklerine ya da adamlarına raslanmıştır. Bugün ise artık tam anlamıyla pespaye pazarlamacılık örnekleriyle, Bay Dolar'larla karşılaşırız. Sistem, 1970'lerin başından beri küçük

küçük krizler içinde bocalayarak derin, büyük bir krize doğru ilerledikçe, siyaset adamı diye ilkesiz, onursuz satıcılar, siyaset diye kaba çıkar pazarlıkları karşımıza çıkıyor.

Ortadoğu'da patlak veren son olaylarda Türkiye'nin tutumu ve Özal işte bu söylenenlerin tipik bir örneği olmuştur. Burjuvazinin onurunun, ilkesinin vb. dolar olduğunu bir kez daha ortaya koymuştur.

Türkiye'nin attığı adımları burada sıralayacak değiliz. Yalnızca bütün bunlardan süzülüp kalan özü belirtip geçeceğiz. Bu da en adisinden "konum satıcılığı"dır. "Onursuzluk" sözcüğü yeterince anlatmıyor, eskilerin deyimiyle "haysiyetsizlik" daha uygun kaçıyor. Kaç milyar dolarlık faturayı kime nasıl çıkaracağız diye uğraştılar. "Yıldızımız parladı" diye satış yaptılar. Bush basın toplantısında Özal'ın adını geçirdi diye, Özal telefonda "büyükler"le konuşuyor diye haysiyetsizce böbürlendiler. Baker'a dilencilik ettiler. İyi de ettiler. Halkımız bunların çirkin yüzünü bir kez daha gördü.

Taşan bir bölgede, kaynayan bir Türkiye

Türkiye şimdiye kadar kaynayan bir bölgedeydi. Şimdi fokur fokur kaynayıp taşan bir bölgenin göbeğinde oturuyor. Bizim asıl değinmek istediğimiz bu durumun Türkiye'deki mücadeleye etkilerinin ne olabileceğidir.

Ortadoğu krizi ve çevresinde dönen olaylar, iç siyasal gelişmeleri belli bir süre ve belli ölçüde örtüledi. Ancak Türkiye'nin saşa girme olasılığının bile bulunduğu koşullarda, 1960'larda, hatta 1970'lerde olsaydı, şiddetli bir "ulusal birlik" edebiyatı ortalığı sarardı ve bu örtü kolay kolay da kalkmazdı. Oysa şimdi sınıf çelişkileri öylesine derinleşmiş ve bu temelde keskinleşmiş ki, ulusal birlik edebiyatı hak getire! Örtü bir çırpıda kaldırılıp atıldı.

Kriz patlak vermeden hemen önce, grevler yükseliyor, yeni bir işçi eylemleri dalgası geliyordu. Nitekim 1 Ağustos'ta *Tercüman*'da Yavuz Donat bu "tehlike"ye işaret ediyor, umarım zirve başarıyla geçer diye ağlaşıyordu.

Ote yandan İstiklal Marşı'nın bestesi yine günün baş konularından biri olmuştur. Bu çok sembolik bir konudur. İşçi sınıfı ve Kürt halkı burjuvaziye köşeye sıkıştırıp, ona ulusal birlik diye birşeyin kalmadığını hatırlattıkça, bu konu gündeme gelir. Burjuvazi bir arayış içine girer ve tartışma her seferinde bir üst boyutta patlak verir.

Nitekim bu sefer Rauf Tamer,

İstiklal Marşı'nın güftesine de ver yansın ediyor. "Korkma" diye başlamasının "ödlek millet" demek anlamına geldiğini söylüyor. Ulusal birlik diye birşeyin kalmadığını açıkça belirtiyor ve hatta bestesine "okey" dediği için Atatürk'e bile kibarca söz ediyor. (*Tercüman*, 3 Ağustos 1990). Bu burjuvazinin kuyruğunun yine ne kadar sıkışmakta olduğunu çok güzel sergiliyor.

Ote yandan, 14 yerel seçim bölgesinden biri olan Bayrampaşa, Türkiye'de siyasetin nasıl hızla sıcaklaşmakta olduğunu çok güzel yansıtıyordu. Bayrampaşa'da şiddetli bir kapışma yaşanıyor, bu yaşlılarca, "45 yıldır böyle seçim görmedim" diye tanımlanıyordu (*Milliyet*, 8 Ağustos 1990). Bütün burjuva partilerin ağır topları devreye sokuluyordu. Burjuva muhalefetin acizliği burada da boy gösteriyordu. SHP burada alana büyük bir ekran koyup futbol maçı seyrettirirken, aynı zamanda miting yaptı! Bu arada belirtmeden geçemeyeceğiz, TRT de Magic Box yüzünden kulüplere küsmüş, maç sonuçlarını vermiyordu.

Ahtından yine işçi sınıfı çıktı

Böyle bir ortamda Ortadoğu krizi patlak verdi. Birkaç gün, al gülüm ver gülüm türünden bir birlik heraberlik havası esti. Bu arada Özal tamamen kendi başına at oynatmaya, diplomasi yapmaya başladı. Oyle ki Akbulut, bakanlar kurulunun ne karar aldığına akşam haberlerinden öğreniyormuş!

Derken üç gün içinde, "birlik" havası yok oldu. Birden eleştiriler yağmaya başladı. Başkanlık sistemi uygulanıyor dendi. Meclisin toplantıya çağırılması istendi. SHP ve DYP başkanları köşke çağrıldılar ama çağrıyı reddederrek, hiç beklenmedik bir "bölücülük" yaptılar.

Bu arada işçi-işveren-devlet zirvesi yapıldı ama kimse bununla ilgilenmedi. Özal durumdan gerçekten ürktü. Hemen bazı bakanlara açıklamalar yaptırmaya başladı. Ama bazı bakanlara da demec yasağı koydu. Yapılan açıklamalar çarşafa dolandı. Ali Bozer, boru hattını kapattığımızı ben bilmiyordum diyiverdi. Özal ANAP milletvekillerinden bir gurubu "çaya" çağırarak, kararların birlikte alındığını vb. ikna etmeye çalıştı ve meclisi de toplantıya çağırıldı. "Ulusal birlik" havası o kadar uçup gitmişti ki, seferberlik ilanı yetkisi gibi "ulusal" bir sorunun görüşüldüğü oturumda kavga çıktı.

"Ulusal birlik" havası üç günde resmen iflas etti. Bunun altında

yatan neydi? Bizim "ulus"un yani işçi sınıfımızın bunu yememesiydi. Takmadı bile. Oyle ki Harb-İş'in üslerdeki grevi ertelendiğinde, ulusçuluğuyla ünlü Harb-İş yönetimi bile, Danıştay'a başvuracağını açıkladı. Eskiden olsaydı Harb-İş yönetimi savaş olasılığı varsa "ulusal çıkar"a can kurban derdi. Şimdi sıkı mı?

İşçi eylemleri durmadığı gibi artmaya, yükselmeye devam etti. Yeni grevler başladı. TEK işçileri izinsiz yürüyüş yaptılar ve polislerle çatıştılar. Eskişehir'de kadınlar belediyeyi basıp, su bulamadığı için belediye başkanını beceriksiz diye azarladılar. Daha da sayılır. İşte böyle bir zamanda, bizim aciz muhalefetin bile köşke çıkmayı reddedecek, mecliste kavga çıkaracak kadar kahramanca "bölücü"leşmesini getiren işçi sınıfının bu takmaz havasıdır.

Ölümlerden ölüm beğensinler

Burjuvazinin uzun süredir duyduğu korkuda ciddi bir sıçrama oldu. Tabii bu arada "emperyalistleşme" hevesleri kabarmaya başladı, Kerkük Türklerine Saddam'ın "haksızlıkları", Azerbaycan'ın "özgürlük" kampanyaları heden gündeme geldi. Irak Kuveyt'i yuttu, bu karışıklıkta ben de Kuzey Kıbrıs'ı resmen ilhak ediversem mi düşünceleri kafalarına üşüştü. Bu yüzden Kıbrıs Cumhuriyeti Türkiye'ye erişebilececek feluzelere sahip olduğunu açıklayıverdi.

Burjuvazi ABD'ye 2 milyar dolar fatura çıkarmış. Kuveyt'ten de 3 milyar sterlin koparmış. Ama ne olursa olsun, bu krizden zararlı çıkacaktır. Zamlar bastırıldı, öfke kabardı. Boru hattının kapanması, Irak'tan alacakları, petrol fiyatı, mütahtilerin işleri vb. hep dönüp onu vuracaktır. Krize giden bir sistemin, krizden neredeyse hiç kurtulmayan bir üyesi olarak burjuvazinin önündeki yol, ölümlerden ölüm beğenmektir.

Kısa erimde burjuvazi ek bazı baskıcı önlemlere başvurabilir. Ama son aylarda Türkiye'de bıçak kemiğe biraz daha dayanmıştır. Nasıl ki "ulusal birlik" balonu şişmeden patladı, ek baskı önlemleri de atlanıp geçilecektir.

Kritik bir dönemden geçen dünyanın, çok kritik bir bölgesinin kritik bir ülkesinde yaşıyoruz. Savaş çıkabilir. Biz gerek Türkiye içinde, gerek dünyada bütün işçiler birleşin diyoruz, sınıf kardeşliğini savunuyoruz. Elimize silah verilerse, yaşasın proletarya enternasyonalizmi diye haykırıp, silahlarımızı burjuvaziye çevirmeye hazırlanıyoruz.

Cemile Çakmak